

Vergaderjaar 1997–1998

26 025

Financiële verantwoordingen voor het jaar 1997

Nr. 14

**FINANCIËLE VERANTWOORDING VAN HET MINISTERIE VAN
VERKEER EN WATERSTAAT (XII) OVER HET JAAR 1997¹**

Deze financiële verantwoording bestaat uit:

- de rekening van verplichtingen, uitgaven en ontvangsten, zoals blijkt uit bijgevoegde staten, voorzien van een toelichting;
- de op deze rekening aansluitende saldibalans per 31 december 1997, voorzien van een toelichting.

De financiële verantwoordingen van de agentschappen Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut en Rijksdienst voor Radio-communicatie bestaan uit de rekening van baten en lasten en van kapitaaluitgaven en -ontvangsten, zoals blijkt uit de bijgevoegde staten, voorzien van een toelichting en de balans per 31 december 1997, voorzien van een toelichting.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
A. Jorritsma-Lebbink

¹ Het rapport van de Algemene Rekenkamer betreffende de financiële verantwoording is ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

INHOUDSOPGAVE	Blz.	1.3.2.4	Luchtvaartaanleggenheden	73
		1.3.2.5	Goederenvervoer	76
1 De Rekening, voorzien van toelichting	3	1.3.2.6	Telecommunicatie en postzaken	80
1.1 Rekening	3		Bijlage 1 Budgettaire gevolgen reorganisatie V&W	81
1.1.1 Uitgaven en verplichtingen	4		Bijlage 2 Specificatie Loonbijstelling 1997	82
1.1.2 Ontvangsten	10			
1.2 Algemeen deel Toelichting	12	2 Saldibalans, voorzien van een toelichting		83
1.2.1 Inleiding	12	2.1 Inleiding		84
1.2.2 Leeswijzer	12	2.2 Activa		84
1.2.3 Budgettair kader	13	2.2.1 Begrotingsuitgaven		84
1.2.4 Beleidsmatige terugblik	14	2.2.2 Liquide middelen		84
1.2.5 Organisatorisch kader	21	2.2.3 Intra-comptabele vorderingen		84
1.2.6 Financieel beheer	21	2.2.4 Extra-comptabele vorderingen		85
1.2.6.1 Algemeen	21	2.2.5 Deelnemingen		86
1.2.6.2 Opmerkingen AR over 1996	21	2.2.6 Leningen u/g		87
1.2.6.3 M&O-problematiek	22	2.2.7 Voorschotten		87
1.3 Artikelgewijze toelichting	24	2.2.8 Tegenrekeningen		90
1.3.1 Uitgaven en verplichtingen	24	2.3 Passiva		91
1.3.1.1 Algemene departementale aangeleggenheden	24	2.3.1 Begrotingsontvangsten		91
1.3.1.2 Rijkswaterstaatsaangeleggenheden	30	2.3.2 Rekening-courantverhouding RHB		91
1.3.1.3 Personenvervoer	41	2.3.3 Intra-comptabele schulden		91
1.3.1.4 Luchtvaartaanleggenheden	51	2.3.4 Leningen u/g		92
1.3.1.5 Goederenvervoer	56	2.3.5 Openstaande verplichtingen		92
1.3.1.6 Telecommunicatie en postzaken	65	2.3.6 Openstaande garantieverplichtingen		93
1.3.1.7 Meteorologische aangeleggenheden	66	2.3.7 Tegenrekeningen		93
1.3.1.8 Rijksdienst voor het Wegverkeer	66	2.3.8 Sluitrekening met Infrastructuurfonds		93
1.3.2 Ontvangsten	67	Financiële verantwoording agentschappen:		
1.3.2.1 Algemene departementale aangeleggenheden	67	– Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut	apart bijgevoegd	
1.3.2.2 Rijkswaterstaatsaangeleggenheden	68	– Rijksdienst voor Radiocommunicatie	apart bijgevoegd	
1.3.2.3 Personenvervoer	72			

**HOOFDSTUK 1. DE REKENING VAN VERPLICHTINGEN,
UITGAVEN EN ONTVANGSTEN VAN HET MINISTERIE VAN
VERKEER EN WATERSTAAT (XII) OVER HET JAAR 1997,
VOORZIEN VAN EEN TOELICHTING**

Hoofdstuk 1.1 Rekening Begroting V&W (XII)

1.1.1 Onderdeel uitgaven en verplichtingen (bedragen x f 1 000)

Art.	Omschrijving	(1)		(2)	
		Begroting		Rekening	
		verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven
	TOTAAL		10 672 550		11 034 042
01	Algemene departementale aangelegenheden		5 530 414		5 733 974
	<i>Algemeen</i>				
01	Personeel en materieel Centrale diensten	79 980	82 092	104 669	107 671
02	Post-actieven	43 240	43 240	38 213	38 213
03	Algemene beleidsaangelegenheden	29 210	34 141	42 616	45 503
04	Personeelsbeleid	50 537	50 537	46 279	45 868
05	Onderzoek en ontwikkeling algemeen	1 040	1 040	393	1 166
07	Functionele kosten Koninklijk Huis	6 168	6 168	6 325	6 325
08	Crisisbeheersing	3 862	3 862	3 637	3 442
09	Raden en commissies	5 204	5 204	4 280	4 273
10	Ruimtevaartactiviteiten	0	22 051	42 603	26 280
11	Onvoorziene uitgaven	2 509	2 509	0	0
12	Loonbijstelling	68 378	68 378	0	0
13	Prijlsbijstelling	10 000	10 000	0	0
14	Bijdragen aan het Infrastructuurfonds	5 169 411	5 169 411	5 450 449	5 450 449
16	Bijdragen aan het buitenland i.v.m. Eurovignet	27 758	27 758	0	0
18	Internationale betrekkingen	4 023	4 023	4 784	4 784
02	Rijkswaterstaatsaangelegenheden		1 975 258		2 102 64 9
	<i>Algemeen</i>				
01	Personeel en materieel Rijkswaterstaat	925 886	927 136	1 083 066	1 062 656
02	Zuiderzeesteunwet en uitkeringen aan ex-werknemers van de Maatschappij Overijsselsche Kanalen	507	507	520	520
03	Specifieke uitgaven Rijkswaterstaat	62 633	89 254	92 048	115 731
05	Voorlichtingsuitgaven	500	500	1 257	1 162
06	Groenvoorziening Schiphol			65 500	12 747
	<i>Waterkeren</i>				
12	Onderhoud waterkeringen	95 925	135 556	277 287	191 918
14	Onderzoek waterkeringen	7 193	7 193	6 688	7 617
15	Stormvloedkering in de Nieuwe Waterweg	41 050	86 344	26 421	53 771
17	Cultuurtechnische werken IJsselmeerpolders	7 233	10 000	10 238	13 830
18	Bouwkundige werken IJsselmeerpolders	0	1 000	1 213	6 386
19	Sociaal-economische ontwikkeling IJsselmeerpolders	5 072	6 500	2 695	4 582
20	Specifieke uitgaven IJsselmeerpolders	9 762	11 350	12 012	10 419
21	Garantie ten behoeve van NV Flevolandse Drinkwatermaatschappij op aangegane en aan te gane geldleningen tot een bedrag van f 50 mln.	Memorie	Memorie	0	0
22	Onderhoud IJsselmeerpolders	10 128	10 300	9 209	7 443
23	Overige uitgaven waterkeringen	8 508	6 711	8 306	6 752
24	Deltaplan Grote Rivieren	87 118	133 789	130 309	148 033
	<i>Waterbeheren</i>				
30	Onderzoek en ontwikkeling	9 213	9 213	9 349	9 240
33	Onderhoud waterhuishouding	98 989	85 369	94 075	94 706
35	Bijdragen waterhuishouding	1 200	15 869	36	21 009
36	Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren	6 000	17 800	7 746	23 452
37	Onderzoek waterbeheer en meting basisgegevens	19 148	19 548	17 480	18 536
38	Herstel watersystemen	89 350	88 096	90 468	79 310
39	Sanering waterbodems en aanleg bergingslokaties	18 477	37 925	16 826	63 292
41	Monitoring waterstaatkundige toestand des lands	31 968	27 894	35 751	30 010
	<i>Mobiliteit</i>				
50	Garantie van rente en aflossing van een lening van f 17 050 000 ten behoeve van Wagenborg passagiersdiensten voor twee veerboten	Memorie	Memorie	0	0
51	Bijdragen landwegen en oeververbindingen	1 431	60 340	2 505	60 850
52	Onderzoek en ontwikkeling	10 286	20 698	8 909	21 242

(3)=(1)-(2)			
Verschil			
verplichtingen	%	Uitgaven	%
		- 361 492	
		- 203 560	
- 24 689	- 31%	- 25 579	- 31%
5 027	12%	5 027	12%
- 13 406	- 46%	- 11 362	- 33%
4 258	8%	4 669	9%
647	62%	- 126	- 12%
- 157	- 3%	- 157	- 3%
225	6%	420	11%
924	18%	931	18%
- 42 603	nvt	- 4 229	- 19%
2 509	100%	2 509	100%
68 378	100%	68 378	100%
10 000	100%	10 000	100%
- 281 038	- 5%	- 281 038	- 5%
27 758	100%	27 758	100%
- 761	- 19%	- 761	- 19%
		127 391	
- 157 180	- 17%	- 135 520	- 15%
- 13	- 3%	- 13	- 3%
- 29 415	- 47%	- 26 477	- 30%
- 757	- 151%	- 662	- 132%
- 65 500	nvt	- 12 747	nvt
- 181 362	- 189%	- 56 362	- 42%
505	7%	- 424	- 6%
14 629	36%	32 573	38%
- 3 005	- 42%	- 3 830	- 38%
- 1 213	nvt	- 5 386	- 539%
2 377	47%	1 918	30%
- 2 250	- 23%	931	8%
0	nvt	0	nvt
919	9%	2 857	28%
202	2%	- 41	- 1%
- 43 191	- 50%	- 14 244	- 11%
- 136	- 1%	- 27	0%
4 914	5%	- 9 337	- 11%
1 164	97%	- 5 140	- 32%
- 1 746	- 29%	- 5 652	- 32%
1 668	9%	1 012	5%
- 1 118	- 1%	8 786	10%
1 651	9%	- 25 367	- 67%
- 3 783	- 12%	- 2 116	- 8%
0	nvt	0	nvt
- 1 074	- 75%	- 510	- 1%
1 377	13%	- 544	- 3%

Art.	Omschrijving	(1)	(2)		
		Begroting	Rekening		
		verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
53	Informatieverwerking	7 119	8 119	3 508	5 327
54	Westerscheldetunnel	1 601 000	94 000	87 884	21 845
	<i>Veiligheid in verkeer en vervoer</i>				
60	Taakstelling verkeersveiligheidsbeleid	13 897	13 897	0	0
61	Stimulering van en bijdragen aan derden	22 542	39 139	0	0
62	Registratie van en onderzoek naar verkeersonveiligheid	15 611	11 211	12 564	10 263
03	Personenvervoer		2 436 068		2 482 107
	<i>Algemeen</i>				
01	Personeel en materieel Directoraat-Generaal Personenvervoer	89 680	89 720	58 569	61 862
02	Onderzoek en ontwikkeling	22 960	28 174	22 002	26 627
03	Specifieke uitgaven	8 508	8 514	5 483	5 503
04	Voorlichtingsuitgaven	5 450	5 450	4 925	4 267
	<i>Mobiliteit</i>				
10	Bijdragen Openbaar Vervoer	1 611 728	1 679 462	2 189 408	1 831 380
11	Garanties voor de aflossingen en rentebetalingen op aangegane geldleningen ten behoeve van het openbaar vervoer	215 000	Memorie	0	0
12	Kapitaalstorting vervoerbedrijven	50 000	50 000	0	0
14	Stimulering openbaar vervoer	10 950	20 000	1 113	9 916
15	Schone bussen	9 768	9 768	7 953	6 261
16	Bedrijfsvervoer	13 000	13 000	11 014	10 852
18	Bereikbaarheidsbevorderende en mobiliteitsgeleidende maatregelen	49 777	51 134	40 512	40 502
19	Bijdragen aan de Nederlandse Spoorwegen	157 000	457 680	316 800	433 900
	<i>Veiligheid in verkeer en vervoer</i>				
30	Rijksverkeersinspectie	1 944	1 944	0	0
31	Taakstelling verkeersveiligheidsbeleid			16 000	11 285
32	Stimulering van en bijdragen aan derden			22 420	39 752
	<i>Voorwaarden scheppen</i>				
40	Sector Stimulering Goederenvervoer	8 047	14 379	0	0
41	Uitkeringen herstructurering binnenvaart	5 175	6 843	0	0
04	Luchtvaartaanleggen		246 714		254 628
	<i>Algemeen</i>				
01	Personeel en materieel Rijksluchtvaartdienst	39 853	39 853	49 267	49 233
02	Bijdrage aan de KLM Luchtvaartschool (KLS)			610	585
03	Onderhoud en exploitatie van een vliegtuig ten behoeve van de regering en van de leden van het Koninklijk Huis	4 677	4 677	4 328	4 823
05	Aanschaf van een nieuw vliegtuig ten behoeve van de regering en de leden van het Koninklijk Huis			0	2 007
06	Aandelenemissie KLM			58 750	58 750
	<i>Mobiliteit</i>				
10	Beheer en ontwikkeling luchthavens	79 165	29 593	24 873	22 143
11	Zonering in het kader van de Luchtvaartwet	80 470	70 550	68 708	4 611
12	Garanties voor de aflossing en rentebetalingen op aangegane geldleningen ten behoeve van luchtvaart	0	Memorie	0	0
	<i>Veiligheid in verkeer en vervoer</i>				
20	Veiligheid en toezicht op het gebied van de luchtvaart	6 430	6 430	7 147	6 979
21	Bijdrage aan ZBO Luchtverkeersbeveiliging	30 141	30 741	29 802	29 761
	<i>Voorwaarden scheppen</i>				
30	Bijdragen aan internationale organisaties	1 979	1 979	2 264	2 262
31	Onderzoek en ontwikkeling	60 626	62 891	70 923	73 474

(3)=(1)-(2)			
Verschil			
verplichtingen	%	Uitgaven	%
3 611	51%	2 792	34%
1 513 116	95%	72 155	77%
13 897	100%	13 897	100%
22 542	100%	39 139	100%
3 047	20%	948	8%
		- 46 039	
31 111	35%	27 858	31%
958	4%	1 547	5%
3 025	36%	3 011	35%
525	10%	1 183	22%
- 577 680	- 36%	- 151 918	- 9%
215 000	100%	0	nvt
50 000	100%	50 000	100%
9 837	90%	10 084	50%
1 815	19%	3 507	36%
1 986	15%	2 148	17%
9 265	19%	10 632	21%
- 159 800	- 102%	23 780	5%
1 944	100%	1 944	100%
- 16 000	nvt	- 11 285	nvt
- 22 420	nvt	- 39 752	nvt
8 047	100%	14 379	100%
5 175	100%	6 843	100%
		- 7 914	
- 9 414	- 24%	- 9 380	- 24%
- 610	nvt	- 585	nvt
349	7%	- 146	- 3%
0	nvt	- 2 007	nvt
- 58 750	nvt	- 58 750	nvt
54 292	69%	7 450	25%
11 762	15%	65 939	93%
0	nvt	0	nvt
- 717	- 11%	- 549	- 9%
339	1%	980	3%
- 285	- 14%	- 283	- 14%
- 10 297	- 17%	- 10 583	- 17%

Art.	Omschrijving	(1)		(2)	
		Begroting		Rekening	
		verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
05	Goederenvervoer		171 221		362 459
	<i>Algemeen</i>				
01	Personeel en materieel Directoraat-Generaal Goederenvervoer	55 835	55 868	129 432	122 654
02	Informatievoorziening	5 017	5 171	9 225	8 736
03	Onderzoek en ontwikkeling	1 450	1 797	8 539	5 907
04	Voorlichtingsuitgaven	350	350	179	346
	<i>Mobiliteit</i>				
10	Verkeersregeling zeescheepvaart	20 899	26 118	34 216	18 511
11	Vaarwegmarkeringsdienst	14 501	16 170	13 623	16 183
12	Bereikbaarheidsbevorderende en mobiliteitsgeleidende maatregelen			37 900	26 644
	<i>Veiligheid in verkeer en vervoer</i>				
20	Veiligheid en milieu	4 255	4 316	3 893	3 739
21	Scheepvaartinspectie	1 269	1 269	1 488	1 427
22	Rijksverkeersinspectie			2 974	2 326
	<i>Voorwaarden scheppen</i>				
30	Maritieme politiek	2 865	3 174	4 307	3 156
31	Stimulering goederenvervoer	16 740	16 988	45 008	29 968
32	Zeehavenontwikkeling	40 000	40 000	4 156	36 650
34	Uitkeringen herstructurering binnenvaart			123 932	86 212
06	Telecommunicatie en postzaken		28 483		41 147
	<i>Algemeen</i>				
01	Personeel en materieel Hoofddirectie Telecommunicatie en Post	20 352	20 352	21 089	21 648
02	Bijdragen aan het agentschap RDR			9 029	9 029
03	Bijdragen aan OPTA			700	700
	<i>Voorwaarden scheppen</i>				
10	Telecommunicatie en Post	8 131	8 131	12 091	9 770
11	Herplaatsing aandelen KPN	0	Memorie	0	0
07	Meteorologische aangelegenheden		66 703		53 378
	<i>Algemeen</i>				
01	Personeel en materieel Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut	18 700	18 700	2 441	2 467
04	Bijdragen internationale organisaties	3 081	1 578	2 704	1 334
05	Bijdragen aan het agentschap KNMI	46 425	46 425	49 577	49 577
08	Rijksdienst voor het Wegverkeer		217 689		3 700
	<i>Algemeen</i>				
01	Personeel en materieel Rijksdienst voor het Wegverkeer	96 018	96 018	0	0
02	Bijdragen RDW			3 700	3 700
	<i>Veiligheid in verkeer en vervoer</i>				
10	Keuringen en toezicht motorvoertuigen	10 344	10 344	0	0
	<i>Voorwaarden scheppen</i>				
20	Informatie motorvoertuigen en rijbewijzen	42 248	42 248	0	0
21	Afgifte documenten door de Rijksdienst voor het Wegverkeer en Postkantoren B.V.	69 079	69 079	0	0

(3)=(1)-(2)			
Verschil			
verplichtingen	%	Uitgaven	%
			- 191 238
- 73 597	- 132%	- 66 786	- 120%
- 4 208	- 84%	- 3 565	- 69%
- 7 089	- 489%	- 4 110	- 229%
171	49%	4	1%
- 13 317	- 64%	7 607	29%
- 878	- 6%	- 13	0%
- 37 900	nvt	- 26 644	nvt
362	9%	577	13%
- 219	- 17%	- 158	- 12%
- 2 974	nvt	- 2 326	nvt
- 1 442	- 50%	18	1%
- 28 268	- 169%	- 12 980	- 76%
35 844	90%	3 350	8%
- 123 932	nvt	- 86 212	nvt
			- 12 664
- 737	- 4%	- 1 296	- 6%
- 9 029	nvt	- 9 029	nvt
- 700	nvt	- 700	nvt
- 3 960	- 49%	- 1 639	- 20%
0	nvt	0	nvt
			13 325
16 259	87%	16 233	87%
377	12%	244	15%
- 3 152	- 7%	- 3 152	- 7%
			213 989
96 018	100%	96 018	100%
- 3 700	nvt	- 3 700	nvt
10 344	100%	10 344	100%
42 248	100%	42 248	100%
69 079	100%	69 079	100%

1.1.2 Onderdeel ontvangsten (bedragen x f 1 000)

Art.	Omschrijving	(1)	(2)	(3)=(1)-(2)	
		Begroting	Rekening	Vershil	%
		Ontvangsten	Ontvangsten	Ontvangsten	
	TOTAAL	1 766 843	2 708 706	- 941 863	
01	Algemene departementale aangelegenheden	29 268	41 804	- 12 536	
	<i>Algemeen</i>				
01	Personeel en materieel Centrale diensten	708	5 544	- 4 836	- 683%
10	Ruimtevaartactiviteiten	2 000	2 160	- 160	- 8%
15	Bijdragen ten laste van het Fonds Economische Structuurversterking	26 560	34 100	- 7 540	- 28%
02	Rijkswaterstaatsaangelegenheden	171 695	241 337	- 69 642	
	<i>Algemeen</i>				
01	Personeel en materieel Rijkswaterstaat	29 780	41 076	- 11 296	- 38%
02	Zuiderzeesteunwet en uitkeringen aan ex-werknemers van de Maatschappij Overijsselsche Kanalen	Memorie	0	0	nvt
03	Specifieke ontvangsten Rijkswaterstaat	3 000	9 400	- 6 400	- 213%
	<i>Waterkeren</i>				
12	Onderhoud waterkeringen	265	694	- 429	- 162%
14	Onderzoek waterkeringem		18	- 18	nvt
15	Stormvloedkering in de Nieuwe Waterweg	10 000	10 083	- 83	- 1%
16	Versterking primaire waterkeringen	0	1	- 1	nvt
17	Cultuurtechnische werken IJsselmeerpolders	10 000	13 136	- 3 136	- 31%
18	Bouwkundige werken IJsselmeerpolders	0	52	- 52	nvt
19	Sociaal-economische ontwikkeling IJsselmeerpolders	9 850	32 389	- 22 539	- 229%
23	Specifieke ontvangsten waterkeringen	507	589	- 82	- 16%
24	Bijdragen Deltaplan Grote Rivieren		29 493	- 29 493	nvt
	<i>Waterbeheren</i>				
33	Onderhoud waterhuishouding	1 525	5 296	- 3 771	- 247%
36	Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren	102 200	88 972	13 228	13%
37	Onderzoek en ontwikkeling	35	217	- 182	- 520%
38	Herstel watersystemen	682	6 046	- 5 364	- 787%
39	Sanering waterbodems en aanleg bergingslokaties	0	346	- 346	nvt
41	Monitoring waterstaatkundige toestand des lands	1 151	1 094	57	5%
	<i>Veiligheid in verkeer en vervoer</i>				
62	Registratie van en onderzoek naar verkeersonveiligheid	2 700	2 435	265	10%
03	Personenvervoer	11 406	2 612	8 794	
	<i>Algemeen</i>				
01	Personeel en materieel Directoraat-Generaal Personenvervoer	262	1 437	- 1 175	- 448%
02	Onderzoek en ontwikkeling	1 200	166	1 034	86%
	<i>Mobiliteit</i>				
10	Verrekening van voorschotten openbaar vervoer	Memorie	28	- 28	nvt
11	Garantieprovisie	Memorie	217	- 217	nvt
14	Sociale veiligheid	Memorie	130	- 130	nvt
15	Vervoer van gevaarlijke stoffen	60	0	60	100%
18	Bereikbaarheidsbevorderende en mobiliteitsgeleidende maatregelen	Memorie	427	- 427	nvt
	<i>Veiligheid in verkeer en vervoer</i>				
30	Rijksverkeersinspectie	4 450	0	4 450	100%
31	Taakstelling verkeersveiligheid	0	207	- 207	nvt
	<i>Voorwaarden scheppen</i>				
40	Stimulering goederenvervoer	400	0	400	100%
41	Herstructurering binnenvaart	5 034	0	5 034	100%

Art.	Omschrijving	(1)	(2)	(3)=(1)-(2)	
		Begroting	Rekening	Verschil	
		Ontvangsten	Ontvangsten	Ontvangsten	%
04	Luchtvaartaanleggenheden	127 175	1 144 790	- 1 017 615	
	<i>Algemeen</i>				
01	Personeel en materieel Rijksluchtdienst	2 393	2 665	- 272	- 11%
02	Rijksopleiding verkeersvliegers	800	868	- 68	- 9%
03	Regeringsvliegtuig	700	1 122	- 422	- 60%
06	Opbrengst verkoop aandelen van het Rijk in de N.V. Koninklijke Luchtvaart Maatschappij		1 049 218	- 1 049 218	nvt
	<i>Mobiliteit</i>				
10	Dividenden	48 000	34 439	13 561	28%
11	Zonering in het kader van de Luchtvaartwet	28 060	11 163	16 897	60%
12	Garantieprovisie	99	98	1	1%
	<i>Veiligheid in verkeer en vervoer</i>				
20	Veiligheid en toezicht op het gebied van de luchtvaart	13 255	8 284	4 971	38%
21	Bijdrage van ZBO Luchtverkeersbeveiliging	26 823	28 933	- 2 110	- 8%
	<i>Voorwaarden scheppen</i>				
31	Onderzoek en ontwikkeling	7 045	8 000	- 955	- 14%
05	Goederenvervoer	70 840	91 706	- 20 866	
	<i>Algemeen</i>				
01	Personeel en materieel Directoraat-Generaal Goederenvervoer	560	883	- 323	- 58%
05	B.V. Loodswezen	6 000	6 000	0	0%
	<i>Mobiliteit</i>				
10	Verkeersregeling zeescheepvaart	49 656	17 916	31 740	64%
11	Vaarwegmarkeringsdienst	5 264	7 812	- 2 548	- 48%
12	Bereikbaarheidsbevorderende en mobiliteitsgeleidende maatregelen	0	851	- 851	nvt
	<i>Veiligheid in verkeer en vervoer</i>				
15	Vervoer van gevaarlijke stoffen		39	- 39	nvt
21	Scheepvaartinspectie	9 360	10 497	- 1 137	- 12%
22	Rijksverkeersinspectie		3 570	- 3 570	nvt
	<i>Voorwaarden scheppen</i>				
31	Stimulering goederenvervoer	Memorie	2 685	- 2 685	nvt
34	Herstructurering binnenvaart		41 453	- 41 453	nvt
06	Telecommunicatie en postzaken	1 115 210	1 185 193	- 69 983	
	<i>Algemeen</i>				
01	Personeel en materieel Hoofddirectie Telecommunicatie en Post	9 520	6 241	3 279	34%
02	Bijdrage van het agentschap Rijksdienst voor de Radio-communicatie	0	795	- 795	nvt
03	Bijdrage van de dienst Toezicht Netwerken en Diensten	180	360	- 180	- 100%
	<i>Voorwaarden scheppen</i>				
11	Ontvangsten herplaatsing aandelen KPN	Memorie	0	0	nvt
13	Ontvangsten KPN	1 105 510	1 177 797	- 72 287	- 7%
08	Rijksdienst voor het Wegverkeer	241 249	1 264	239 985	
	<i>Algemeen</i>				
01	Personeel en materieel Rijksdienst voor het Wegverkeer	271	0	271	100%
02	Ontvangsten RDW		1 264	- 1 264	nvt
	<i>Veiligheid in verkeer en vervoer</i>				
10	Toezicht en keuringen motorvoertuigen	65 751	0	65 751	100%
	<i>Voorwaarden scheppen</i>				
20	Informatieverstrekking motorvoertuigen en rijbewijzen	8 241	0	8 241	100%
21	Afgifte documenten door de RDW en Postkantoren B.V.	166 986	0	166 986	100%

HOOFDSTUK 1.2 ALGEMEEN DEEL TOELICHTING

1.2.1 Inleiding

proces versnelling/verbetering

Met de brief van 21 oktober 1997 (kenmerk B97/433M) heeft de minister van Financiën de Kamer geïnformeerd dat een ambtelijke werkgroep zich bezig gaat houden met mogelijke verbeteringen van de kwaliteit van de inhoud van de financiële verantwoording.

Volgens de aanbevelingen van de werkgroep, onder leiding van de Staf van de Commissie voor de Rijksuitgaven, is in de onderliggende verantwoording al zoveel mogelijk rekening gehouden met het nieuwe motto: «minder papier, maar meer informatie». Bijvoorbeeld door de informatie op artikelniveau te verstrekken, door normen t.a.v. afwijkingen aan te blijven houden en door meer structuur in de rapportage aan te brengen.

1.2.2 Leeswijzer

Rekening

In hoofdstuk 1.3 is de artikelsgewijze toelichting bij de Rekening opgenomen.

De Tweede Kamer is over het merendeel van de mutaties al gedetailleerd geïnformeerd door middel van de suppletore begrotingen over 1997. Voor een uitvoeriger verklaring wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij die begrotingen.

Vanwege de overzichtelijkheid van de informatie is dan ook gekozen voor het hanteren van de hieronder aangegeven norm op artikelniveau. Voor U 03.10 «Bijdragen Openbaar Vervoer» wordt de informatie op artikelonderdeelniveau verstrekt. Dit vanwege het (budgettaire) belang van dit artikel.

Norm bij verklaren verschillen:

Voor begrotingsbedragen	Verschillen
< f 10 mln.	> 50%
f 10 – f 50 mln.	> f 5 mln.
> f 50 mln.	> 10%

Deze keuze houdt in dat die artikelen, waarbij het verschil tussen het begrotingsbedrag en de realisatie (= Rekening) kleiner is dan de aangegeven norm, in principe niet worden toegelicht.

Vervolgens is gekeken naar de afwijkingen op het niveau van de kwantitatieve onderbouwingen. Indien ook op dit niveau geen sprake was van significante afwijkingen, is ook daadwerkelijk van toelichting afgezien.

In afwijking van bovenvermelde norm zijn die artikelen waarop in de begroting 1997 geen ontvangsten waren geraamd, maar waar in 1997 wel relatief kleine bedragen op zijn verkregen, niet apart toegelicht. Dit gezien de materiële omvang.

Saldibalans

In hoofdstuk 2 is de Saldibalans opgenomen, voorzien van een toelichting. Nieuw is, dat het niveau van toelichten is opgetrokken van afzonderlijke Directoraten-Generaal/Hoofddirectie naar departementaal niveau.

Ook hier is gekozen om ten aanzien van de afzonderlijk posten van de Saldibalans alleen dié posten toe te lichten die een waarde van f 5 mln. of meer vertegenwoordigen.

Om detaillisme te voorkomen zijn bedragen en aantallen in de tabellen afgerond op respectievelijk duizend- en tientallen.

Agentschappen

De financiële verantwoordingen van het KNMI en het RDR die beide deel uitmaken van de totale V&W-verantwoording, zijn uit het oogpunt van presentatie apart bijgevoegd.

1.2.3 Budgettair kader

De cijfers

Dit overzicht geeft (in f mln.) de opbouw van de gerealiseerde budgetten weer voor de jaren 1995–1997 voor de V&W-begroting (XII).

Beleidssterrein	Real.'97	Begr.'97	1996	1995
01 Algemene depart. aangelegenheden	5 734	5 530	5 121	2 425
02 Rijkswaterstaatsaangelegenheden	2 103	1 975	2 108	2 046
03 Openbaar- en goederenvervoer	2 482	2 436	2 748	2 538
04 Luchtvaartaanlegenheden	255	247	203	276
05 Zeescheepvaart en maritieme aangeleg.	362	171	165	192
06 Telecommunicatie en postzaken	41	28	40	74
07 Meteorologische aangelegenheden	54	67	54	53
08 Rijksdienst voor het Wegverkeer	4	218	174	215
Totaal	11 035	10 672	10 613	7 819

* Door de onder hoofdstuk 1.2.5. «Organisatorisch kader» beschreven reorganisatie in 1997 binnen V&W is er sprake van een groot aantal (budgettair neutrale) verschuivingen; met name de instelling van een aparte DG Goederenvervoer leidt tot een forse overboeking vanuit 03 naar 05.

* De oploop van 1995 naar 1996 is hoofdzakelijk te verklaren door de gewijzigde voedings-systematiek van het Infrafonds; de voeding uit de heffingen is vanaf 1996 omgezet in een bijdrage uit de algemene middelen (via uitgavenartikel 01.14).

Hieronder wordt per beleidssterrein een korte verklaring verstrekt bij de diverse verschillen; een meer uitvoerige toelichting is opgenomen onder de artikelen zelf.

01 Van de (per saldo) hogere uitgaven (f 204 mln.) heeft f 281 mln. betrekking op het bijdrageartikel met het Infrastructuurfonds. Het verschil tussen beide bedragen wordt verklaard door het verdelen van de geraamde loon- en prijsbijstelling (f 78 mln.) naar de verschillende beleidssterreinen.

Tegenover de (niet gerealiseerde) bijdragen i.v.m. Eurovignet (f 28 mln.) staan hogere apparaatsuitgaven (door reorganisatie, belasting-tegenvaller en huisvestingskosten).

02 De meeruitgaven 1997 (totaal f 128 mln.) zijn vrijwel geheel zichtbaar op de apparaatsuitgaven. Oorzaken zijn onder andere: Samenwerken Werken Aan Bereikbaarheid (f 37 mln.), Apparaat Op Peil (f 46 mln.), loonbijstelling en herbezetting door 36-urige werkweek (f 55 mln.).

Daarnaast is sprake van grote «plussen en minnen». Opmerkelijke verhogingen doen zich voor op de artikelen: 02.12 Onderhoud waterkeringen (f 56 mln.; waarvan herstel dijkbekleding f 40 mln.), 02.03 Specifieke uitgaven RWS (f 26 mln.) en 02.24 Deltaplan Grote Rivieren (f 14 mln.) en 02.06 PKB Schiphol (f 13 mln.).

Hiertegenover staan: diverse overboekingen i.h.k.v. de reorganisatie

(f 62 mln.), 02.54 Westerscheldetunnel (f 72 mln.; omdat de N.V. Westerscheldetunnel in 1997 nog niet is opgericht) en op 02.15 Stormvloedkering Nieuwe Waterweg (f 33 mln.).

- 03 De bijdragen aan het Openbaar Vervoer (03.10) zijn f 152 mln. hoger dan aanvankelijk begroot (oorzaken: loon- en prijsbijstelling, opbrengsttegenvaller, terugdraaien taakstelling OV, etc.). Daartegenover staat dat dit beleidsterrein met ca. f 130 mln. is verlaagd i.h.k.v. de reorganisatie binnen V&W.

De afwijking in 1996 wordt veroorzaakt door een kapitaaldotatie aan NS-cargo (f 194 mln.) en een extra betaling voor de afkoop van de loonkostensprong door de verzelfstandiging van het Spoorwegpensioenfonds (f 60 mln.).

- 04 De uitgaven op dit terrein worden, gelet op het relatieve aandeel, in sterke mate bepaald door de geluidsisolatie van huizen rond Schiphol. In 1995 is de eerste fase van de Geluidsisolatie Schiphol (GIS) nagenoeg afgerond. Tevens is dat jaar een nieuw vliegtuig voor regering/leden Koninklijk Huis aangeschaft (ca. f 58 mln.). De lagere uitgaven over 1996 en 1997 hebben vooral betrekking op de vertraging van de tweede fase van de GIS (respectievelijk f 39 en 66 mln.). In 1997 staan tegenover deze lagere realisatie echter niet-geraamde uitgaven die verband houden met de aankoop van KLM-aandelen door de Staat (ca. f 59 mln.) in het kader van het terugbrengen van het rijksaandeel in de KLM.

- 05 Door de reorganisatie binnen V&W is dit beleidsterrein met ruim f 160 mln. toegenomen (en elders verlaagd); een vergelijking met de voorgaande jaren gaat hierdoor mank. Verder is op 05.34 «Herstructurering binnenvaart» (met name t.b.v. de (2^e tranche) Sloopregeling 241/97) ca. f 20 mln. meer uitgekeerd.

- 06 Met de bijdragen aan de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (startkapitaal) en de Rijksdienst voor Radiocommunicatie (voornamelijk veilingkosten) was geen rekening gehouden in de begroting. Ook in 1996 was de bijdrage aan het RDR (dat jaar t.b.v. de ondersteuning bij de overgang naar een baten/lasten-stelsel) de reden voor hogere uitgaven. In 1995 maakte zowel het zbo OPTA als het agentschap RDR (voorheen: TND en OZ) nog deel uit van de HDTP; dit verklaart de hogere begrotingsbelasting in dat jaar.

- 07 Vanaf 1995 opereert het KNMI als agentschap; de realisaties hebben met name betrekking op de bijdragen van V&W hierin. De lagere realisatie 1997 wordt veroorzaakt door een overboeking naar VROM/RGD van begrotingsgeldten voor huisvestingsaangelegenheden.

- 08 De RDW is per 1 juli 1996 verzelfstandigd. De raming 1997 is om die reden geheel uit de V&W-begroting gehaald. De betaling in 1997 betreft een vergoeding voor het verstrekken van gegevens in verband met de BPM (Belasting voor Personenauto's en Motorrijwielen).

1.2.4 Beleidsmatige terugblik

Dit jaar is er voor het eerst een beleidsmatige terugblik over het voorgaande jaar opgenomen.

Waterstaatsaangelegenheden

** 4^e Nota Waterhuishouding (NW4)*

Het regeringsvoornemen NW4 is in september 1997 uitgebracht en doorloopt tot 1 februari 1998 de inspraakprocedure. De planning is erop gericht in mei 1998 een concept-regeringsbeslissing gereed te hebben. De definitieve beslissing zal onder verantwoordelijkheid van een nieuw kabinet aan de Kamer worden aangeboden.

** Deltaplan Grote Rivieren (DGR)*

Na het gereedkomen van de urgente dijkversterkingen en de kades in Limburg in 1995 en 1996, zijn de voorbereidingen voor de 2^e tranche dijkversterkingen met kracht voortgezet. Het ziet ernaar uit dat, op enkele werken na, de vereiste sterkte in 2000 wordt bereikt.

Een onzekere factor bij de 2^e tranche, vormen de rijkskosten voor de versterking van de IJsselmeerdijken in de provincie Flevoland. De kosten zijn afhankelijk van de te hanteren hydraulische randvoorwaarden en de doorwerking daarvan in het ontwerp.

Verder was in 1997 sprake van tegenvallende ontvangsten (minder opgelegde heffingen) en vertragingen bij de aanleg van het gemaal Wapenveld en het project Noordzeesluizen IJmuiden. Dit vergt de komende jaren dus nog een financiële inspanning om het Deltaplan in 2000 af te kunnen ronden.

** Versterking zeeweringen*

Op 2 april 1997 is het startsein gegeven voor de landelijke aanpak van de versterking van zeeweringen langs de Westerschelde. Voor de vier geplande projecten zijn de werkzaamheden inmiddels gestart.

** aanleg bergingslokaties*

De werkzaamheden rond de bouw van het Ketelmeerdepot liggen op schema. De verwachting is dan ook dat in augustus 1998 met de opslag van baggerspecie kan worden begonnen.

Personenvervoer

** Samen Werken Aan Bereikbaarheid (SWAB)*

In de beleidsnota SWAB heeft het Kabinet geld beschikbaar gesteld voor extra vervoer over de weg, spoor en water tijdens de spits in en naar de kaderwetgebieden om de bereikbaarheidsdoelen uit het SVV-II te stimuleren. Daarnaast zijn extra middelen voor spitsvoorzieningen ingezet om de financiële aanloopproblematiek van toetreders op de markt te verlichten. Deze maatregel moet de marktwerking in het openbaar vervoer stimuleren.

Enkele belangrijke items uit de maatregelen zijn:

a. Stads/streekvervoer

In 1997 zijn de eerste spitsvoorzieningen van start gegaan, waarvan 10 nieuwe lijnen en 7 bestaande lijnen met een intensievere dienstregeling. In 1998 zal het aantal spitsvoorzieningen nog aanzienlijk worden uitgebreid.

b. Spoorvervoer

Met de NS is een principe-afspraken gemaakt over enkele extra treindiensten in de corridors Rotterdam-Dordrecht, Amersfoort-Amsterdam CS en Amsterdam CS-Lelystad, onder voorbehoud van inpasbaarheid in de dienstregeling.

c. OV te water

In 1997 zijn belangrijke stappen gezet voor introductie van OV te water.

Verder zijn er nog tal van maatregelen genomen in het kader van SWAB. Te denken valt aan: Verbetering verkeersinformatie, aangepast wegonderhoud, extra personeel RWS ter vergroting van de capaciteit, meer politie-toezicht, enz.

** VERDI/Gebundelde doeluitkering*

Vorig jaar is begonnen met de overdracht van personeel en de uitvoering van activiteiten in het kader van het Convenant VERDI (Verkeer en vervoer: regionaal, decentraal en integraal). Eind april is het wetsvoorstel Planwet Verkeer en Vervoer aan de Tweede Kamer aangeboden. De Kamerbehandeling heeft begin 1998 plaatsgevonden, waarbij de planwet na enkele wijzigingen is goedgekeurd.

Eveneens is de evaluatie van de decentralisatie van de gebundelde doeluitkering (GDU) naar de provincie afgerond. De Minister heeft in een brief aan de Tweede Kamer haar conclusies op basis van deze evaluatie neergelegd. Volgens haar zijn er geen belemmeringen voor verdere decentralisatie aanwezig. De Tweede Kamer heeft dit onderwerp tegelijk met het wetsvoorstel Planwet Verkeer en Vervoer behandeld, waarbij door een motie uitstel van decentralisatie van de GDU is afgedwongen.

** Taxibeleid.*

In de Vaste Commissie voor Verkeer en Waterstaat van de Tweede Kamer is gesproken over het Kabinetsstandpunt «Naar een klantgericht taxivervoer».

Het doel is te komen tot (verdere) liberalisering, deregulering en herregulering van het taxibeleid, zodat meer klanten gebruik gaan maken van een kwalitatief goed en betaalbaar taxivervoer. In 1998 wordt begonnen met gefaseerde invoering van maatregelen om de beoogde doelstellingen te bereiken.

** Rekening Rijden*

De invoering van Rekening Rijden is gepland in het jaar 2001. In dat jaar betaalt de automobilist tijdens de ochtendspits op cordons rondom de vier grote steden elektronisch een heffing. Rekening Rijden is niet bedoeld om inkomsten te genereren, maar als maatregel om de doorstroming van het verkeer rond de grote steden tijdens de spits te bevorderen. De opbrengsten zullen dan ook terugvloeien naar de burger. Het wetsvoorstel Rekening Rijden met de kaders voor de heffing is eind 1997 aan de Tweede Kamer aangeboden.

** Beïnvloeding mobiliteitsgedrag.*

In 1997 zijn diverse activiteiten ondernomen om het mobiliteitsgedrag van de individuele mobilist te beïnvloeden.

Daarbij moet worden gedacht aan stimulering van vervoersmanagement, met name naar en van gebieden met een grote economische activiteit waar de bereikbaarheidsproblemen snel toenemen.

Carpoolen, deelauto, het gebruik van de fiets en andere fileverminderende en milieuvriendelijke vervoerswijzen werden in samenwerking met belangengroepen en lagere overheden waar mogelijk gestimuleerd.

** Marktwerking in het regionale openbaar vervoer*

Afgelopen jaar heeft de marktwerking in het openbaar vervoer volop in de belangstelling gestaan.

Eind 1996 is de Implementatienota marktwerking aan de Tweede Kamer aangeboden.

In 1997 is hierover gedebatteerd en op hoofdlijnen ingestemd met het door de minister uitgewerkte regime voor marktwerking, hetgeen inhoudt dat de decentrale overheden het regionaal vervoer per concessiegebied periodiek aanbesteden. Aan de beoogde experimenten is in bepaalde regio's door een rechterlijke uitspraak voorlopig een halt toegeroepen. Pas als de nieuwe wet personenvervoer is ingevoerd, kan er daadwerkelijk worden aanbesteed.

** Veiligheid in verkeer en vervoer*

Een voortdurend punt van aandacht blijft het aantal verkeersslachtoffers. De doelstelling is een daling van de slachtoffers te bereiken. De te bereiken daling is gekwantificeerd in een taakstelling voor het jaar 2000 en een streefbeeld voor 2010. In 2000 moet het aantal verkeersslachtoffers 25% minder zijn dan in 1985; in 2010 moet ten opzichte van 1986 een daling van het aantal doden van 50% en van het aantal ziekenhuisgewonden van 40% zijn gerealiseerd.

De aantallen voor 1997 zijn nog niet exact bekend. Wel kan de ontwikkeling van het aantal verkeersdoden worden gegeven voor de eerste helft van 1997 ten opzichte van 1996 op basis van voorlopige gegevens van het CBS/AVV-BG.

Ten opzichte van het eerste halfjaar 1996 is het aantal verkeersdoden gedaald met 8,3% tot 520. Maar de voorlopige aanwijzingen over het aantal ziekenhuisgewonden laten een tendens zien dat het aantal zich heeft gestabiliseerd, danwel iets gestegen is.

Daarnaast zijn er verschillende campagnes gevoerd ter verbetering van de verkeersveiligheid, ondermeer de mistcampagne en vermindering van alcoholgebruik in het verkeer.

In het najaar 1997 is het Convenant Duurzaam Veilig getekend met IPO en VNG. Hierbij verplichten lagere overheden en V&W zich de komende vier jaren ieder f 200 mln. te investeren in een veiliger infrastructuur (30-60 km. wegen).

** Verzelfstandiging NS /Spoorwetgeving*

In het afgelopen jaar is hard gewerkt aan de in 1995 overeengekomen verzelfstandiging van de NS. Veel energie is besteed aan onderwerpen als marktordening, wetgeving, evaluatie taakorganisaties gebruiksheffing, stationsonderwerpen, juridische overdracht infrastructuur enz.

De uitwerking van de nieuwe verhoudingen met de NS is echter nog niet afgerond en zal in de komende tijd nog forse inspanningen vergen.

Aangezien het huidige contract met de NS per 1-1-2000 afloopt, wordt gewerkt aan de vormgeving van een nieuwe Spoorwegwet.

Luchtvaartaanleggenheden

** Algemeen*

Het kabinet heeft voor de luchtvaartinfrastructuur in het algemeen en voor Schiphol in het bijzonder een aantal keuzes gemaakt die staan in de Integrale BeleidsVisie (28 november 1997). Deze nota vormt de voorlopige

afronding van de discussie in het kader van de Toekomstige Nederlandse Luchtvaart Infrastructuur (TNLI). Het kabinet kiest voor verdere groei onder voorwaarden. Deze voorwaarden hangen samen met een beheerste groei van Schiphol door middel van selectief beleid.

Kort gezegd komt het er op neer dat de luchtvaart mag groeien, maar binnen de gestelde randvoorwaarden op het gebied van milieu en veiligheid; het idee van het zogeheten dubbele slot op Schiphol, waarmee zowel inputmaxima (aantal passagiers en tonnen vracht) als emissiegrenzen (normen voor geluidshinder en vervuiling) waren vastgelegd, is verlaten. Ook is vastgesteld dat Schiphol altijd onderdeel zal uitmaken van de verdere Mainportontwikkeling.

Het in 1997 overschrijden van de nachtzone op Schiphol heeft er verder toe geleid dat de nationale milieu- en ruimtelijke ordeningsafspraken onder toenemende druk zijn komen te staan. Daarom is in het kader van het zgn. geluidsruimtemanagement waarbij de bewaking van de feitelijke benutting van de geluidsruimte essentieel is besloten om meer dan voorheen selectief om te gaan met het «aanbod van vervoer» dat voortkomt uit de luchtvaartovereenkomsten die Nederland sluit. Concreet betekent dit bijvoorbeeld het zoveel mogelijk weren (uitfaseren) van zogeheten Hoofdstuk 2-vliegtuigen. Het zoeken naar de balans tussen een zo hoog mogelijk economisch voordeel en een zo laag mogelijke milieubelasting, heeft zich in 1997 geuit in een versterking van het netwerk en een spoedige uitfasering van lawaaiige vliegtuigen. Verder geldt t.a.v. zowel lijndiensten als charters vanaf oktober 1997 een verscherpt nachtre regime voor Schiphol.

** Terugdringen rijksbetrokkenheid*

Het geleidelijk teruggebrachte Staatsaandeel in de KLM van een meerderheid, via 38% naar nu 25%, is een gevolg van het beleid om de betrokkenheid van de overheid bij de luchtvaartsector verder te vermindern.

Het onderzoek naar de voor- en nadelen van het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de staatsdeelneming in A'dam Airport Schiphol (AAS) is in 1997 afgerond. In juni is de Kamer geïnformeerd over het kabinetsstandpunt. Gesteld is dat een eventuele privatisering bij de follow-up van TNLI betrokken zal worden.

** 2^e fase geluidsisolatie Schiphol*

Het voornemen bestaat om de wet in die zin te wijzigen, dat de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van isolatiewerkzaamheden bij de exploitant van een luchtvaartterrein wordt gelegd (nu: minister van V&W). Deze wetswijziging wordt voorzien in 2000, terwijl het programma eind 1997 (vertraagd) van start is gegaan. Om deze periode te overbruggen, is eind 1997 tussen het Rijk en AAS een overeenkomst getekend waarin is vastgelegd dat AAS, via een mandaatconstructie, de uitvoering van het isolatieprogramma ter hand neemt.

Goederenvervoer

** Haven- en Mainportontwikkeling*

De introductie van de Haven Interne Projecten-subsidieregeling in maart 1996 is zo'n succes gebleken, dat voor havenprojecten in de havengebieden van A'dam en R'dam – waar de regeling in 1^e instantie voor bedoeld is – het beschikbare budget tot 2000 al vrijwel geheel is toebedeeld.

** Internationale implementatie/havenstaatcontrole*

De eerder waargenomen daling van het aantal aangehouden schepen in het kader van de Havenstaatcontrole zet zich door; in vergelijking met 1996 daalt het aanhoudings-percentages van 17% naar ca. 13%. Deze positieve trendbreuk valt echter niet waar te nemen bij het aantal schepen waarvan tekortkomingen aan boord worden gesignaleerd.

** Scheepvaartinspectie*

Op basis van de resultaten van de veiligheidsinspecties van Nederlandse zeeschepen kan worden geconcludeerd dat de kwaliteit redelijk op hetzelfde hoge niveau blijft. Extra aandacht vragen de schepen die uit het buitenland worden overgenomen en gebouwd worden op kwalitatief minder goede werven. Het aantal aangehouden Nederlandse schepen in het buitenland is niet verontrustend hoog en blijft stabiel.

** Nautisch beleid*

De vernieuwing van verschillende verkeersbegeleidingssystemen (VBS) is in gang gezet. Voor de R'damse Waterweg is de «Midlife-conversie» van het VBS gaande, voor de vernieuwing van de radar in het Havenoperatiecentrum is een nieuwe Europese aanbestedingsprocedure gaande. De beroepsprocedure m.b.t. het VBS-tarief heeft het eindstadium bereikt. Indien de rechter de basis voor dit tarief onvoldoende acht, leidt dit tot aanzienlijk hogere kosten.

** Project Loodswezen/verkeersbegeleiding*

Medio 1997 kwam het advies van de commissie Frissen over de toekomst van de loodsen van zeeschepen gereed. De cie. adviseert tot drastische veranderingen in het verkeersmanagementsysteem en vooral binnen het instrument «loodsen». Belangrijke noties zijn: decentralisatie en marktwerking. Kort na het uitbrengen van dit advies heeft de Kamer besloten tot een MDW (Marktwerking, Deregulering en Wetgevingskwaliteit)-operatie rond het loodsen van schepen.

** Binnenvaart*

De modal shift-doelstelling (in 2010: 20 mln. ton méér via de binnenvaart), zoals geformuleerd in de nota Transport in Balans, wordt ruimschoots gehaald: de containerbinnenvaart doet het in het vervoer van maritieme containers zeer goed (groeipercentages op jaarbasis tot 10%) en door de tijdelijke beleidsregeling vaarwegaansluitingen is nu al ca. 5 mln. ton. «van de weg af, het schip ingegaan».

** Nederlandse zeescheepvaart*

Het invlaggen van schepen in het Nederlandse register is in 1997 doorgezet (netto-toename 1996: 67 schepen, netto-toename 1997: 69 schepen). De totale Nederlandse handelsvloot bedraagt nu 478 schepen. Het weer naar Nederland verplaatsen van rederij-activiteiten vertoonde eveneens een groei.

Post en Telecommunicatie

** Liberalisering telecommunicatiesector*

Per 1 juli 1997 is in Nederland (een half jaar eerder dan door de EU

vereist) de telefonie geliberaliseerd. Daarmee is op alle onderdelen van de telecom-markt concurrentie ontstaan. De telecommunicatiewet is verder geheel herzien.

** Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit*

Op 1 augustus 1997 heeft de OPTA officieel de plaats ingenomen van de voormalige directie Toezicht, Netwerken en Diensten (TND).

** Splitsing KPN*

KPN heeft in juni 1997 het voornemen bekendgemaakt om de vennootschap te splitsen in een zelfstandig, op de beurs genoteerd, postbedrijf en een telecombedrijf. Dit gebeurt waarschijnlijk in 1998.

** Nationaal Actieprogramma Elektronische Snelwegen (NAP)*

In 1997 zijn met NAP-financiering de volgende projecten voorbereid: Verkeer, Vervoer & Onderwijs, Telewerken binnen de overheid, Digitalisering van de ether, OV-reisinformatie en het Trusted Third Party-project. Daarnaast is een bijdrage geleverd aan de herijking van het Nationaal Actieprogramma. Tevens zijn voorbereidingen getroffen voor een vervolgprogramma.

** Telematica Verkeer en Vervoer*

Het V&W-Coördinatiepunt Telematica is per 1 mei onderdeel geworden van de HDTP.

Er zijn voorbereidingen getroffen voor de totstandkoming van de Derde Nota Telematica Verkeer en Vervoer. Deze nota is begin 1998 gepresenteerd. Tevens zijn voorbereidingen getroffen voor grootschalige implementatie van Elektronische Voertuig Identificatie (beleidsvoorbereiding en haalbaarheid).

** Commerciële radio-omroepfrequenties*

Bij de behandeling van de Mediawet in maart 1997 is de Tweede Kamer akkoord gegaan met het veilen van frequenties aan commerciële omroeporganisaties. Bij amendement is echter bepaald dat de eerste veiling pas na afronding van het onderzoek «FM-omroepfrequenties» (het zogenaamde Zero-base onderzoek) zal plaatsvinden. Dit «Zero-base» onderzoek is in 1997 gestart en zal in 1998 tot conclusies leiden. Omdat de «oude» machtigingen afliepen, zijn de betreffende frequenties, aangevuld met een aantal «nieuwe» frequenties, uitgegeven aan een negental commerciële radiostations.

** Privatisering Nozema*

Een interdepartementale projectgroep is bezig met de voorbereiding tot wijziging, danwel intrekking van de Radio-omroep Zenderwet 1935. Daarmee komt de weg vrij voor het opnieuw inrichten van de statuten van de NOZEMA, waarna de aandelen kunnen worden verkocht.

** Veiling van frequenties DCS1800*

Mede naar aanleiding van de bij de Europese Commissie ingediende klachten, is het oorspronkelijke wetsvoorstel substantieel veranderd. Tevens is de voorbereiding voor de implementatie – onder andere de veiling – afgerond. De veiling heeft in februari 1998 plaatsgevonden en heeft f 1,8 miljard opgebracht.

1.2.5 Organisatorisch kader

Ter versterking van de slagvaardigheid, de interne samenhang en externe herkenbaarheid, zijn in 1997 in het kader van de reorganisatie twee nieuwe Directoraten-Generaal gevormd: het DG Personenvervoer en het DG Goederenvervoer.

Als gevolg van de vorming van deze nieuwe Directoraten zijn het DG voor het Vervoer en het DG voor Scheepvaart en Maritieme Zaken opgeheven. Ter versterking van de strategische planvorming en sturing is de Directie Strategie en Coördinatie ingesteld. Deze is de eerst verantwoordelijke voor het tot stand brengen van een optimale, breed georiënteerde, V&W-strategie en beleidscoördinatie.

De nieuwe organisatiestructuur is sinds 1 mei 1997 werkzaam.

Door de reorganisatie en de daarmee gepaard gaande hergroepering van taken zijn taken en de bijbehorende budgetten overgedragen van de oude naar de nieuwe organisatie-onderdelen.

De (budgettair neutrale) gevolgen hiervan zijn in bijlage 1 gespecificeerd.

1.2.6 Financieel beheer

1.2.6.1 Algemeen

In 1997 is, ten behoeve van het overall-toezicht op de werking van het financieel beheer, gestart met het ontwikkelen van een toezichtsmodel. Op basis hiervan krijgt het toezicht op het financieel beheer binnen en tussen de onderscheiden bestuurslagen van het ministerie van V&W op transparante wijze vorm en inhoud, zodat tijdig gestuurd en bijgestuurd kan worden. Het model houdt rekening met de verantwoordelijkheden van de onderscheiden bestuurslagen.

Op basis van het model zullen de toezichtsactiviteiten worden geactualiseerd en gestructureerd. Vanuit een risicobenadering is gestart met de meest kritische processen, zoals Subsidies, Contracten, Grote Projecten en Financiële functie.

1.2.6.2 Opmerkingen AR bij Verantwoording 1996

Met betrekking tot de financiële verantwoording 1996 komt de Algemene Rekenkamer (AR) tot een overwegend positief oordeel. Wel zijn er bij een aantal onderzochte beleidsterreinen kritische kanttekeningen geplaatst.

Belangrijkste was het (gehandhaafde) bezwaar bij het bezwaaronderzoek naar het financiële beheer van de Grond-, Wateren Wegenbouwcontracten, uitmondend in een aantekening van de AR bij de Rekening. In een brief aan de Tweede Kamer heeft de Minister de inspanningen van V&W op dit terrein uiteengezet. Bij het begrotingsonderzoek in september 1997 heeft de minister van Financiën dat nog eens onderstreept. De Tweede Kamer heeft het verbeteringstraject van het financieel beheer van RWS, dat qua tijdsplanning loopt tot eind 1999, geaccordeerd.

Het tweede bezwaaronderzoek betrof het controlebeleid met betrekking tot de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren. Ook op dit terrein moet RWS een grote inspanning leveren, maar de AR heeft vertrouwen in de resultaten van het Plan van Aanpak en constateert duidelijk vooruitgang. Op meer terreinen kan de AR overigens melden dat V&W zich de kritiek van de Rekenkamer heeft aangetrokken en wordt de verwachting uitgesproken dat het beeld het volgende jaar verbeterd zal zijn. Genoemd kunnen worden de Aanleg Maaskaden waar inmiddels een controle-

protocol is overeengekomen en de EG-aanbestedingsrichtlijnen, waarvoor een interne V&W-aanschrijving is vastgesteld.

Kritische kanttekeningen waren er ook bij de verstrekking van rijksbijdragen aan de NS. Het ontbreken van bekostigingsmodellen was hier een belangrijk punt van kritiek. Hier wordt hard aan gewerkt, maar het beleidsterrein is nog steeds in beweging en onderwerp van overleg met de Tweede Kamer.

Wat betreft het beheer van Onderzoeks- en Overige contracten was het oordeel dat er een verslechtering is ingetreden wat betreft de naleving, met name de urencontracten, terwijl de regelgeving zelf verbeterd is. Dit heeft geleid tot een bezwaaronderzoek in 1997. Op dit punt zet V&W thans alle zeilen bij in het besef dat de aandacht niet mag verslappen.

1.2.6.3 M&O (Misbruik en Oneigenlijk gebruik)

Subsidiebeleid

De kaderwet V&W-subsidies, waaraan de werkgroep Wettelijke inkadering V&W-subsidies heeft gewerkt, is in 1997 voltooid. De kaderwet is gericht op de verbetering van de juridische onderbouwing van bestaande regelingen, ter voorbereiding op de invoering van de derde tranche van de Algemene wet bestuursrecht.

In 1997 is het algemeen subsidiebeleid binnen de V&W-organisatie decentraal nader uitgewerkt met het ontwikkelen van modelbeschikkingen, waarin het M&O-aspect is meegenomen.

Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren

Het opleggen van heffingen op grond van de WVO geschiedt primair op basis van door heffingplichtigen ingediende aangiftebiljetten. Ter controle van de heffingen wordt voor een deel informatie verkregen uit de WVO-vergunningen die aan lozers op rijkswateren zijn verleend en voor een deel uit controlewaarnemingen – en metingen.

Voor de uitvoering van het controlebeleid is begin 1996 een plan van aanpak opgesteld. Dit plan is gericht op het verbeteren van de reguliere controles en de uitvoering van bedrijfstak gerichte controle-acties. Het plan van aanpak is in opzet als voldoende beoordeeld. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat de in het plan aangekondigde acties ook in de praktijk werkbaar zullen blijken.

Uitkerings- en wachtgeldregelingen

De minister van Binnenlandse Zaken is verantwoordelijk voor de uitvoering van de uitkerings- en wachtgeldregelingen voor het personeel van de sector Rijk. De feitelijke uitvoering daarvan wordt sinds 1 januari 1996 verzorgd door de Stichting USZO. Dit met uitzondering van de regeling Functioneel leeftijdsontslag; deze wordt door het ABP verzorgd. Voor de uitgaven van voornoemde regelingen hebben deze instellingen over 1997 bij het ministerie van V&W een bedrag van totaal f 73,6 mln. gedeclareerd.

De personeelsfunctie binnen het ministerie van V&W stelt volgens de geldende wet- en regelgeving – en voor zover dat door dit ministerie mogelijk is – de voor de toekenning bepalende gegevens op en geeft deze door aan de USZO. Als extra toets beoordeelt de personeelsfunctie van het ministerie van V&W de van de USZO ontvangen gegevens omtrent de beslissing tot toekenning aan de hand van de oorspronkelijke gegevens.

De USZO verzorgt namens de minister van Binnenlandse Zaken de toekenning, de uitbetaling, de administratie, de uitvoering van het M&O-beleid en de doorbelasting aan de departementen.

Een aantal regelingen is gevoelig voor misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O), met name ten aanzien van de aspecten arbeidsverleden en neveninkomsten. Op grond van het verstrekken van onjuiste gegevens over deze aspecten kunnen aanvragers onrechtmatig uitkeringen of wachtgeld ontvangen.

De USZO heeft eind 1997 voor het jaar 1996 een goedkeurende accountantsverklaring kunnen overleggen. Aangezien de USZO nog geen accountantsverklaring over 1997 heeft overgelegd, bestaat er op dit moment nog geen zekerheid omtrent de rechtmatige uitvoering van deze regelingen.

BTZR

De tegemoetkoming in de ziektekosten van ambtenaren is geregeld in de BTZR (Besluit Tegemoetkoming Ziektekosten Rijkspersoneel). In 1997 is op grond van deze regeling een bedrag van f 57,7 mln. uitgekeerd.

De vergoedingen worden verstrekt op basis van gegevens, naar waarheid door de werknemer ondertekend. De directie Personeel en Organisatie toetst op waarschijnlijkheid van een combinatie van deze gegevens. Sinds de invoering van de BTZR is de controle uitgebreid door bij verandering van gegevens het inzenden van bewijsstukken verplicht te stellen. Bij het niet-inzenden hiervan door de aanvrager wordt de uitkering geweigerd.

Hoofdstuk 1.3 Artikelgewijze toelichting bij de Rekening

1.3.1 Uitgaven/verplichtingen

1.3.1.1 Algemene departementale aangelegenheden

Artikel 01.01 Personeel en materieel Centrale Diensten

a. Grondslag

In dit artikel zijn alle verplichtingen en uitgaven opgenomen die betrekking hebben op algemene departementale aangelegenheden, ook die voor de Centrale Diensten.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
01.01	Personeel & materieel CD	80,0	104,7	- 24,7	- 31%	82,1	107,7	- 25,6	- 31%

c. Onderbouwing

Inputgegevens

1. Het aantal beschikbare fte's voor de Centrale Diensten (binnen beleidsterrein 01) is, voorzover mogelijk, toegerekend aan de artikelen 01.02, 01.03, 01.04, 01.09 en 01.18; het niet toe te rekenen aantal fte's is onder dit artikel opgenomen.
2. In de apparaatsuitgaven zijn tevens de departementale uitgaven voor vorming en opleiding en de uitgaven t.b.v. het verzorgingsgebied Plesmanweg en dependances, opgenomen. Deze uitgaven hebben ook betrekking op fte's van andere beleidsterreinen.

(Bedragen in mln.)	Real.'97	Begr.'97	Real.'96
Programma-uitgaven	nvt	nvt	nvt
Apparaatsuitgaven (01.01)	77,6	55,4	61,8
Totale uitgaven	77,6	55,4	61,8
<i>aantal fte's</i>	<i>377,2</i>	<i>292,6</i>	<i>379</i>
Pers. component CD (ambtelijk)	Real.'97	Begr.'97	Real.'96
gem. geraamde begr.sterke in fte	680,2	582,6	644,5
gem. geraamde prijs per fte	86 713	86 555	83 592

Het toegenomen aantal fte's over 1997 is een gevolg van de uitbreiding van het takengebied van de Centrale Diensten, mede gerelateerd aan de reorganisatie van het Departement.

d. Toelichting

Een deel van de hogere uitgaven wordt verklaard (f 5,8 mln.) door de uitbreiding van het takengebied, mede als gevolg van de reorganisatie. Daarnaast was geen rekening gehouden met een door de fiscus opgelegde naheffing van f 6,8 mln. over de periode 1992-1996.

De resterende uitgaven zijn met name een gevolg van besluitvorming binnen V&W over de huisvesting van de Haagse diensten. Het gaat hierbij om de huur/exploitatie van het nieuwe kantoorpand, kosten van opleveren van vrijkomende kantoorpanden, incidentele kosten voor (interne) verhuizingen en kantoorinrichting, tot bijvoorbeeld kosten van achterstallig onderhoud in de panden in de Haagse regio.

Artikel 01.02 Post-actieven

a. Grondslag

Op dit artikel worden de uitgaven ten behoeve van voormalig V&W-personeel verantwoord. Het betreft de reguliere wachtgeldregeling en regelingen van functioneel leeftijdsontslag en andere werkloosheidsuitkeringen.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
01.02	Post-actieven	43,2	38,2	5,0	12%	43,2	38,2	5,0	12%

c. Onderbouwing

De budgetverdeling naar geraamde- en gerealiseerde uitgavencategorieën is als volgt :

Categorie (x f 1 000)	Real.'97	Begr.'97	Real.'96
Regulier wachtgeld *	27 781	27 184	27 600
Wet Werkloosh.voorziening (WWV)	573	1 870	600
Functioneel leeftijdsontslag *	8 370	10 054	10 700
Overig	1 476	4 132	900
Totaal	38 200	43 240	39 800

* De onderverdeling «begr.'97» wijkt af van de reeks zoals die in de begroting 1997 is opgenomen; de nu opgenomen reeks is de juiste.

Inputgegevens

De kengetallen verstrekken informatie over de totale uitgaven ten behoeve van activiteiten op dit artikel. Dat houdt in dat ook uitgaven op personeel en materieel gebied zijn toegerekend.

(Bedragen in mln.)	Real.'97	Begr.'97	Real.'96
Programma-uitgaven	38,2	43,2	39,8
Apparaatsuitgaven (01.01)	1,1	1	0,9
Totale uitgaven	39,3	44,2	40,7
<i>aantal fte's</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>8</i>

d. Toelichting

Door een lagere instroom in de diverse wachtgeld-uitkeringen is er uiteindelijk f 5 mln. minder uitbetaald.

Artikel 01.03 Algemene beleidsaangelegenheden

a. Grondslag

Dit artikel heeft betrekking op uitgaven voor departementale activiteiten op het gebied van voorlichting, internationale betrekkingen, automatisering en specifieke centraal uit te voeren departementale activiteiten.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
01.03	Algemene Beleidsaangelegenheden	29,2	42,6	- 13,4	- 46%	34,1	45,5	- 11,4	- 33%

c. Onderbouwing

Inputgegevens

De kengetallen verstrekken informatie over de totale uitgaven ten behoeve van activiteiten op dit artikel. Dat houdt in dat ook uitgaven op personeel en materieel gebied zijn toegerekend.

(Bedragen in mln.)	Real.'97	Begr.'97	Real.'96
Programma-uitgaven	45,5	34,1	46,7
Apparaatsuitgaven (01.01)	26,9	18,1	22,4
Totale uitgaven	72,4	52,2	69,1
aantal fte's	230	180	195

Het toegenomen aantal fte's over 1997 is een gevolg van de reorganisatie binnen V&W. De nieuw ingestelde directie Strategie en Coördinatie is ondergebracht bij de Centrale Diensten; de programma-uitgaven voor deze dienst zijn aan dit artikel toegevoegd.

d. Toelichting

Naast een toevoeging uit hoofde van de reorganisatie (f 2,4 mln.) worden de hogere realisaties met name verklaard door niet voorziene betalingen (ca. f 8 mln.) aan het USZO (Uitvoeringsorgaan Sociale Zekerheid voor Overheidspersoneel) in het kader van de apparaatsuitgaven.

Artikel 01.05 Onderzoek en ontwikkeling algemeen

a. Grondslag

Deze uitgaven hebben betrekking op bijdragen van V&W voor het verrichten van onderzoeken e.d. voor zover ze niet bij de afzonderlijke beleidsterreinen zijn onder te brengen.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
01.05	Onderzoek & ontw. algemeen	1,0	0,4	0,6	60%	1,0	1,2	- 0,2	- 20%

c. Toelichting

De lagere verplichtingenrealisatie laat zich voornamelijk verklaren door het in 1996 afsluiten van een 4-jarige overeenkomst (voor de periode 1996-1999) in het kader van de bijdragen voor Antarctica.

Artikel 01.10 Ruimtevaartactiviteiten

a. Grondslag

De hoofddoelstelling is het tot stand brengen van een samenhangend programma van satellietwaarnemingen en infrastructuur. V&W is het coördinerende ministerie voor Aardobservatie, een taak die sinds 1988 door het KNMI wordt verzorgd.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
01.10	Ruimtevaartactiviteiten	0,0	42,6	- 42,6	n.v.t.	22,1	26,3	- 4,2	- 19%

c. Onderbouwing

Specificatie ruimtevaartprogramma's

De looptijd heeft betrekking op de duur van het project waaraan Nederland haar bijdrage heeft toegezegd. Deze bijdragen zijn gebaseerd op verdragen en internationale afspraken.

Omschrijving	Verplicht.bedrag:		Looptijd t/m:	
	Real.'97	Begr.'97	Real.'97	Begr.'97
Lopende programma's				
a. ERS-1 fase E-extensie		0,6		1997
b. ERS-2 fase C/D/E	0,5	1,3	1997	1997
c. EOPP-extensie	0,1	0,3	1997	1997
d. MSG	10,5	8,1	2000	2000
e. GB	19,9	21,3	2012	2012
f. MTP	3,1	4,6	2004	2000
g. MSG	72,5	68,7	2012	2012
h. EPS pre production	0,7	0,9	1999	1996
i. EUM-MSG	24,2	22,9	2012	2012
j. METEOP-1 pre production	1,0	1997	1996	
Toekomstige programma's				
k. ERS-2 fase E-ext				
l. EOPP ext-2				
m. DUP	3,4		2000	
n. METOP-1 fase C/D	26,4		2007	
o. EPS pre-operationeel	1,1		1997	
p. EPS-operationeel	0,6		2000	
q. Nationale ondersteuning	8,3		2000	
	172,3	128,7		

d. Toelichting

De verplichtingenrealisatie heeft voornamelijk betrekking op het aangaan van programma's uit het Ministerraadsbesluit van december 1996 omtrent de Nederlandse deelname aan internationale programma's (f 31 mln.). Het restant gaat over het aanpassen van de meerjarencijfers van de internationale organisaties (f 11,6 mln.).

Artikel 01.11 Onvoorziene uitgaven

a. Grondslag

Uit dit artikel worden tijdens de begrotingsuitvoering (kleine) overschrijdingen gecompenseerd op grond van artikel 5 lid 6 CW.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
01.11	Onvoorziene uitgaven	2,5	0,0	2,5	100%	2,5	0,0	2,5	100%

c. Toelichting

Deze gelden zijn gedurende de begrotingsuitvoering, overeenkomstig de grondslag van het artikel, elders binnen de V&W-begroting ingezet.

Artikel 01.12 Loonbijstelling

a. Grondslag

Dit artikel is in de nieuwe comptabele regelgeving ingevoerd om

niet-verdeelde looncompensatie te parkeren, alvorens deze wordt verdeeld over de betreffende artikelen.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:				Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil		Begr.	Real.	Verschil	
01.12	Loonbijstelling	68,4	0,0	68,4	100%	68,4	0,0	68,4	100%

c. Toelichting

Voor een verdeling van de in de begrotingsuitvoering 1997 naar de reguliere personele en andere loongevoelige artikelen toegedeelde loonbijstelling, wordt verwezen naar het in bijlage 2 opgenomen overzicht.

Artikel 01.13 Prijsbijstelling

a. Grondslag

Dit artikel is in de nieuwe comptabele regelgeving ingevoerd om niet-verdeelde prijscompensatie te parkeren, alvorens deze wordt verdeeld over de betreffende artikelen.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:				Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil		Begr.	Real.	Verschil	
01.13	Prijsbijstelling	10,0	0,0	10,0	100%	10,0	0,0	10,0	100%

c. Toelichting

De in de begroting nog niet verdeelde prijsbijstelling 1996 is ondermeer ingezet voor de problematiek die is voortgekomen uit de laatst afgesloten CAO voor ambtenaren.

De gedurende het verslagjaar aan dit artikel toegevoegde prijsbijstelling 1997 voor de V&W-begroting en het Infrastructuurfonds is voor een deel toegevoegd aan de prijsgevoelige (openbaar vervoer-)artikelen. Het restant is gebruikt om budgettaire problemen binnen de begroting van V&W op te kunnen lossen.

Artikel 01.16 Bijdragen aan het buitenland i.v.m. Eurovignet

a. Grondslag

Op 9 februari 1994 is in Brussel het verdrag tussen de Eurovignetstaten ondertekend. Hierin is vastgelegd dat op basis van een formule onderling verrekeningen zullen plaatsvinden.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:				Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil		Begr.	Real.	Verschil	
01.16	Bijdragen i.v.m. Eurovignet	27,8	0,0	27,8	100%	27,8	0,0	27,8	100%

c. Toelichting

In 1997 heeft geen verrekening plaatsgevonden tussen Duitsland en Nederland, omdat de Nederlandse chauffeurs voor een fors groter bedrag in met name Duitsland een Eurovignet hebben aangeschaft. Bijgevolg zijn geen uitgaven ten laste van dit artikel verricht.

1.3.1.2 Rijkswaterstaatsaangelegenheden

Artikel 02.01 Personeel en materieel Rijkswaterstaat

a. Grondslag

In dit artikel zijn alle uitgaven opgenomen die nodig zijn voor het functioneren van het ambtelijk apparaat van het Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:				Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil		Begr.	Real.	Verschil	
02.01	Personeel & materieel RWS	925,9	1 083,0	- 157,1	- 17%	927,1	1 062,7	- 135,6	- 15%

c. Onderbouwing

Inputgegevens

Pers. component RWS (ambt.)	Real.'97	Begr.'97	Real.'96
gem. begr.sterke in fte	10 066,3	9 706,8	9 824,8
gem. prijs per fte	85 767	81 359	80 731

De stijging van de gemiddelde prijs per fte is grotendeels het resultaat van de voor 1997 afgesloten CAO en de jaarlijkse periodieke verhogingen.

d. Toelichting

De hogere verplichtingen- en uitgavenrealisatie kent de volgende oorzaken:

- extra benodigd personeel in het kader van de herbezetting van de (sinds 1 januari 1997) geldende 36-urige werkweek;
- extra benodigd personeel voor versnelde invoering van verkeersbeheersingsmaatregelen zoals opgenomen in de nota Samen Werken Aan Bereikbaarheid;
- overboekingen ten behoeve van de aktie Apparaat op Peil uit diverse uitbestedingen werkartikelen.

Amendement Blaauw (Kamerstukken II, 25 000 XII, nr. 17)

Door aanvaarding van het amendement nr. 17 van Blaauw, d.d. 4 december 1996, zijn de begrotingsbedragen met f 1,7 mln. naar beneden bijgesteld. Deze middelen zijn aangewend voor het onderzoek dat plaats vindt in het kader van de beleidsontwikkeling, alsmede voor het onderzoek dat dient ter facilitering van de beleidsuitvoering (03.31 en 03.32).

Artikel 02.03 Specifieke uitgaven Rijkswaterstaat

a. Grondslag

Het betreft hier de kosten van automatisering, de aanschaf van vaartuigen en overige uitgaven (ondermeer aan diverse commissies).

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
02.03	Specifieke uitgaven RWS	62,6	92,0	- 29,4	- 47%	89,3	115,7	- 26,4	- 30%

c. Toelichting

Het tekort doet zich met name voor op automatisering; onderstaand is dit nader gespecificeerd:

Projecten (bedragen in mln.)	Uitg'n
- Windowsprojecten	11,2
- RWS-brede invoering Intranet	2,0
- Uitbreiding capaciteit LAN's	1,5
- Toeneming capaciteit & diensten V&W-net	2,5
- Budgetoverheveling van specifieke- naar algemene informatievoorziening (o.a. werkart. IF)	8,7
- Projecten t.b.v. Pilot Meetkundige Dienst	4,7
- AOP Bouwdienst	0,8
Totaal	31,4

Daarentegen geldt dat bij het nieuw te bouwen combi-vaartuig «Arca» enige (kas)vertraging is ontstaan (ca. f 5 mln.). Dit vaartuig dient ter vervanging van het oliebestrijdings-vaartuig «Smal Agt».

Artikel 02.05 Voorlichtingsuitgaven

a. Grondslag

De uitgaven op dit artikel hebben betrekking op voorlichtingsuitgaven.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
02.05	Voorlichtingsuitgaven	0,5	1,3	- 0,8	- 160%	0,5	1,2	- 0,7	- 140%

c. Toelichting

De verschillen worden verklaard door uitgaven in het kader van communicatie-activiteiten rondom het Deltaplan Grote Rivieren.

Artikel 02.06 Groenvoorziening Schiphol

a. Grondslag

In de PKB Schiphol en omgeving is voorzien in projecten die zorg moeten dragen voor de groene inbedding van de luchthaven en bijbehorende infrastructuur. Een van de groenprojecten die in dit kader wordt vermeld, betreft de overgangsgebieden tussen de luchthaventerreinen en de omgeving van de luchthaven.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
02.06	Groenvoorz. Schiphol	0,0	65,5	- 65,5	<i>n.v.t.</i>	0,0	12,7	- 12,7	<i>n.v.t.</i>

c. Toelichting

Het project overgangsgebieden wordt door meerdere partijen, waaronder het Rijk, gefinancierd. De totale rijksbijdrage bedraagt f 65,5 mln. en zal conform de opgestelde planning in de periode 1997 tot en met 2007 worden uitgekeerd. Tevens wordt verwezen naar mijn brief aan de Kamer van november 1996, met kenmerk DGRLD/VI/L/96 007363.

Artikel 02.12 Onderhoud waterkeringen

a. Grondslag

De uitgaven voor het onderhoud van de waterkeringen die in beheer van het Rijk zijn, alsmede voor de kustlijnzorg, worden onder dit artikel verantwoord.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
02.12	Onderhoud waterkeringen	95,9	277,3	- 181,4	- 189%	135,6	191,9	- 56,3	- 42%

c. Onderbouwing

Outputgegevens

Onderstaande tabel geeft inzicht in de onderhoudswerken op dit artikel en in de kustlijnzorg d.m.v. zandsuppleties:

	Real.'97	Begr.'97	1996	1995
1. aantal km rijkswaterkering in beheer	291	291	291	291
2. waarvan in groot onderhoud (=IJmuiden, Houtribdijk en Den Oever en Kornwerderzand)	30	30	30	30
3. Blokkenverdediging	7,6			
4. hoeveelheid zandsuppleties (in miljoenen m ³)	6,8	6	9	4,5

Effectgegevens

Voor een beschrijving van het beoogd beleidseffect («dynamisch handhaven van de kustlijn») wordt verwezen naar de begroting voor het jaar 1997 onder dit artikel.

d. Toelichting

Met het aanpassen van de dijkbekleding – waarvan door de Technische Adviescommissie is geconstateerd dat de betonblokken te licht zijn – is dit jaar een start gemaakt in de provincie Zeeland. Zo zijn op vier Zeeuwse dijkvakken de bekledingen van gezette steen verzaamd. In totaal is 25 km. aan dijkvakken voorbereid, is bijna 8 km. gerealiseerd en zijn zuilen aangeschaft voor 3 km. uitvoering in 1998. De (niet geraamde) betalingen hiervoor bedroegen in totaal bijna f 42 mln.

Verder is door het versneld uitvoeren van a. de reparatie van de aangestaste asfaltmastiek op het project Schaar Oost en b. de suppleties bij Delfland-Ter Heijde, ca. f 14 mln. extra uitgegeven.

Voor het onderhoud aan 21 schuiven van de stormvloedkering in de Oosterschelde is in 1997 een meerjarig contract afgesloten.

Artikel 02.15 Stormvloedkering in de Nieuwe Waterweg

a. Grondslag

Ten laste van dit artikel komen die uitgaven die rechtstreeks met de bouw van de stormvloedkering in de Nieuwe Waterweg samenhangen.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
02.15	Stormvloedk. Nieuwe Waterweg	41,1	26,4	14,7	36%	86,3	53,8	32,5	38%

c. Toelichting

De stormvloedkering is in 1997 opgeleverd. De afronding van de conserverings- en de seichesproblematiek zal pas in latere jaren plaatsvinden. Dit heeft ertoe geleid dat de uitgaven- en verplichtingenramingen niet volledig zijn gerealiseerd.

Artikel 02.18 Bouwkundige werken IJsselmeerpolders

a. Grondslag

De werkzaamheden betreffen de planvoorbereiding en uitvoering van bouwkundige en civieltechnische projecten in Almere en Zeewolde volgens de met die gemeenten gesloten bestuursovereenkomsten, en overige werken in het landelijk gebied.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
02.18	Bouwkundige werken IJ'polders	0,0	1,2	- 1,2	<i>n.v.t.</i>	1,0	6,4	- 5,4	- 540%

c. Toelichting

Als gevolg van de basisinrichting Flevoland zijn in 1996 vertraagde opleveringen/werken in 1997 gereed gekomen. Dit had betrekking op de beschoeiingen, grondwerken en stuwen in het Lepelaarsplassengebied. Vanwege tegenvallers met betrekking tot de aanleg van fietspaden en bruggen in de ecozone (de Vaart) en bij de verlichting van het Smedinghuis, zijn de betalingen in 1997 hoger uitgevallen en zal ook een deel nog in 1998 tot betalingen leiden.

Artikel 02.24 Deltaplan Grote Rivieren

a. Grondslag

Tot het Deltaplan grote Rivieren behoren niet alleen de rivierdijkversterkingen, maar ook de versterkingen in het kader van de Deltawet van 1958.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
02.24	DGR	87,1	130,3	- 43,2	- 50%	133,8	148,0	- 14,2	- 11%

c. Onderbouwing

In de onderstaande tabel zijn gegevens met betrekking tot de nog te versterken primaire waterkeringen opgenomen

Categorie	Beheerder	Globale lengte prim. waterk. (km)		Lengte rest. werken (km)		Gereed in	
		Begr.	Real.	Begr.	Real.	Begr.	Real.
Kust	- Rijk	200	200	0	0	1999	2000
	- Derden	500	500	16	15	1999	2000
Benedenrivierengebied	- Rijk	30	30	0	0	2000	2000
	- Derden	570	570	88	89	2000	2000
Bovenrivieren (incl. Dongemond)	- Rijk	65	65	19	19	2000	2000
	- Derden	835	835	366	361	2000	2000
IJsselmeer	- Rijk	30	30	0	0	2000	2000
	- Derden	270	270	100	100	2000	2000
Totaal	- Rijk	325	325	19	19		
	- Derden	2 175	2 175	570	565		

In de tabel is voor de primaire waterkeringen, naast de totale lengte van deze keringen, aangegeven welke lengte nog moet worden versterkt. Tweemaal per jaar wordt in het kader van de «Controle Grote Projecten» een rapportage naar de Kamer gestuurd, waarin aanvullende informatie over de voortgang van het programma wordt gegeven.

d. Toelichting

Voor het project «Aanleg Balgstuw Ramspol», wat door Rijkswaterstaat in opdracht van het waterschap IJsseldelta wordt uitgevoerd, zijn de uitgaven en de hiermee samenhangende bijdragen van waterschappen in de kosten, afzonderlijk in de begroting zichtbaar gemaakt. Ook voor het proefbaggerbestek Zandmaas zijn de uitgaven en de hiermee samenhangende negatieve posten gedesaldeerd in de Rekening opgenomen. Dit conform de Comptabiliteitswet. Het gaat voor 1997 om achtereenvolgens ca. f 8,5 en 13 mln.

Voor de uitvoering van de dijkversterkingen in het Deltagebied zijn (door de Hoogheemraadschappen en Waterschappen) de kosten voorgefinancierd. Op grond van de Deltawet is een aantal declaraties met betrekking tot grondverwerving en uitvoeringskosten van het Hoogheemraadschap Alblasserwaard vergoed (f 6 mln). Verder zijn in 1997 nog extra uitgaven gedaan voor de afrekening van de «zwakke plekken benedenrivieren», het aanpassen van de overlaten en de suatiesluis te Dalem en voor vertragingen vanuit 1996.

Naast de bovengenoemde hogere uitgaven, is een aantal vertragingen ontstaan die hebben geleid tot minder uitgaven op de volgende projecten in 1997: de principeplannen Papendrecht-Oost en Nieuwe Maasdijk, de aanleg van de Noordzeesluizen en de Zuider- en Kleine sluis IJmuiden, de projecten Bergsche Maas, Sasdijk, hoogwatervrijmaken Dongemond/ Amertakwerken en de aanleg van het gemaal Wapenveld. De vertragingen zullen geen gevolgen hebben voor de doelstelling dat het DGR in 2000 gereed zal zijn. De hogere verplichtingenvastlegging houdt met name verband met het indexeren van de voorfinanciering van de gemeente Rotterdam voor de Europoortkering en het goedkeuren van de principeplannen Papendrecht Oost en Lekdijk.

Artikel 02.33 Onderhoud waterhuishouding

a. Grondslag

Op dit artikel worden de uitgaven verantwoord die nodig zijn voor het beheer en onderhoud van waterstaatswerken die een functie vervullen in de waterhuishouding én (nog) in beheer zijn bij het Rijk. Tevens gaat het om uitgaven die samenhangen met het operationele kwalitatieve en kwantitatieve beheer van het waterhuishoudkundig hoofdsysteem en om een deel van de beheerskosten WVO.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
02.33	Onderhoud waterhuishouding	99,0	94,1	4,9	5%	85,4	94,7	- 9,3	- 11%

c. Toelichting

Door in 1996 opgetreden brandschade aan de machinekamer van het gemaal IJmuiden, zijn extra uitgaven (ca. f 10 mln.) verricht om de schade te herstellen.

Ten aanzien van de verschillende projecten die op dit artikel worden uitgevoerd, is verder nog sprake van «plussen en minnen». Budgettair houden deze elkaar evenwel (per saldo) in evenwicht.

Zo geldt enerzijds dat geen rekening was gehouden met extra betonwerk bij de reparatie van de spuisluizen in de Afsluitdijk en met het berg en slopen van Poolse vaartuigen (Rijn en Rijntakken). Anderzijds is de in de begroting geraamde bijdrage in de kosten van de Emissieregistratie overgeboekt naar VROM.

Artikel 02.35 Bijdragen waterhuishouding

a. Grondslag

Dit artikel betreft subsidie-uitgaven aan lagere publiekrechtelijke lichamen en het bedrijfsleven ter verbetering en instandhouding van de waterhuishoudkundige toestand, zowel kwalitatief als kwantitatief.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
02.35	Bijdragen waterhuishouding	1,2	0,0	1,2	n.v.t.	15,9	21,0	- 5,1	- 32%

c. Toelichting

Binnen de kaders van het LandWaterImpuls-programma is een verbreding gerealiseerd die nodig was om de ontstane achterstand van 1996 weg te werken. Te noemen valt: het Metropolitane debat met betrekking tot de maatschappelijke ontwikkelingen in de Randstad en de participatieve

besluitvorming (in bestuurlijke lagen) met betrekking tot grote infrastructurele ingrepen.

Artikel 02.36 Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren

a. Grondslag

In het kader van de WVO voert RWS het kwaliteitsbeheer voor de rijkswateren. Het grootste deel van de op dit artikel beschikbare middelen is bestemd voor bijdragen op grond van de Uitkeringsregeling bestrijding verontreiniging Rijkswateren (UKR) met betrekking tot de sanering van ongezuiverde lozingen van zuurstof-bindende stoffen op rijkswateren.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
02.36	WVO	6,0	7,7	- 1,7	- 28%	17,8	23,5	- 5,7	- 32%

c. Onderbouwing

Per deelnemende provincie is hieronder het aantal goedgekeurde en/of in uitvoering zijnde projecten met betrekking tot waterzuiveringsinstallaties voor de sanering van lozingen op de rijkswateren aangegeven.

Provincie	Actuele stand	Begr.'97
Groningen	3	3
Gelderland	6	6
Noord-Holland	0	1
Zuid-Holland	6	8
Zeeland	0	1
Nog goed te keuren projecten	0	0
Totaal	15	19

Per 31 december bedroeg de stand voor het aantal goedgekeurde en/of in uitvoering zijnde projecten 15.

d. Toelichting

Het sneller binnenkomen van (veelal kleinere) declaraties in Zuid-Holland is een verklaring van het kastekort in 1997. Tevens is het kastekort te verklaren door een uitspraak van de Raad van de State waarin is beslist dat een uitkering aan Nedalco moest plaatsvinden.

Artikel 02.38 Herstel watersystemen

a. Grondslag

Op dit artikel worden de uitgaven verantwoord van het beleid voortvloeiend uit de derde Nota waterhuishouding en de Evaluatienota Water. Het betreft met name de inrichting van oevers en uiterwaarden en maatregelen gericht op duurzaam herstel van watersystemen.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
02.38	Herstel watersystemen	89,4	90,5	- 1,1	- 1%	88,1	79,3	8,8	10%

c. Onderbouwing

Onderstaande tabel geeft inzicht in de voortgang van de projecten Natuur aan het Werk:

	Real.'97	Begr.'97	1996	1995	t/m 1994
aantal hectare aangekocht	562	750	1 055	700	2 700

In 1997 is 562 hectare grond in het rivierengebied verworven door LNV t.b.v. natuurontwikkeling, bijna 200 hectare minder dan gepland. Als oorzaken worden genoemd:

- het Deltaplan Grote Rivieren heeft de afgelopen twee jaar een flinke impuls aan de grondverwerving gegeven. Als gevolg van de hoogwaterproblematiek was het noodzaakzakeijk om zand en klei beschikbaar te hebben voor versterking van de dijken, waardoor gronden versneld zijn aangekocht;
- geen medewerking van boeren bij ontpachting van oeverstroken, en
- capaciteitsgebrek bij LNV; dit wordt te lijf gegaan door inzet van 3,5 extra mensjaar vanaf Voorjaar '98.

Overigens is in 1997 ook door RWS grond verworven, in de eerste plaats ten behoeve van veiligheid, maar in overleg met LNV zal besproken worden of deze gebieden ook als NURG (natuurontwikkelings-projecten in uiterwaarden)-natuurontwikkelingsgebied mee kunnen doen. Net buiten de geografische begrenzingen van het NURG-convenant is in 1997 het Zuidhollandse eiland Tiengemetten verworven, eveneens met gezamenlijke financiering van onder meer RWS en LNV.

d. Toelichting

Er is f 5,5 mln. overgeboekt naar onderhoud rijkswegen ten behoeve van de verbinding van ecologische zones, i.c. de aanleg van tunnels onder wegen.

In de raamovereenkomst tussen de ministers van V&W en LNV over de realisatie van natuurontwikkelings-projecten in uiterwaarden (NURG) en in het bijzonder de hierbij behorende deelafpraak grondverwerving, is de afspraak gemaakt dat het door V&W te betalen deel zal worden overgeheveld naar de begroting van LNV. In 1997 is in dit kader f 11 mln. overgeboekt naar LNV.

Bestuurlijke overeenstemming is bereikt over de aankoop van de Opperduit. Deze betaling stond oorspronkelijk in 1998 geraamd. Nu er evenwel na lang onderhandelen overeenstemming is bereikt, waarbij het aanvankelijk gevraagde bedrag van f 10 mln. is teruggebracht naar f 6,9 mln., is dit project in 1997 betaald.

Artikel 02.39 Sanering waterbodems en aanleg bergingslokaties

a. Grondslag

Op dit artikel worden alle uitgaven verantwoord die betrekking hebben op de sanering van waterbodems die door het Rijk worden uitgevoerd, alsmede de uitgaven voor de realisatie van grootschalige baggerdepots.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
02.39	Sanering wat.bod./aanleg baggerlok.	18,5	16,8	1,7	9%	37,9	63,3	- 25,4	- 67%

c. Toelichting

De oorzaak van de hogere uitgaven komt vooral doordat er voor de bouw van het Ketelmeerdepot meer declaraties zijn binnengekomen dan gedacht. In totaal is er voor dit project f 22,6 mln. meer uitgegeven.

Verder bleek extra budget nodig voor de ontwikkeling van de verwerkingsprocessen in het kader van POSW II (Periodiek Overleg Sanering Waterbodems), een haalbaarheidstudie naar grootschalige verwerking van baggerspecie, een praktijkproef met baggerspecie bij natte grondreigers, een bijdrage aan het programma geïntegreerd bodemonderzoek en voor het gas- en mobiliteitsonderzoek.

Artikel 02.51 Bijdragen landwegen en oeververbindingen

a. Grondslag

Het betreft bijdragen van het Rijk ten behoeve van landwegen en oeververbindingen. Het grootste deel van deze uitgaven gaat naar de exploitatie van de Westerscheldeveren.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
02.51	Bijdragen landwegen & oeververb.	1,4	2,5	- 1,1	- 79%	60,3	60,9	- 0,6	- 1%

c. Toelichting

De verplichtingenoverschrijding wordt veroorzaakt doordat de bijdrage aan de exploitatie van de Westerscheldeveren jaarlijks (meerjarig) wordt bijgesteld in het kader van de doorwerking van de loon- en prijsbijstelling.

Artikel 02.53 Informatieverwerking

a. Grondslag

De activiteiten zijn gericht op de inrichting en instandhouding van een

goede informatie- en gegevensstructuur ter ondersteuning van de kerntaak faciliteren, beheersen en geleiden van mobiliteit.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:				Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil		Begr.	Real.	Verschil	
02.53	Informatieverwerking	7,1	3,5	3,6	51%	8,1	5,3	2,8	35%

c. Toelichting

Door a. het overhevelen van verplichtingenruimte (ca. f 1,7 mln.) naar artikel 02.03 «Algemene automatisering» en b. het niet uitvoeren van diverse kleine projecten op het gebied van externe informatie- en automatiseringsontwikkelingen, zijn er over 1997 minder verplichtingen op dit artikel vastgelegd dan oorspronkelijk werd ingeschat.

Artikel 02.54 Westerscheldetunnel

a. Grondslag

De uitgaven hebben betrekking op de bouw van de Westerscheldetunnel (Kamerstukken II, 1995–1996, 17 741).

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:				Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil		Begr.	Real.	Verschil	
02.54	Westerscheldetunnel	1 601,0	87,9	1 513,1	95%	94,0	21,8	72,2	77%

c. Toelichting

De voor 1997 geplande verplichtingen zijn lager doordat de N.V. Westerscheldetunnel per 31 december 1997 nog in oprichting is. Naar verwachting zal de N.V. per 1 mei 1998 in werking treden. De lagere uitgaven komen voort uit het feit dat de aannemer nog geen facturen voor de levering van de boormachine heeft ingediend.

Artikel 02.60 Taakstelling verkeersveiligheidsbeleid

Artikel 02.61 Stimulering van en bijdragen aan derden

De reorganisatie heeft tot gevolg gehad dat de artikelen 02.60 en 02.61 volledig zijn afgeboekt en overgeheveld naar het nieuwe organisatieonderdeel DGP (nieuw artikelen: 03.31 en 03.32).

Voor een nadere toelichting bij deze artikelen en voor de onderbouwingsgegevens met betrekking tot Veiligheid in verkeer en vervoer, wordt verwezen naar laatstgenoemd beleidsterrein.

1.3.1.3 Personenvervoer

Artikel 03.01 Personeel en materieel Directoraat-Generaal Personenvervoer

a. Grondslag

In dit artikel zijn opgenomen alle verplichtingen en uitgaven die nodig zijn voor het functioneren van het ambtelijk apparaat van het Directoraat-Generaal voor het Personenvervoer.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
03.01	Personeel & materieel DGP	89,7	58,6	31,1	35%	89,7	61,9	27,8	31%

c. Onderbouwing

Inputgegevens

Pers. component DGP (ambt.)	Real.'97	Begr.'97	Real.'96
gem. geraamde begr.sterke in fte	358	790,7	790,7
gem. geraamde prijs per fte	104 994	98 289	98 223

1. De afwijking inzake het aantal fte's wordt voornamelijk verklaard door de reorganisatie binnen V&W.
2. Het reorganisatieproces heeft met zich meegebracht dat in de eerste 4 maanden sprake was van een bijna dubbele bezetting van het topmanagement; dit bracht dubbele lasten met zich mee.

d. Toelichting

De begrotingsbedragen zijn gebaseerd op het oude organisatieonderdeel Directoraat-Generaal voor het Vervoer. Door de reorganisatie van V&W en de daarmee gepaard gaande hergroepering van taken is er per saldo ruim f 43 mln. van het artikel afgeboekt.

De hogere uitgaven, die na correctie resteren, hebben voornamelijk betrekking op het project Rekening Rijden (ca. f 12 mln.). Dit mede omdat de Kamer, vanwege de verwachte positieve effecten voor bereikbaarheid en milieu, de wens heeft uitgesproken om de ontwikkeling en invoering van rekening rijden te versnellen.

Artikel 03.10 Bijdragen Openbaar Vervoer

a. Grondslag

Dit artikel heeft betrekking op de bijdrage aan het lokale en interlokale openbaar vervoer.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:				Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil		Begr.	Real.	Verschil	
03.10	BIJDRAGEN OPENBAAR VERV.	1 611,7	2 189,5	- 577,8	- 36%	1 679,5	1 831,4	- 151,9	- 9%
	01 Kaderwetgebieden	931,8	2 125,7	- 1 193,9	- 128%	973,6	1 082,8	- 109,2	- 11%
	02 Lokaal OV	209,3	6,7	202,6	97%	221,2	244,5	- 23,3	- 11%
	03 Interlokaal OV	458,6	14,7	443,9	97%	472,7	497,5	- 24,8	- 5%
	04 NS-Personenvervoer	0,0	0,0	0,0	n.v.t.	0,0	0,0	0,0	n.v.t.
	05 NS-capaciteitsmanagement	0,0	0,0	0,0	n.v.t.	0,0	0,0	0,0	n.v.t.
	06 NS-contractsector	0,0	36,0	- 36,0	n.v.t.	0,0	6,0	- 6,0	n.v.t.
	07 Investerings stads-streekvv.	12,0	6,4	5,6	47%	12,0	0,6	11,4	95%

c. Onderbouwing

Inputgegevens

	Real.'97	Begr.'97	1996	1995
Programma-uitgaven	1 831,4	1 679,5	1 742,7	2 180,1
Apparaatsuitgaven (03.01)	1,9	0,9	0,9	0,4
Totale uitgaven	1 833,3	1 680,4	1 743,6	2 180,5
<i>aantal fte's</i>	<i>15</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>4</i>

Voor de onderdelen 01-03 geldt dat de bekostiging van stads- en streekvervoer voornamelijk gebeurt op basis van een vergoeding per reizigerskilometer. Onderstaande tabel geeft inzicht in deze bekostiging.

Rkm = reizigerskilometer (x mln)

Kn/km = kosten per kilometer (in guldens)

	Real.'97		Begr.'97		1996		1995	
	Rkm	Kn/km	Rkm	Kn/km	Rkm	Kn/km	Rkm	Kn/km
Kaderwetgeb. en lok. OV								
Bus (BOV-steden)	909	0,54	923	0,53	923	0,53	957	0,52
Bus (BOS-steden)	468	0,54	475	0,53	475	0,53	529	0,52
Tram	604	0,54	614	0,52	614	0,52	623	0,51
Sneltram/metro	640	0,28	654	0,27	654	0,27	651	0,25
Interlokaal OV								
Bus	3 124	0,35	3 192	0,34	3 192	0,34	3 349	0,33
Sneltram	47	0,38	50	0,35	50	0,35	59	0,34

Effecten

De kostendekkingsgraad bedroeg in 1997 34% en zal – op basis van de beschikte rijksbijdragen – in 1998 35% bedragen. Het streefbeeld voor 2000 is reeds in de meerjarenbegroting 1998 neerwaarts bijgesteld.

De realisatie van reizigerskilometers bedroeg in 1997 circa 6 025 000, ten opzichte van 5 908 000 in 1996, hetgeen een stijging inhoudt van 2%. De raming voor 1997 was in de begroting 1997 gelijk gesteld aan de realisatie in 1996, zodat ook ten opzichte daarvan de stijging 2% bedraagt. De index van de reizigerskilometers (basisjaar 1995) inclusief studentenkaart bedroeg in 1996 100 en in 1997 102.

De realisatie van reizigerskilometers per modaliteit is als volgt:

	Real.'97 *	Begr.'97
Bus	4 690	4 590
Tram	616	614
Sneltram/metro	719	704
Totaal	6 025	5 908

* In de realisatie is een raming voor het gebruik van de studenten- en de defensiekaart begrepen.

d. Toelichting

Onderstaand worden per artikelonderdeel de afwijkingen ten opzichte van de raming toegelicht.

01 Kaderwetgebieden

Oorzaken van de hogere uitgaven zijn:

1. een verlaging van de taakstelling van f 75 mln. naar f 25 mln.
2. het verantwoorden van de uitgaven (f 10 mln.) voor gehandicapten (zie U03.14);
3. uitgaven in het kader van SWAB (f 10 mln.);
4. tegenvallende opbrengsten 1995–1996 en een hogere gemiddelde kostenontwikkeling 1996 (f 24 mln.);
5. door een BTW-afrekening met de gemeente Amsterdam (ca. f 10 mln.);
6. het bijstellen van de rijksbijdrage naar loon- en prijspeil 1997.

De hogere verplichtingenvastlegging houdt voor een belangrijk deel verband met het feit dat het onderscheid tussen lokaal- en interlokaal vervoer is komen te vervallen. Hierdoor zijn verplichtingen verschoven van het Infrastructuurfonds naar dit artikel, aangezien de onderhouds-uitgaven voor (rail-)infrastructuur een integraal onderdeel uitmaken van de exploitatie. Door een wijziging in het Besluit Personenvervoer is de grondslag voor betaling van onderhoud van rail-infrastructuur uit het fonds komen te vervallen.

Dit verklaart tevens de realisaties op artikelonderdeel 06.

Verder is al in 1997 de bijdrage voor de Exploitatie stads- en streekvervoer voor het jaar 1998 vastgelegd. Overeenkomstig de wijziging in de Wet en Besluit Personenvervoer zijn de bijdragen aan gemeenten en streekvervoer – die met ingang van 1998 niet langer op de artikelonderdelen 02 en 03 worden verantwoord, maar op onderdeel 01 – in laatstgenoemde bijdrage verdisconteerd.

07 Stad/streek

De verlaging is voornamelijk terug te voeren op de vertraging die is opgetreden bij de investeringsimpuls-projecten in het kader van het stad- en streekvervoer (Commissie De Boer). Als oorzaak kan worden genoemd, de aanloopp problemen met de regeling (ca. 10 mln). De verwachting is evenwel dat de vertraging in 1998 en volgende jaren wordt ingelopen.

Artikel 03.11 Garanties voor de aflossingen en rentebetalingen op aangegane geldleningen ten behoeve van het openbaar vervoer

a. Grondslag

Uitgangspunt in het kabinetsstandpunt naar aanleiding van het advies van de Commissie Wijffels vormde de afschaffing van de normale staatsgaranties voor leningen ten behoeve van de marktsector binnen de NS. In de juni 1995 gesloten overeenkomst met de NS is bepaald dat de NS tot het jaar 2000, onder voorwaarden, maximaal f 800 mln. aan leningen voor rollend materieel kan opnemen.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
03.11	Garanties t.b.v. OV	215,0	0,0	215,0	100%	mem.	0,0	0,0	<i>n.v.t.</i>

c. Onderbouwing

Garantie-overzicht

	Real.'97	Begr.'97	1996	1995
<i>Garantieplafond</i>	1 763,2	1 763,2	1 647,1	
1. uitstaand risico	1 324,6	1 554,8	1 410,7	
2. vervallen/te vervallen	78,9	99,6	86,1	
3. Verleende/te verlenen	0,0	215,0	0,0	
4. uitstaand risico 31/12	1 245,7	1 670,2	1 324,6	1 410,7

d. Toelichting

In 1997 is door de NS geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om nieuwe leningen onder staatsgarantie aan te gaan ten laste van de begroting van V&W (XII).

Artikel 03.12 Kapitaalstorting vervoerbedrijven

a. Grondslag

Op dit artikel worden de kapitaalstortingen ten behoeve van de NS zichtbaar gemaakt.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
03.12	Kapitaalstorting vervoerbedrijven	50,0	0,0	- 50,0	<i>n.v.t.</i>	50,0	0,0	- 50,0	<i>n.v.t.</i>

c. Toelichting

In 1997 heeft er geen kapitaalstorting aan de NS plaatsgevonden. Dit omdat de finale kapitaaldotatie aan NS-Cargo geheel in 1996 is afgerond.

Artikel 03.14 Stimulering openbaar vervoer

a. Grondslag

Onder dit artikel zijn voor het openbaar vervoer specifieke uitgaven geraamd die geen verband houden met de reguliere exploitatiebijdragen die de vervoerssectoren ten laste van artikel 03.10 worden verleend uit hoofde van de Wet personenvervoer.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:				Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil		Begr.	Real.	Verschil	
03.14	Stimulering OV	11,0	1,1	9,9	90%	20,0	9,9	10,1	51%

c. Onderbouwing

Inputgegevens

De kengetallen verstrekken informatie over de totale uitgaven van V&W ten behoeve van de activiteiten op dit artikel. Dat houdt in dat ook uitgaven op personeel en materieel gebied zijn toegerekend (bedragen in mln. guldens).

	Real.'97	Begr.'97	1996	1995
Programma-uitgaven	9,9	20,0	39,4	58,6
Apparaatsuitgaven (03.01)	0,2	0,1	0,1	0,1
Totale uitgaven	10,1	20,1	39,5	58,7
aantal fte's	1,5	1	1	1

Prestatiegegevens

Hieronder is een overzicht opgenomen van de prestatiegegevens m.b.t. OV-reisinformatie.

	Real.'97	Begr.'97	1996	1995
aantal gesprekken (x 1 000)	9 828	8 500	8 487	9 245
totale opbrengst (x 1 000)	10 700	4 360	4 350	5 312
gem.opbrengst/per gesprek	1,1	0,51	0,51	0,57
gem. kosten/per gesprek	3,45	3,64	3,64	3,75

d. Toelichting

In de normeringsbedragen is rekening gehouden met de uitgaven voor het toegankelijker maken van het OV voor gehandicapten. Deze kosten zitten in de rijksbijdragen in de exploitatie van lokaal interlokaal vervoer

en worden dus niet meer ten laste van dit artikel gebracht. Het hiervoor geraamde budget van f 10 mln. is daarom overgeboekt naar uitgaven-artikel 03.10.

Artikel 03.18 Bereikbaarheidsbevorderende en mobiliteitsgeleidende maatregelen

a. Grondslag

Het betreft hier gelden die dienen ter stimulering van alternatieven voor de reductie van het solistisch autogebruik, alsmede de stimulering van de bestuurlijke samenwerking op het gebied van het regionale verkeers- en vervoerbeleid.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
03.18	B&M	49,8	40,5	9,3	19%	51,1	40,5	10,6	21%

c. Onderbouwing

Inputgegevens

De kengetallen verstrekken informatie over de totale uitgaven van V&W ten behoeve van de activiteiten op dit artikel. Dat houdt in dat ook uitgaven op personeel en materieel gebied zijn toegerekend (bedragen in mln. guldens).

	Real.'97	Begr.'97	1996	1995
Programma-uitgaven	40,5	51,1	56,3	29,7
Apparaatsuitgaven (03.01)	3,1	8,3	7,9	5,8
Totale uitgaven	43,6	59,4	64,2	35,5
<i>aantal fte's</i>	25	75	72	46

Bij de uitwerking van het convenant VERDI is in het bestuurlijk overleg overeengekomen dat V&W 150 fte's beschikbaar stelt t.b.v. provincies, gemeenten en kaderwetgebieden.

Aanvankelijk zouden menskracht, personele en materiële kosten per 1 mei 1997 in één keer worden overgedragen. Echter, door vertraging rond het plaatsingsproces werd de datum van overdracht verschoven naar 1 juli 1997. In 1997 is de doelstelling nagenoeg volledig behaald.

Effecten

Uitgaven in mln. guldens	Real.'97	Begr.'97	1996	1995
Carpoolen ¹	n.n.b.	3,0	5,0	2,5
Vervoersmanagement ¹	n.n.b.	15,1	7,5	3,3

¹ Op het moment van opstellen van de Financiële Verantwoording waren deze gegevens nog niet beschikbaar.

d. Toelichting

In het kader van de reorganisatie is een deel van de B&M-gelden overgegaan naar andere Directoraten-Generaal (ca. f 20 mln.). Voor de hogere uitgaven die resteren na aftrek van deze overboekingen, gelden hoofdzakelijk de volgende factoren.

1. In het kader van de intensivering van het flankerend beleid zijn extra middelen ingezet voor het parkeer-, fiets- en carpoolbeleid en het vervoersmanagement (ca. f 2,7 mln.).
2. Ten behoeve van de uitvoering van het project forenzenkrant is een bijdrage verstrekt van bijna f 2 mln.
3. In het kader van de uitwerking van het convenant VERDI is f 4,4 mln. uitbetaald.

Artikel 03.19 Bijdragen aan de Nederlandse Spoorwegen

a. Grondslag

De verzelfstandiging van de NS heeft zijn neerslag gekregen in een aantal overeenkomsten die betrekking hebben op de bijdrage van de Rijks-overheid aan het reizigersbedrijf van de NS en aan het Capaciteitsmanagement. Deze bijdrage wordt op dit artikel geboekt.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
03.19	Bijdragen aan de NS	157,0	316,8	- 159,8	- 102%	457,7	433,9	23,8	5%

c. Onderbouwing

De apparaatsuitgaven van V&W ten behoeve van het artikel 03.19 «Bijdragen Nederlandse Spoorwegen» bedragen in 1997 f 0,4 mln. (3,5 fte). In de begroting voor het jaar 1997 was rekening gehouden met f 0,1 mln. (1,2 fte) ten behoeve van capaciteitsmanagement.

d. Toelichting

Door een versnelde aflossing in 1996 na afspraken over het spoorwegpensioenfonds, is de bijdrage in 1997 met ca. f 35 mln verlaagd. Het verschil ten opzichte van de realisatie is met name gelegen in de toevoeging van loon- en prijscompensatie aan dit artikel. In 1997 is zowel het contract 1997 als 1998 met Verkeersleiding en Railed gesloten. Dit verklaart de verdubbeling van het gerealiseerde verplichtingenbedrag.

Veiligheid in verkeer en vervoer

Onderbouwing

Aangezien de artikelen 02.62, 03.31 en 03.32 (en artikel 04.01.04 van het Infrastructuurfonds) dezelfde effecten beogen, is ervoor gekozen om voor deze artikelen één toelichting met onderbouwingsgegevens te maken.

Inputgegevens

De gegevens bevatten informatie over de totale uitgaven t.b.v. de activiteiten op deze artikelen. Dat houdt in dat ook uitgaven op personeel en materieel gebied zijn toegerekend (in mln. gulden).

	Real.'97	Begr.'97	1996	1995
Programma-uitg. (02.62/03.31/32)	61,4	53,8	58,4	59,2
Infrastructuuruitg. (IF 04.01.04)	11,5	15,0	11,0	
Apparaatsuitgaven	16,0	16,0	16,1	16,1
Totale uitgaven	88,9	84,8	85,5	75,3
<i>aantal fte's</i>	<i>190</i>	<i>190</i>	<i>200</i>	<i>200</i>

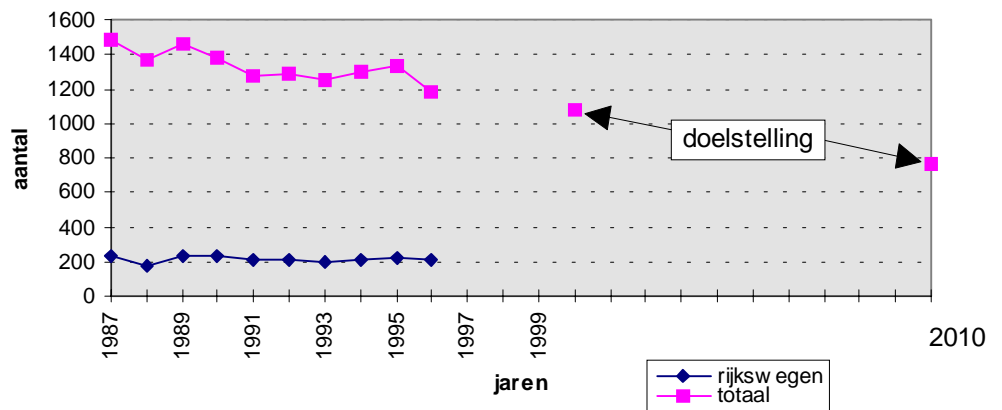
Producten/Effecten

Het verkeersveiligheidsbeleid van V&W is vooral gericht op een daling van het aantal verkeersdoden en -gewonden. De te bereiken daling is gekwantificeerd in een taakstelling voor het jaar 2000 en een streefbeeld voor 2010. In 2000 moet het aantal verkeersslachtoffers 25% minder zijn dan in 1985; in 2010 moet ten opzichte van 1986 een daling van het aantal doden van 50%, en een daling van het aantal ziekenhuisgewonden van 40% zijn gerealiseerd.

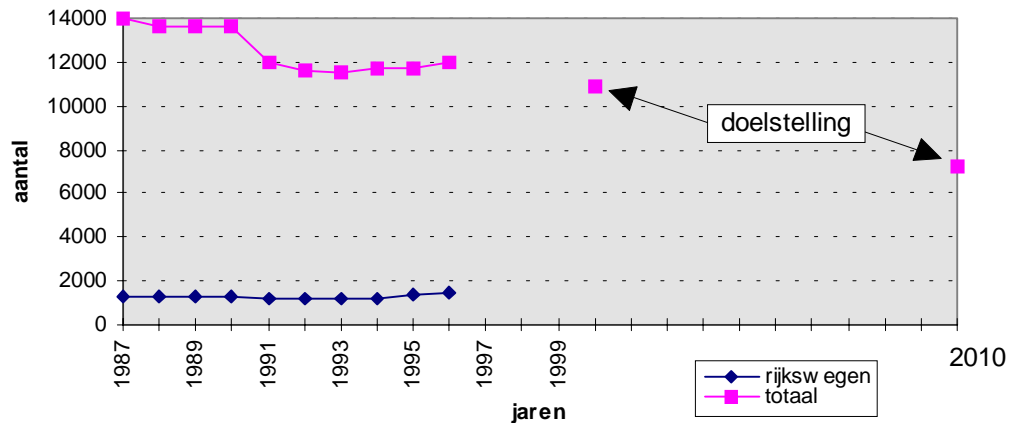
Ofschoon Verkeer en Waterstaat kan worden aangesproken op de landelijke ontwikkeling van de verkeersveiligheid, is de daadwerkelijke verantwoordelijkheid voor de daling van het aantal slachtoffers verspreid over Rijk, provincies en gemeenten. Elke overheidslaag is verantwoordelijk voor het aantal slachtoffers dat valt op de wegen die onder het beheer van de desbetreffende overheidslaag vallen, en heeft op het punt van verkeersveiligheid een bestuurlijke verantwoordelijkheid.

De onderstaande grafieken geven aan wat de ontwikkeling van het aantal doden en ziekenhuisgewonden over de afgelopen jaren is geweest.

aantal verkeersdoden

aantal ziekenhuisgewonden

Het aantal doden en gewonden in 1997, onderverdeeld naar wegbeheerder (het Rijk en lagere overheden), is nog niet bekend. Wel kan de ontwikkeling van het aantal verkeersdoden worden gegeven van de eerste helft 1997 ten opzichte van 1996. Dit op basis van voorlopige gegevens van het CBS/AVV-BG, zodat enige voorzichtigheid geboden blijft.

1. Ten opzichte van het eerste half jaar 1996 is het aantal verkeersdoden gedaald met 8,3 procent tot 520.
2. Gegevens over het aantal gewonden heeft het CBS nog niet geleverd, maar er zijn aanwijzingen dat deze gestabiliseerd danwel iets gestegen zijn.

Artikel 03.30 Rijksverkeersinspectie

De reorganisatie heeft tot gevolg gehad dat dit artikel volledig is afgeboekt en overgeheveld naar het nieuwe organisatie-onderdeel DGG (nieuw artikel: 05.22).

Voor een nadere toelichting alsmede voor een inzicht in de geraamde en gerealiseerde onderbouwingsgegevens, wordt verwezen naar 05.22.

Artikel 03.31 Taakstelling verkeersveiligheidsbeleid

a. Grondslag

Op dit artikel worden de uitgaven verantwoord die worden gedaan in het kader van de ontwikkeling van een verkeersveiligheidsbeleid, dat moet leiden tot het behalen van de taakstelling die in SVV II is vertaald in een streefbeeld voor het jaar 2010: 50% minder doden en 40% minder gewonden dan in 1986.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
03.31	Taakstelling verk.veiligh.	0,0	16,0	- 16,0	<i>n.v.t.</i>	0,0	11,3	- 11,3	<i>n.v.t.</i>

c. Toelichting

Door de reorganisatie binnen V&W is dit artikel van de directie Veiligheid en Voertuig bij DGP gekomen. De hierbij overgeboekte uitgaven- en verplichtingenbudgetten bedroegen respectievelijk f 13,9 en 19,5 mln. De uitvoering vindt gedeeltelijk centraal en deels bij de regionale directies plaats.

Wat betreft de oorzaak van de achterblijvende realisaties, kan de optelsom van de volgende factoren worden genoemd:

1. Lagere kosten voor Euro-NCAP (botsproeven);
2. vertraging van het project WAVE (werken aan verkeersveilige elektronica);
3. vertraging bij de projecten Gelderse Vallei en monitoring demo-projecten Duurzaam Veilig (incl. de voorlichtingscampagne inzake het startprogramma DuurzaamVeilig);
4. lagere kosten voor de voorlichtingscampagne beveiligingsmiddelen.

Amendement Blauw (Kamerstukken II, 25 000 XII, nr. 17)

De in het regeerakkoord opgenomen ombuiging op onderzoek is teruggedraaid door het bovengenoemde amendement. De middelen, die uit artikel U02.01 «Personeel en Materieel Rijkswaterstaat» komen, zijn aangewend voor het onderzoek dat plaatsvindt in het kader van de beleidsontwikkeling, alsmede voor het onderzoek dat dient ter ondersteuning van de beleidsuitvoering.

Artikel 03.32 Stimulering van en bijdragen aan derden

a. Grondslag

Op dit artikel worden de uitgaven verantwoord die worden gedaan in de sfeer van de stimulering van lagere overheden en particuliere organisaties.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
03.32	Stim. van en bijdr. aan derden	0,0	22,4	- 22,4	<i>n.v.t.</i>	0,0	39,8	- 39,8	<i>n.v.t.</i>

c. Toelichting

De gerealiseerde bedragen hebben nagenoeg geheel betrekking op de in het kader van de reorganisatie van de Directie Veiligheid en Voertuig overgekomen uitgaven- en verplichtingenbudgetten (achtereenvolgens f 39,4 en 22,5 mln.).

Amendement Blauw (Kamerstukken II, 25 000, XII, nr. 17)

De in het regeerakkoord opgenomen ombuiging op onderzoek is teruggedraaid door het bovengenoemde amendement. De middelen, die uit het artikel 02.01 «Personeel en Materieel Rijkswaterstaat» komen, zijn aangewend voor het onderzoek dat plaatsvindt in het kader van de beleidsontwikkeling, alsmede voor het onderzoek dat dient ter ondersteuning van de beleidsuitvoering.

Artikel 03.40 Sector Stimulering Goederenvervoer

Artikel 03.41 Uitkeringen herstructurering binnenvaart

De reorganisatie heeft tot gevolg gehad dat deze artikelen volledig zijn afgeboekt en overgeheveld naar het nieuwe organisatie-onderdeel DGG. Voor een nadere toelichting alsmede voor een inzicht in de geraamde en gerealiseerde onderbouwingsgegevens, wordt verwezen naar de artikelen 05.31 en 05.34.

1.3.1.4 Luchtvaartaanleggen

Artikel 04.01 Personeel en materieel Rijksluchtvaartdienst

a. Grondslag

In dit artikel zijn alle uitgaven opgenomen die nodig zijn voor het functioneren van het ambtelijk apparaat van het Directoraat-Generaal Rijksluchtvaartdienst (RLD).

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
04.01	P&M RLD	39,9	49,3	- 9,4	- 24%	39,9	49,2	- 9,3	- 23%

c. Onderbouwning

Ramingskengetallen

(x f 1 000)	Real.'97:		Begr.'97:		1996:		1995:	
	fte's	uitgaven	fte's	uitgaven	fte's	uitgaven	fte's	uitgaven
- algemeen	60	8 740	53	7 017	54	8 050	53	7 865
- mobiliteit	50	7 283	44	5 836	40	5 963	39	5 788
- veiligh. in verkeer & verv.	37	5 388	33	4 369	30	4 472	29	4 304
- vervoer	191	27 821	171	22 641	160	23 851	148	21 970
Totaal	338	49 232	301	39 863	284	42 336	269	39 927

Pers. component RLD (ambt.)	Real.'97	Begr.'97	Real.'96
gem. geraamde begr.sterke in fte	337,9	298,3	284,9
gem. geraamde prijs per fte	107 997	101 511	110 971

d. Toelichting

De Rijksluchtvaartdienst heeft enigszins versneld medewerkers (zowel eigen medewerkers als inhuur daarvan) moeten aantrekken. Dit vanwege

meer activiteiten die samenhangen met de problematiek van de Mainport-ontwikkeling.
Het tekort hangt, naast bovenvermelde oorzaak, ook samen met het feit dat de uit te betalen middelloonsom hoger ligt dan die waarmee in de begroting wordt gerekend.

Artikel 04.02 Bijdrage aan de KLM Luchtvaartschool (KLS)

a. Grondslag

Op dit artikel zijn de uitgaven geraamd voor de staatsbijdrage in de opleiding van verkeersvliegers bij de KLS.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:				Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil		Begr.	Real.	Verschil	
04.02	Bijdragen aan KLS	0,0	0,6	-0,6	<i>n.v.t.</i>	0,0	0,6	-0,6	<i>n.v.t.</i>

c. Toelichting

Uit bodemonderzoeken is gebleken dat gronden van de KLS in Eelde moeten worden gesaneerd. Bij het ondertekenen van het contract met betrekking tot de verzelfstandiging van de KLS heeft de Staat zich verplicht deze uitgaven op zich te nemen.

Artikel 04.03 Onderhoud en exploitatie van een vliegtuig ten behoeve van de regering en van de leden van het Koninklijk Huis

a. Grondslag

Op dit artikel zijn uitgaven geraamd voor het onderhoud en de exploitatie van een vliegtuig voor de regering en het Koninklijk Huis. Hiertoe is een contract afgesloten tussen de Staat en Martinair.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:				Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil		Begr.	Real.	Verschil	
04.03	Onderhoud & exploitatie vliegtuig	4,7	4,3	0,4	9%	4,7	4,8	-0,1	-2%

c. Onderbouwing

Doelmatigheidskengetallen

(x f 1 000)	Real.'97:		Begr.'97:		1996:		1995:	
	aantal	uitgaven	aantal	uitgaven	aantal	uitgaven	aantal	uitgaven
vliegreuen	361	4 822	260	4 677	250	4 554	241	4 686

Er is meer gevlogen dan gepland en meer gehuurd ten behoeve van het Koninklijk Huis. Tevens geldt dat de brandstofprijzen zijn gestegen met 25% en de kosten per vlieguur met 6%.

Artikel 04.05 Aanschaf van een vliegtuig ten behoeve van de regering en van de leden van het Koninklijk Huis

a. Grondslag

Op 25 maart 1994 heeft de Staat een overeenkomst gesloten met Fokker Aircraft B.V voor de aanschaf van een Fokker-70 VIP voor f 78,2 mln..

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:				Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil		Begr.	Real.	Verschil	
04.05	Aanschaf vliegtuig	0,0	0,0	0,0	<i>n.v.t.</i>	0,0	2,0	- 2,0	<i>n.v.t.</i>

c. Toelichting

In 1996 is een verplichting aangegaan, samenhangend met voornamelijk interieurwijzigingen in het nieuwe regeringsvliegtuig. Deze is in 1997 tot betaling gekomen (f 1,4 mln.). De resterende uitgaven komen voort uit de vertraagde oplevering van reserve-onderdelen door Fokker, vanwege het faillissement.

Artikel 04.06 Aandelenemissie KLM

a. Grondslag

Dit artikel betreft de aandelenemissie KLM.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:				Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil		Begr.	Real.	Verschil	
04.06	Aandelenemissie KLM	0,0	58,8	- 58,8	<i>n.v.t.</i>	0,0	58,8	- 58,8	<i>n.v.t.</i>

c. Toelichting

In de loop van 1997 heeft de Staat een deel van haar aandelen KLM verkocht. Deze transactie kende twee onderdelen: 1. De verkoop van aandelen en 2. de terugkoop van andere aandelen. De waarde van de aankoop komt tot uitdrukking op dit artikel; de opbrengsten zijn zichtbaar op het overeenkomstige ontvangstenartikel.

Artikel 04.10 Beheer en ontwikkeling luchthavens

a. Grondslag

De uitgaven hebben betrekking op de ontwikkeling van (luchtzijdige) infrastructuur van regionale luchthavens, bijdragen in de exploitatie van

de luchthavens, de kosten die zijn gemoeid met de aanwijzing van luchthavens en een herziening van het Structuurschema Burgerluchtvaart (SBL).

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
04.10	Beheer & ontwikkeling luchthavens	79,2	24,9	54,3	69%	29,6	22,1	7,5	25%

c. Onderbouwing

Inputgegevens

De kengetallen verstrekken informatie over de totale uitgaven van V&W ten behoeve van de activiteiten op dit artikel. Dat houdt in dat ook uitgaven op personeel en materieel gebied zijn toegerekend (bedragen in mln. guldens).

	Real.'97	Begr.'97	1996
Programma-uitgaven	22,1	29,6	12,1
Apparaatsuitgaven (04.01)	7,3	4,0	3,9
Totale uitgaven	29,4	33,6	16,0
<i>aantal fte's</i>	<i>50</i>	<i>30</i>	<i>29</i>

Prestaties en effecten

Van de in de begroting gepresenteerde kengetallen die betrekking hebben op de omzet en activiteiten van de regionale luchthavens, zijn de realisatie-gegevens eerst medio 1998 bekend. De RLD is afhankelijk van de Jaarverslagen van de regionale luchthavens.

d. Toelichting

De verschillen ten opzichte van de begroting worden voornamelijk verklaard door een in 1997 aangebrachte verschuiving van gelden naar latere jaren. Hiermee zijn de (meerjaren)ramingen in de begroting in overeenstemming gebracht met de nota RELUS.

Met name door de verbeterde bedrijfsresultaten hoefde er daarnaast minder in het exploitatie-resultaat van de regionale luchthavens te worden bijgedragen.

Artikel 04.11 Zonering in het kader van de Luchtvaartwet

a. Grondslag

Op dit artikel worden de uitgaven verantwoord met betrekking tot het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen in of het slopen van woningen rond Schiphol en de regionale luchthavens.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Vershil	Begr.	Real.	Vershil		
04.11	Zonering	80,5	68,7	11,8	15%	70,6	4,6	66,0	93%

c. Onderbouwing

Inputgegevens

De kengetallen verstrekken informatie over de totale uitgaven van V&W ten behoeve van de activiteiten op dit artikel. Dat houdt in dat ook uitgaven op personeel en materieel gebied zijn toegerekend (bedragen in mln. gulden).

	Real.'97	Begr.'97	1996
Programma-uitgaven	4,6	70,6	20,5
Apparaatsuitgaven (04.01)	0,5	0,8	0,8
Totale uitgaven	5,1	71,4	21,3
<i>aantal fte's</i>	4	6	6

Prestaties en effecten

geïsoleerde/te isoleren woningen	Real.'97:		Begr.'97:		1996:		1995:	
	aantal	uitgaven	aantal	uitgaven	aantal	uitgaven	aantal	uitgaven
- Schiphol fase 1	0	2 304	nvt	2 757	40	19 025	800	44 102
- Schiphol fase 2	0	1 789	450	61 043	0	1 446	nvt	1 294
- regio's	nvt	4	nvt	6 400	nvt	0	nvt	18
Totaal	0	4 097	450	70 200	40	20 471	800	45 414

d. Toelichting

De lagere realisatie is te herleiden naar de vertraging die is ontstaan bij de tweede fase van het Geluidsisolatie-project Schiphol (GIS2) en, zij het in mindere mate, bij de isolatieprogramma's bij de regionale velden.

Dit hangt samen met het in 1997 zoveel mogelijk scheppen van een draagvlak voor GIS2, waardoor veelvuldig bestuurlijk overleg heeft plaatsgehad tussen de Staat, de luchthaven Schiphol en de luchtvaartmaatschappijen. Hierbij is uiteindelijk besloten dat de Staat en Schiphol gezamenlijk verder gaan.

Ondanks de extra tijd die nodig is gebleken voor genoemde onderhandelingen, zijn de voorbereidingen voor GIS2 in praktische zin doorggegaan. De planning blijft er op gericht om in 2003 het volledige project af te kunnen ronden.

Tot slot wordt vermeld dat zowel de uitgaven- als de ontvangstenraming 1997 met f 13,5 mln. is verlaagd, vanweg het niet doorgaan van de ticketheffing.

Artikel 04.31 Onderzoek en ontwikkeling

a. Grondslag

Onder dit artikel vallen de uitgaven voor exploitatie en investeringen bij de stichting Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium (NLR).

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
04.31	Onderzoek & ontwikkeling	60,6	70,9	- 10,3	- 17%	62,9	73,5	- 10,6	- 17%

c. Toelichting

Naar aanleiding van het faillissement van Fokker zijn de opdrachten van Fokker aan het NLR weggevallen, waardoor diverse NLR-medewerkers moeten afvloeien. Voor hen is een sociaal plan opgesteld.

Aangezien het Rijk gehouden is een bijdrage te leveren in de exploitatie-tekorten van het NLR, moet het Rijk bijdragen aan dit sociaal plan.

Hiervoor is in 1997 f 5,5 mln. betaald.

Tesamen met de co-financiering van een opdracht uit het vierde kaderprogramma van de EU aan de NLR, verklaart dit nagenoeg de afwijking ten opzichte van de begroting.

1.3.1.5 Goederenvervoer

Artikel 05.01 Personeel en materieel Directoraat-Generaal Goederenvervoer

a. Grondslag

Het betreft alle uitgaven die nodig zijn voor het functioneren van het ambtelijk apparaat van DGG.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
05.01	Personeel & materieel DGG	55,8	129,4	- 73,6	- 132%	55,9	122,7	- 66,8	- 119%

c. Onderbouwing

Inputgegevens

Pers. component DGG (ambt.)	Real.'97	Begr.'97	Real.'96
gem. geraamde begr.sterkte in fte	1 028	535	562
gem. geraamde pijs per fte	91 661	87 245	85 174

Aantal fte's per diensteenheid	Real.'97	Begr.'97
beleidskern	347	216
vaarwegmarkeringsdienst	176	155
scheepvaartinspectie	165	164
rijksverkeersinspectie	340	
Totaal	1 028	535

De toename van het aantal fte's is hoofdzakelijk een gevolg van de reorganisatie binnen V&W.

d. Toelichting

De hogere realisaties worden nagenoeg geheel verklaard door de in het algemeen deel beschreven reorganisatie, waarbij onder andere de vorming van het Directoraat-Generaal Goederenvervoer heeft plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot een begrotingsoverheveling van bijna f 62 mln.

Verder bleek over 1997 een groter beroep op inhuur noodzakelijk, voornamelijk voor de projecten bij Yangtze en de Rijksverkeersinspectie.

Artikel 05.02 Informatievoorziening

a. Grondslag

Deze uitgaven hebben voor het merendeel betrekking op de inrichting van de bestuurlijke informatievoorziening. Verder gaat het om exploitatie-uitgaven voor de informatie-infrastructuur en om uitgaven voor de aanschaf, vervanging en onderhoud van apparatuur en (standaard)programmatuur.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil	
05.02	Informatievoorziening	5,0	9,2	- 4,2	5,2	8,7	- 3,5	- 67%

c. Onderbouwing

Inputgegevens

De kengetallen verstrekken informatie over de totale uitgaven van V&W ten behoeve van de activiteiten op dit artikel. Dat houdt in dat ook uitgaven op personeel en materieel gebied zijn toegerekend (bedragen in mln. guldens).

	Real.'97	Begr.'97	1996	1995
Bestuurlijke inform.voorz. (proj.'n)	0,0	2,0	2,3	1,6
Instandh. infrastructuur	8,7	3,2	3,3	5,9
Apparaatsuitgaven (05.01)	1,8	1,7	1,8	1,9
Totale uitgaven	10,5	6,9	7,4	9,4
<i>aantal fte's</i>	<i>15</i>	<i>16,5</i>	<i>18</i>	<i>17,5</i>

1. Er zijn investeringen gedaan als voorbereiding op de V&W-brede migratie naar Windows NT.
2. Begrotingsgelden voor de Bestuurlijke informatievoorziening (zgn. ISP-projecten) zijn overgeheveld naar de betreffende beleidsdirecties en uitvoerende diensten.

d. Toelichting

De verklaring van de uiteindelijk hogere realisatie ligt in het feit dat gelden (f 3,4 mln.) naar dit artikel zijn overgeboekt in verband met de reorganisatie binnen V&W.

Artikel 05.03 Onderzoek en ontwikkeling

a. Grondslag

Het betreft beleidsvoorbereidend onderzoek van uiteenlopende aard voor de verschillende dienstonderdelen van DGG. Verder komen de evaluatieonderzoeken ten laste van dit artikel.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
05.03	Onderzoek & ontwikkeling	1,5	8,5	- 7,0	- 467%	1,8	5,9	- 4,1	- 228%

c. Toelichting

Ook hier is de overheveling van begrotingsgelden (ca. f 5,3 mln.) uit hoofde van de reorganisatie binnen V&W, de oorzaak van de te verklaren verschillen.

De uiteindelijk lagere kasrealisatie ten opzichte van die stand, is veroorzaakt door de som van de verschillende vertragingen, onder andere bij de projecten: «Verbetering concurrentie positie deelmarkt gevaarlijk», «Raildistributie Nederland», «Modal split scans» en projecten ten aanzien van vervoersstudies.

Mede vanwege het meerjarig vastleggen in 1997 van de bijdrage aan de leerstoel TU-Delft is sprake van een hogere verplichtingenrealisatie.

Artikel 05.10 Verkeersregeling zeescheepvaart

a. Grondslag

Deze uitgaven houden verband met de (milieu-)veilige en vlotte afwik-

keling van het scheepvaartverkeer op de zeescheepvaartwegen van en naar de Nederlandse zeehavens en op de Noordzee.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
05.10	Verkeersreg. zeescheepvaart	20,9	34,2	- 13,3	- 64%	26,1	18,5	7,6	29%

c. Onderbouwing

Inputgegevens

De kengetallen verstrekken informatie over de totale uitgaven van V&W ten behoeve van de activiteiten op dit artikel. Dat houdt in dat ook uitgaven op personeel en materieel gebied zijn toegerekend (bedragen in mln. guldens).

	Real.'97	Begr.'97	1996	1995
Waddenzee & Eemsmondgebied	0,7	1,8	1,0	1,9
IJmond	0,4	0,4	4,1	1,8
Nieuwe Waterweg				0,9
Westerschelde	4,5	4,6	2,0	2,4
DGPS-HANAS	0,7	0,2	0,8	0,2
Kustwachtcentrum	1,5	0,6	0,4	
Exploit. nautische beheertaken	2,2	1,9	1,0	0,4
NNVO	0,6	0,8	0,9	0,8
Bergingsvaartuig	3,6	3,7	3,6	1,4
RWS-exploit. naut.beheerstaken		12,1	12,1	10,8
Diversen RWS	4,3			
Apparaatsuitgaven (05.01)	2,2	2,2	2,2	2,2
Totale uitgaven	20,7	28,3	28,1	22,8
<i>aantal fte's</i>	<i>18,5</i>	<i>18,5</i>	<i>18,5</i>	<i>18,5</i>

1. Vanaf 1997 zijn de «RWS-exploitatie en nautische beheertaken» volledig onder beheer van Rijkswaterstaat.
2. Doordat DGG (nog) niet over een gedetailleerd tijdschrijf-systeem beschikt, kunnen de verantwoorde uren niet toegerekend worden naar de artikelen. Om deze reden is het aantal fte's hier gelijkgesteld aan de begroting. De apparaatsuitgaven betreft het aantal fte's vermenigvuldigd met de gemiddelde totale kosten per fte.

d. Toelichting

Met ingang van 1997 zijn de exploitatie-uitgaven (1997: f 12,4 mln.) van de in de regionale Rijkswaterstaat geïntegreerde nautische beheerstaken overgeboekt naar het Infrastructuurfonds. Anderzijds moest een betaling van ruim f 5 mln. aan het Loodswezen worden voorgefinancierd in verband met de (niet ontvangen) verrekening met België inzake de Scheldevaart.

Om de beschikbaarheid van een bergingsvaartuig in het noordelijk deel van het Nederlands Continentaal Plat te verzekeren, is in 1995 met een bergingsconsortium een overeenkomst gesloten met betrekking tot de

(permanente) inzet van het bergings-vaartuig de Waker voor de proefperiode 1995–1997. Uit de evaluatie medio 1997 is gebleken dat de permanente beschikbaarheid in de komende jaren noodzakelijk blijft. Op 30 december 1997 is een nieuw contract gesloten voor de periode 1998–2002.

Artikel 05.12 Bereikbaarheidsbevorderende- en mobiliteitsgeleidende maatregelen

a. Grondslag

Het betreft maatregelen om de groei van het goederenvervoer over de weg en de milieubelasting daarvan te verminderen, alsmede om alternatieven voor het wegvervoer te ontwikkelen en te stimuleren.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:				Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil		Begr.	Real.	Verschil	
05.12	B&M	0,0	37,9	- 37,9	<i>n.v.t.</i>	0,0	26,6	- 26,6	<i>n.v.t.</i>

c. Toelichting

De realisaties hebben nagenoeg geheel betrekking op het overhevelen van begrotingsgelden in het kader van de reorganisatie V&W.

Artikel 05.22 Rijksverkeersinspectie

a. Grondslag

De taken van de RVI kunnen in drie groepen worden verdeeld:

1. handhaving van vervoerswet- en regelgeving;
2. uitvoering van de regels in het kader van marktordening;
3. toezicht op de veiligheid van de spoorwegen.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:				Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil		Begr.	Real.	Verschil	
05.22	RVI	0,0	3,0	- 3,0	<i>n.v.t.</i>	0,0	2,3	- 2,3	<i>n.v.t.</i>

c. Onderbouwing

Inputgegevens

De kengetallen verstrekken informatie over de totale uitgaven van V&W ten behoeve van de activiteiten op dit artikel. Dat houdt in dat ook uitgaven op personeel en materieel gebied zijn toegerekend (bedragen in mln. guldens).

	Real.'97	Begr.'97	1996	1995
Programma-uitgaven	2,3	0,0	56,3	29,7
Apparaatsuitgaven	39,6	8,3	7,9	5,8
Totale uitgaven	41,9	8,3	64,2	35,5
<i>aantal fte's</i>	331,5	75	72	46

Outputgegevens RVI

Aantallen	Real.97	Begr.'97	1996	1995
Wet Personenverv./Rijtijdenwet				
Reguliere controles	2 665	3 100	4 105	4 105
Taxi-onderzoeken	147	100	97	97
Fraude-onderzoeken		3	5	5
Quick-scan	129	160		
Vervolgonderzoeken ondernemingen	133	70		
Oog- en oonderzoeken		3		
Voorlichting		15		
Ongevallenregistratie		50		
Wet Goed.verv. Weg/Rijtijdenwet				
Reguliere controles	33 283	34 700	39 000	39 000
A-selecte controles	18 084	18 000	18 000	18 000
Deelmarktonderzoeken	199	240	240	240
Bedrijfsonderzoeken	203	85	85	85
Fraude-onderzoeken	4	3	3	3
Oog- en oonderzoeken		5		
Voorlichting		60		
Ongevallenregistratie		150		
Wet Verv. Binnenvrt./Vaartijdenwet				
Reguliere controles	1 551	1 350	1 328	1 328
Bedrijfscontroles VTW		50	onbekend	onbekend
Sloopregeling		500		
Oog- en oonderzoeken		4		
Voorlichting		50		
Wet Verv. Gevaarlijke Stoffen				
<i>Over de weg</i>				
- reguliere controles	25 238	24 700	39 000	39 000
- 0-meting	8 045	10 000		
- broncontroles	506	450		
<i>Over het spoor</i>				
- reguliere controles	896	1 000		992
<i>Over de binnenwateren</i>				
- reguliere controles	1 298	500		200
<i>Over de zee</i>				
- reguliere controles schepen	1 230	900	1 238	1 238
- reguliere controles containers		1 900	onbekend	onbekend
<i>Door de lucht</i>				
- reguliere controles	2 829	2 150	2 156	2 156
Meldingsplicht ongevallen		100		
Oog- en oonderzoeken		8		
Voorlichting		100		
Arbo onderzoeken	69			

d. Toelichting

In het kader van de reorganisatie is (gecorrigeerd voor loonbijstelling), ca. f 2,9 mln. vanuit de oude DGV-begroting, naar dit DGG-artikel overgeboekt.

Het kasoverschot (ten opzichte van genoemd bedrag) vindt zijn oorsprong in de vertraging rond de besluitvorming met betrekking tot het taxi-project; de RVI gaat passen uitgeven voor taxichauffeurs en wordt belast met de verlenging van de landelijke taxivergunningen.

Artikel 05.31 Stimulering goederenvervoer

a. Grondslag

De uitgaven op dit artikel hebben betrekking op alle maatregelen waarmee de Nederlandse zeescheepvaartsector wordt gestimuleerd.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:				Uitgaven:			
		Begr.	Real.	Verschil		Begr.	Real.	Verschil	
05.31	Stimulering goederenvervoer	16,7	45,0	- 28,3	- 169%	17,0	30,0	- 13,0	- 76%

c. Onderbouwing

Inputgegevens

De kengetallen verstrekken informatie over de totale uitgaven van V&W voor de activiteiten op de artikelen 05.30 en 05.31. Dat houdt in dat ook uitgaven op personeel en materieel gebied zijn toegerekend (bedragen in mln. gulden).

	Real.'97	Begr.'97	1996	1995
Programma-uitgaven (05.30/05.31)	33,2	20,1	30,0	71,9
Apparaatsuitgaven (05.01)	3,5	3,2	3,2	3,2
Totale uitgaven	36,7	23,3	33,2	75,1
aantal fte's	29,5	29,5	29,5	29,5

Doordat DGG (nog) niet over een gedetailleerd tijdschrijf-systeem beschikt, kunnen de verantwoorde uren niet toegerekend worden naar de artikelen. Om deze reden is het aantal fte's hier gelijkgesteld aan de begroting. De apparaatsuitgaven betreft het aantal fte's vermenigvuldigd met de gemiddelde totale kosten per fte.

Hieronder is een onderbouwing van de geraamde en gerealiseerde uitgaven in 1997 verstrekt voor de artikelen 05.30 en 05.31 (in mln.):

Uitgavencomponent	Real.'97	Begr.'97
- Contributie IMO	0,6	0,5
- Subsidie ZKKN, NDL, St. Zeemanswelzijn	1,2	1,4
- Stimulering Kustvaart(projecten)	0,9	0,8
- Beleidsondersteunend onderzoek	0,2	0,2
- Diverse kleinere uitgaven	0,3	0,2
Subtotaal 05.30	3,2	3,1
- NIM	4,3	4,0
- Nederland Distributieland (NDL)	0,9	
- Transporttechnologie	12,2	
- Diverse kleinere uitgaven	1,4	
- MARIN	1,6	1,7
- Nieuw zeescheepvaartbeleid	9,3	11,0
- Termijnen WSZ/IPZ	0,3	0,3
Subtotaal 05.31	30,0	17,0
Totaal	33,2	20,1

Product- en effectgegevens

De uitkomsten 1997 geven geen aanleiding tot bijstelling van de kwantitatieve doelstellingen op het gebied van het zeescheepvaartbeleid, het vestigingsbeleid, het concurrentiebeleid en de kustvaart, zoals deze zijn neergelegd in de begroting voor het jaar 1997.

d. Toelichting

Naast een toevoeging in het kader van de reorganisatie binnen V&W, zijn ten behoeve van een extra impuls op het gebied van de transporttechnologie – in het kader van de nota's Transport In Balans (TIB) en Milieu en Economie – middelen beschikbaar gesteld. Deze worden ingezet voor de stimulering van het (innovatieve) technologiebeleid op het gebied van het goederenvervoer, waaronder het project Ondergronds Logistiek Systeem (OLS). Als eerste grote investeringsproject komt het OLS bij Schiphol in aanmerking; dit project is in 1997 versneld aangegaan.

Artikel 05.32 Zeehavenontwikkeling

a. Grondslag

Op dit artikel worden de bijdragen verantwoord van door de rijksoverheid gestimuleerde en gesteunde zeehavenprojecten in het kader van de Subsidieregeling Haven Interne Projecten. Deze vorm van medefinanciering door het Rijk vloeit voort uit de in het Regeerakkoord vastgelegde intentie ter versterking van de economische infrastructuur zoals is aangegeven in de in september 1995 uitgebrachte nota Zeehavenbeleid.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
05.32	Zeehavenontwikkeling	40,0	4,2	35,8	90%	40,0	36,7	3,3	8%

c. Onderbouwing

Inputgegevens

De kengetallen verstrekken informatie over de totale uitgaven van V&W ten behoeve van de activiteiten op dit artikel. Dat houdt in dat ook uitgaven op personeel en materieel gebied zijn toegerekend (bedragen in mln. guldens).

	Real.'97	Begr.'97	1996	1995
Programma-uitgaven	36,7	40,0	20,0	0,0
Apparaatsuitgaven (05.01)	1,0	1,0	1,0	1,0
Totale uitgaven	37,7	41,0	21,0	1,0
aantal fte's	8	8	8	8

1. Doordat DGG (nog) niet over een gedetailleerd tijdschrijf-systeem beschikt, kunnen de verantwoorde uren niet toegerekend worden naar

de artikelen. Om deze reden is het aantal fte's hier gelijkgesteld aan de begroting. De apparaatsuitgaven betreft het aantal fte's vermenigvuldigd met de gemiddelde totale kosten per fte.

2. De lagere realisatie 1997 houdt met name verband met een verlaging die is aangebracht voor de extra betalingen die in 1996 zijn verricht.

Effectgegevens

De uitkomsten 1997 geven geen aanleiding tot bijstelling van de kwantitatieve doelstellingen op het gebied van zeehavenprojecten, zoals deze zijn neergelegd in de begroting voor het jaar 1997.

d. Toelichting

In 1996 zijn de beschikbare gelden voor de Haven Interne Projecten voor een groot deel meerjarig toegezegd aan de gegadigden. Reden waarom de verplichtingenraming 1997 grotendeels is afgeboekt.

Artikel 05.34 Uitkeringen herstructurering binnenvaart

a. Grondslag

In het kader van de herstructurering van de binnenvaart wordt uitgekeerd op basis van een aantal regelingen.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
05.34	Uitkeringen herstruct. binnenvrt.	0,0	123,9	- 123,9	<i>n.v.t.</i>	0,0	86,2	- 86,2	<i>n.v.t.</i>

c. Onderbouwing

Inputgegevens

De kengetallen verstrekken informatie over de totale uitgaven van V&W ten behoeve van de activiteiten op dit artikel. Dat houdt in dat ook uitgaven op personeel en materieel gebied zijn toegerekend (bedragen in mln. gulden).

	Real.'97	Begr.'97	1996	1995
Programma-uitgaven	86,2	6,8	11,3	26,1
Apparaatsuitgaven	1,0	0,6	0,6	0,6
Totale uitgaven	87,2	7,4	11,9	26,7
<i>aantal fte's</i>	<i>8,5</i>	<i>8,5</i>	<i>8,5</i>	<i>8,5</i>

d. Toelichting

In verband met de reorganisatie is ca. f 65 mln. naar dit artikel overgeheveld.

Hierin was reeds rekening gehouden met de eerste tranche (bijna f 58 mln.) van de nieuwe sloopregeling (verordening 2326/96).

Verder zijn, nadat schippers van 1 mei tot 31 augustus 1997 aanvragen

konden indienen, gelden toegevoegd (f 19 mln.) voor sloopuitkeringen voor de tweede tranche (verordening 241/97). In oktober 1997 heeft tenslotte nog besluitvorming plaatsgevonden over de laatste tranche van de sloopregeling 1997. Binnenvaartondernemers hebben daarop, nog voor het einde van het kalenderjaar, hun slooppremie's gedeclareerd (ca. f 40 mln.). Dit verklaart de hogere verplichtingenrealisatie.

1.3.1.6 Telecommunicatie en Postzaken

Artikel 06.02 Bijdragen aan het agentschap RDR

a. Grondslag

In dit artikel zijn opgenomen de bijdragen van het departement aan het agentschap RDR.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
06.02	Bijdragen aan RDR	0,0	9,0	- 9,0	<i>n.v.t.</i>	0,0	9,0	- 9,0	<i>n.v.t.</i>

c. Toelichting

Het gaat hier met name om de (voorbereidings-)kosten die worden gemaakt voor het organiseren van de veilingen van de frequenties in het kader van DCS1800 en commerciële omroepen. Tevens is een bijdrage verstrekt (ter compensatie) voor het later in werking treden van de herziene Wet op de Telecommunicatie.

Artikel 06.03 Bijdragen aan OPTA

a. Grondslag

Dit artikel heeft betrekking op de bijdragen van het departement aan OPTA.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
06.03	Bijdragen aan OPTA	0,0	0,7	- 0,7	<i>n.v.t.</i>	0,0	0,7	- 0,7	<i>n.v.t.</i>

c. Toelichting

In verband met de verzelfstandiging van de Directie TND per 1 augustus tot het zelfstandig bestuursorgaan OPTA is dit bijdrage-artikel gecreëerd. De realisatie heeft betrekking op een noodzakelijk startkapitaal (f 0,5 mln.) en op een bijdrage in de kosten van bezwaar en beroep.

1.3.1.7 Meteorologische aangelegenheden

Artikel 07.01 Personeel en materieel Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut

a. Grondslag

Op dit artikel zijn opgenomen alle verplichtingen en uitgaven die samenhangen met de voor-financiering van de RGD voor de nieuwbouw van het KNMI en de uitgaven voor de verhuizing.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen:			Uitgaven:				
		Begr.	Real.	Verschil	Begr.	Real.	Verschil		
07.01	Personeel & materieel KNMI	18,7	2,4	16,3	87%	18,7	2,5	16,2	87%

c. Toelichting

De begrotingsbedragen betreffen de voor-financiering (aan de RGD) door V&W voor de nieuwbouw van het KNMI. Doordat de RGD ruimte binnen haar begroting heeft gevonden, hoefde er niet meer voorgefinancierd te worden en konden deze gelden elders binnen de V&W-begroting voor huisvestingsaangelegenheden worden aangewend.

De in 1997 gerealiseerde bedragen hebben betrekking op de kosten van verhuizing en herinrichting.

1.3.1.8 Rijksdienst voor het wegverkeer

Met ingang van 1 juli 1996 is de Rijksdienst voor het Wegverkeer verzelfstandigd en worden de taken vanaf die datum uitgevoerd door het zelfstandig bestuursorgaan Dienst Wegverkeer (RDW). De betreffende artikelen in zowel de uitgaven- als de ontvangstenbegroting zijn daarbij nihil gesteld.

Bij de verzelfstandiging is overeengekomen dat er een definitieve afrekening tussen het ministerie en de RDW zou plaatsvinden. Dit heeft geresulteerd in een ontvangst van ca. f 1,3 mln. op M 08.02 «Bijdragen/vergoedingen RDW».

De betaling van f 3,7 mln. die in 1997 is verricht t.l.v. U 08.02 «Bijdragen/vergoedingen RDW» betreft een vergoeding voor het verstrekken van gegevens in verband met de BPM (Belasting voor Personenauto's en Motorrijwielen).

1.3.2 Ontvangsten

1.3.2.1 Algemene departementale aangelegenheden

Artikel 01.01 Personeel en materieel centrale diensten

a. Grondslag

Op dit artikel zijn de ontvangsten geraamd die betrekking hebben op ambtelijk personeel en overige personele aangelegenheden, alsmede die ontvangsten die verband houden met de materiële uitgaven van de Centrale Diensten.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:				
		Begr.	Real.	Verschil		
01.01	Personeel & materieel CD	0,7	5,5	- 4,8	- 686%	

c. Toelichting

In verband met de invoering van de Wet Overheidspersoneel onder de Werknemersverzekeringen (OOW) per 1 januari 1998 wordt met ingang van die datum het FAOP (Fonds Arbeidsongeschiktheidsverzekering OverheidsPersoneel) opgeheven. Besloten is het FAOP-vermogen terug te herleiden naar de overheidswerkgevers. Dit heeft geresulteerd in een ontvangst van f 3,2 mln.

Het restant wordt met name verklaard door een ontvangst uit hoofde van ontslaguitkeringen aan de voormalige medewerkers van de Luchtverkeersbeveiliging.

Artikel 01.15 Bijdragen ten laste van het Fonds economische structuurversterking (Fes)

a. Grondslag

Ten gunste van dit artikel worden alle bijdragen vanuit het Fes verantwoord.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:				
		Begr.	Real.	Verschil		
01.15	Bijdragen t.l.v. Fes	26,6	34,1	- 7,5	- 28%	

c. Toelichting

De ontvangsten op dit artikel hebben betrekking op de Fes-projecten Landwaterimpuls, Ondergronds bouwen en Transporttechnologie. Doordat de vertragingen die zich over 1996 op de genoemde projecten

hebben voorgedaan in 1997 zijn ingelopen, is uiteindelijk meer met het ministerie van Economische Zaken verrekend dan aanvankelijk begroot.

1.3.2.2 Rijkswaterstaatsaangelegenheden

Artikel 02.01 Personeel en materieel Rijkswaterstaat

a. Grondslag

Op dit artikel worden de ontvangsten geraamd die gerelateerd zijn aan de personele en materiële uitgaven van Rijkswaterstaat.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
02.01	Personeel & materieel RWS	29,8	41,1	- 11,3	- 38%

c. Onderbouwing

Voor de binnen dit artikel te onderscheiden categorieën van niet-belastingontvangsten en voor de aspecten ten aanzien van de (gedeeltelijk te onderscheiden) tarief-toepassing hierbij, wordt verwezen naar de begroting voor het jaar 1997 onder dit artikel.

d. Toelichting

De meerontvangsten zijn voornamelijk het gevolg van door Rijkswaterstaat verrichte (personeels)werkzaamheden voor derden, waarvan de kosten geheel of gedeeltelijk zijn doorberekend.

Tevens is sprake van toegenomen inkomsten uit schaderijdingen- en varingen en zijn de ontvangen ouderbijdragen met betrekking tot de kinderopvang hoger uitgekomen.

Artikel 02.03 Specifieke ontvangsten Rijkswaterstaat

a. Grondslag

Op dit artikel worden specifieke ontvangsten van RWS verantwoord.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
02.03	Specifieke ontvangsten RWS	3,0	9,4	- 6,4	- 213%

c. Toelichting

De meeropbrengsten komen hoofdzakelijk voort uit erfpacht (door de aanleg van meer leidingen) en uit de administratieve verwerking van de pilot bij de Meetkundige Dienst (voor een meer uitvoerige toelichting hierbij wordt verwezen naar de tweede begrotingswijziging over 1997).

Artikel 02.12 Onderhoud waterkeringen

a. Grondslag

De inkomsten op dit artikel houden verband met de uitgaven op het overeenkomstige onderhoudsartikel.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:				
		Begr.	Real.	Verschil		
02.12	Onderhoud waterkeringen	0,3	0,7	- 0,4	- 133%	

c. Toelichting

Het verschil wordt verklaard door de som van niet-geraamde vergoedingen uit de Delta-Expo, infoborden, een schadevergoeding inzake schade aan de Oosterscheldekering en de verhuur van het terrein Ketenpark op het centraal opslagterrein van Neeltje Jans.

Artikel 02.19 Sociaal-economische ontwikkeling IJsselmeerpolders

a. Grondslag

De opbrengsten betreffen in hoofdzaak de verkopen van gronden in de stedelijke gebieden van Almere en Zeewolde, van agrarische objecten in het landelijk gebied en de opbrengsten van pachten en erfpachten.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:				
		Begr.	Real.	Verschil		
02.19	Soc.-econ. ontw. IJ'polders	9,9	32,4	- 22,5	- 227%	

c. Toelichting

Doordat de verkoop van gronden (f 17,8 mln.) aan de gemeente Almere pas in 1997 heeft plaatsgevonden (in plaats van in 1996) en er van de gemeente Lelystad een bijdrage (f 4,9 mln.) voor de vuilstort Zeeasterweg is ontvangen, zijn er meer ontvangsten gerealiseerd.

Artikel 02.24 Bijdragen Deltaplan Grote Rivieren

a. Grondslag

Deze ontvangsten hangen samen met het DGR. Het merendeel betreft de doorberekening van kosten voor de overdracht van expertise en kennis van RWS aan waterschappen.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
02.24	Bijdragen DGR	0,0	29,5	- 29,5	<i>n.v.t.</i>

c. Toelichting

De hogere ontvangsten vloeien voort uit een in 1996 tussen de Bouwdienst van Rijkswaterstaat en het waterschap IJsseldelta afgesloten bestuursovereenkomst.

Deze overeenkomst heeft betrekking op de voorbereiding van de besluitvorming rond de aanleg van de waterkering Ramspol en aansluitend daarop de realisatie van de waterkering. De bijdrage van het waterschap (f 8,5 mln.) wordt geheel gebruikt voor de financiering van het project.

Verder zijn met betrekking tot het proefbaggerbestek Zandmaas de uitgaven en de ontvangsten gededdeerd. Deze ontvangsten (ca. f 13 mln.) bestaan uit een vergoeding van domeinrechten en een vergoeding voor het gewonnen zand en grind.

Tenslotte zijn ontvangsten (ca. f 5 mln.) verkregen in het kader van de MER Ramspol en de dijken achter Ramspol.

Artikel 02.33 Onderhoud waterhuishouding

a. Grondslag

De inkomsten hebben betrekking op de doorberekening van kosten als gevolg van door derden veroorzaakte ongevallen/calamiteiten op zee en langs de kust.

Verder komen ten gunste van dit artikel de bijdragen van de provincies Drenthe en Overijssel in de kosten van de bemaling van het Meppe-lerdiep.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
02.33	Onderhoud waterhuishouding	1,5	5,3	- 3,8	- 253%

c. Onderbouwing

Tarieven

Jaarlijks wordt bij aanvang van het begrotingsjaar door de directie Noordzee een tarievenlijst opgesteld. Deze tarieven zijn gebaseerd op totale kostendeckendheid. Opgemerkt wordt dat door de directie Noordzee constant een incidenten-organisatie paraat moet worden gehouden.

d. Toelichting

Uit de doorberekening van kosten als gevolg van door derden veroorzaakte ongevallen/calamiteiten (onder andere olielozingen, gezonken/gestrande schepen, verlies van gevaarlijke lading) op zee en langs de kust, zijn meerontvangsten gerealiseerd.

Tevens is er een aantal incidentele bijdragen van waterschappen verkregen. Dit was ondermeer het geval bij de exploitatie van het pompgemaal Panheel.

Artikel 02.36 Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren

a. Grondslag

Op dit artikel worden de ontvangsten verantwoord van de heffingen als bedoeld in artikel 19 van de WVO, voor de lozingen van zuurstofbindende en andere stoffen in oppervlaktewateren in beheer van het Rijk.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
02.36	WVO	102,2	89,0	13,2	13%

c. Toelichting

De daling van het aantal vervuilingseenheden heeft geleid tot minder opgelegde heffingen.

Artikel 02.38 Herstel watersystemen

a. Grondslag

Op dit artikel worden de ontvangsten van derden verantwoord die betrekking hebben op de kosten van maatregelen ten behoeve van het herstel van watersystemen.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
02.38	Herstel watersystemen	0,7	6,0	- 5,3	- 757%

c. Toelichting

De hogere ontvangst bestaat uit de volgende zaken:

1. Voor het «Drainage Executive Management project» in Egypte is door het ministerie van Buitenlandse zaken een vergoeding naar V&W overgemaakt;
2. Door LNV is een extra bijdrage verstrekt voor de vooroeverprojecten Vossemeer en Peneiland;

3. Van het waterschap «de Linge» is een bijdrage verkregen in de renovatie van de pompinstallatie van het rijksgemaal bij de Marijkesluis;
4. Voor diverse uitgevoerde werkzaamheden, zoals de monitoring van de Biesbosch en het organiseren van verschillende cursussen, is een vergoeding van derden ontvangen.

1.3.2.3 Personenvervoer

Artikel 03.01 Personeel en materieel Directoraat-Generaal Personenvervoer

a. Grondslag

Op dit artikel worden de ontvangsten geraamd die gerelateerd zijn aan de personele en materiële uitgaven.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
03.01	Personeel & materieel DGP	0,3	1,4	- 1,1	- 367%

c. Toelichting

De extra ontvangsten bestaan in hoofdzaak uit vergoedingen voor werkzaamheden ten behoeve van derden.

Artikel 03.02 Onderzoek en ontwikkeling

a. Grondslag

Op dit artikel worden in het kader van onderzoek diverse bedragen ontvangen.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
03.02	Onderzoek & ontwikkeling	1,2	0,2	1,0	83%

c. Toelichting

Doordat de geraamde bijdrage aan het projectbureau Integrale Verkeer- en Vervoerstudies (ten behoeve van gezamenlijke onderzoeken op het gebied van het verkeer en vervoer) niet is verstrekt, zijn ook de ontvangsten van de mede-financierders RWS en RDP (f 1,2 mln.) niet ontvangen.

Wel verkregen is een bijdrage van de EG in het kader van het project Rekening Rijden; samen met enkele andere kleine posten verklaart dit de f 0,2 mln. aan gerealiseerde ontvangsten.

Artikel 03.15 Vervoer van gevaarlijke stoffen
Artikel 03.30 Rijksverkeersinspectie
Artikel 03.40 Stimulering goederenvervoer
Artikel 03.41 Herstructurering binnenvaart

De reorganisatie heeft tot gevolg gehad dat deze artikelen volledig zijn afgeboekt en overgeheveld naar het nieuwe organisatie-onderdeel DGG. Voor een nadere toelichting alsmede voor een inzicht in de geraamde en gerealiseerde onderbouwingsgegevens, wordt verwezen naar de nieuwe artikelen (achtereenvolgens 05.15, 05.22, 05.31 en 05.34).

1.3.2.4 Luchtvaartangelegenheden

Artikel 04.03 Regeringsvliegtuig

a. Grondslag

De ontvangsten hebben betrekking op de doorberekening van het gebruik van het regeringsvliegtuig aan andere departementen.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Vershil	
04.03	Regeringsvliegtuig	0,7	1,1	- 0,4	- 57%

c. Toelichting

De grotere ontvangst komt omdat derden het regeringsvliegtuig vaker hebben gebruikt, waardoor een hoger aantal uren kon worden doorberekend.

Artikel 04.06 Opbrengst verkoop aandelen van het Rijk in de N.V. Koninklijke Luchtvaart Maatschappij

a. Grondslag

Op dit artikel wordt de opbrengst verantwoord van de verkoop van de Staatsdeelneming in KLM.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Vershil	
04.06	Opbrengst verkoop aand. KLM	0,0	1 049,2	- 1 049,2	<i>n.v.t.</i>

c. Toelichting

In de loop van 1997 heeft de Staat een deel van haar aandelen in de KLM verkocht. De opbrengst is onder dit artikel verantwoord.

Artikel 04.10 Dividenden

a. Grondslag

Dit betreft ontvangsten uit staatsdeelnemingen in KLM en Schiphol.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
04.10	Dividenden	48,0	34,4	13,6	28%

c. Toelichting

De deelnemingen van het Rijk in KLM en Schiphol hebben voor 1997 geresulteerd in een totaal uitgekeerd dividend van f 34,4 mln. In de begroting was uitgegaan van f 48 mln. De lagere ontvangst doet zich geheel voor bij KLM als gevolg van de verkoop van aandelen KLM en door een lagere dividenduitkering (totaal f 25,5 mln.).

Hiertegenover staat een hogere dividenduitkering door de N.V. Luchthaven Schiphol (ca. f 12 mln.).

Artikel 04.11 Zonering in het kader van de luchtvaartwet

a. Grondslag

Het betreft ontvangsten uit heffingen op luchtvaartuigen en passagiers die gebruik maken van de luchthaven Schiphol, voor-financiering door de stichting geluidsisolatie Schiphol (SGIS) en heffingen op luchtvaartuigen die gebruik maken van regionale velden. Uit deze ontvangsten worden isolatieprojecten en de sloop van woningen gefinancierd.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
04.11	Zonering	28,1	11,2	16,9	60%

c. Onderbouwing

Ramingskengetallen

	Real.'97	Begr.'97	Real.'96
heffingen NVLS fase 1	9 954	13 780	14 396
heffingen regionale velden	1 210	780	1 207
ticketheffing fase 2 Schiphol	0	13 500	0
Totaal	11 164	28 060	15 603

d. Toelichting

Vanwege het niet doorgaan van de ticketheffing, zijn in 1997 geen ontvangsten voor isolatiefase 2 Schiphol ontvangen.

Artikel 04.20 Veiligheid en toezicht op het gebied van de luchtvaart

a. Grondslag

Door middel van een tarief worden de kosten voor diverse producten en activiteiten in rekening gebracht bij de luchtvaartindustrie. De daarmee samenhangende ontvangsten worden op dit artikel geraamd.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:		
		Begr.	Real.	Verschil
04.20	Veiligheid & toezicht	13,3	8,3	5,0
				38%

c. Onderbouwing

Ramingskengetallen

	Real.'97	Begr.'97	1996
Prestatiegegevens			
- ingeschreven vliegtuigen	2 260	1 900	2 165
- brevetten	1 998	2 400	1 791
- erkenningen	53	60	50
- examens	12 856	14 500	15 497
- vergunning tot vluchtuitvoering	27	22	22
Raming ontvangsten (x f 1 000)			
- bewijzen van luchtwaardigheid	1 285	1 705	1 305
- bewijzen van bevoegdheid	583	1 000	526
- certificaties	1 314	3 000	1 637
- erkenningen	1 836	2 250	1 172
- examens	2 416	2 275	2 517
- vergunning tot vluchtuitvoering	685	1 600	523
- ontheffingen		260	129
- nieuwe tarieven		1 000	0
Totaal tarieven	8 119	13 090	7 809
- Bijdrage Defensie KNVvL	165	165	165
Totaal	8 284	13 255	7 974

1. er is sprake geweest van het uitblijven van nieuwe tarieven; eerst moest onderzocht worden welke kosten doorberekend kunnen worden.
2. door het faillissement van Fokker zijn ontvangsten weggevallen, ondermeer minder bewijzen van luchtwaardigheid.
3. Uit hoofde van de tarieven samenhangend met de inspectie-activiteiten die aan de luchtvaartsector in rekening worden gebracht, is f 2,4 mln. minder ontvangen.

1.3.2.5 Goederenvervoer

Artikel 05.01 Personeel en materieel Directoraat-Generaal Goederenvervoer

a. Grondslag

Naast de ontvangsten die betrekking hebben op zowel ambtelijk als het overig personeel, gaat het om alle overige ontvangsten die verband houden met het (ambtelijk) apparaat van DGG.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
05.01	Personeel & materieel DGG	0,6	0,9	- 0,3	- 50%

c. Toelichting

De hogere ontvangsten komen voort uit de voor verrekening met derden in aanmerking komende personeelslasten.

Artikel 05.10 Verkeersregeling zeescheepvaart

a. Grondslag

Onder dit artikel vallen de ontvangsten die verband houden met het aandeel van België in de exploitatiekosten van de Schelderadarketen en de ontvangsten inzake het VBS-tarief.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
05.10	Verkeersreg. zeescheepvaart	49,7	17,9	31,8	64%

c. Onderbouwing

In onderstaande tabel is een onderbouwing opgenomen van de in 1997 geraamde en gerealiseerde ontvangsten uit het VBS-tarief (in mln.)

Regio	Scheepsbewegingen		Opbrengst		Gem. tarief (in fl.)	
	Real.'97	Begr.'97	Real.'97	Begr.'97	Real.'97	B egr.'97
Noord	3 149	1 200	0,89	0,54	282,63	450,00
IJmond	10 223	6 000	5,26	4,34	514,53	723,30
Rijnmond	35 683	34 000	27,65	26,14	774,88	768,80
Scheldemon (excl. vaarders)	7 046	5 200	3,41	4,00	483,96	769,20
Totaal	56 101	46 400	37,21	35,02	663,27	754,70

Wettelijke grondslag tarief

Het VBS-tarief heeft zijn grondslag in de Scheepvaartverkeerswet (Stb. 1988, nr. 352, laatst gewijzigd bij de Wet van 7 juli 1994, Stb. 1994, nr. 5840).

Aspect kostendekking

Volgens het in 1996 genomen besluit om – hangende het onderzoek van de commissie Brede Heroverweging Loodswezen (zogenoemde Commissie Frissen) en het daarop volgende besluitvormingsproces – de aanvankelijke voorziene verhogingen van het VBS-tarief achterwege te laten, zal het VBS-tarief pas op een later tijdstip kostendekkend zijn. De resultaten van het onderzoek van genoemde commissie en de besluitvorming daarover, kunnen ook effect hebben op het ontvangstenniveau.

d. Toelichting

Met name de volgende ontwikkelingen hebben geleid tot de lagere realisatie:

1. Exploitatie-ontvangsten zeescheepvaart (– f 8,3 mln.);

Met ingang van 1997 zijn de exploitatie-uitgaven- en ontvangsten van de in de regionale Rijkswaterstaat geïntegreerde beheerstaken in het Infrastructuurfonds opgenomen.

2. VBS: Overdracht Rotterdam (– f 21 mln.);

De jaarlijkse tariefopbrengsten uit het VBS-tarief binnen het verkeersbegeleidingsgebied Nieuwe Waterweg komen rechtstreeks ten gunste van de gemeente Rotterdam.

3. VBS: Doorwerking bevroren tarieven 1996 (– f 4 mln.);

Zoals hierboven al is vermeld, is er voor gekozen de tarieven voorlopig te bevroren op het niveau van 1996.

Artikel 05.21 Scheepvaartinspectie (SI)

a. Grondslag

Op dit artikel worden alle ontvangsten van de SI verantwoord.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
05.21	SI	9,4	10,5	– 1,1	– 12%

c. Onderbouwing

Prestaties

	Aantallen		Ontv'n (x f 1 000)	
	Real.'97	Begr.'97	Real.'97	Begr.'97
1. Inspecties & certificeringen				
- koopvaardij	2 756	3 000	4 081	2 800
- visserijschepen	648	600	1 325	1 300
- binnenvaartschepen	1 883	1 500	1 998	1 600
<i>Totaal 1.</i>	<i>5 287</i>	<i>5 100</i>	<i>7 404</i>	<i>5 700</i>
2. Metingen				
- zeeschepen	571	750		
- binnenvaartschepen	811	700		
- nationaliteitsverklaringen	584	400		
- zeebrieven	983	600		
- brandmerken tbv teboekstellingen	125	2 000		
- inschrijv. rompbevrachtingsreg.	9	5		
<i>Totaal 2.</i>	<i>3 083</i>	<i>4 455</i>	<i>1 813</i>	<i>2 300</i>
3. Examenactiviteiten				
- examens	440	1 000		
- monsterboekjes		3 300		
- af- en aanmonsteringen	61 500	55 000		
- vaarbevoegdheidsbewijzen	7 572	6 000		
- Rijnschipperspatenten		400		
- radarpatenten		300		
<i>Totaal 3.</i>	<i>69 512</i>	<i>66 000</i>	<i>1 280</i>	<i>1 400</i>

1. De SI moet kostendekkend gaan werken; m.n. geldt dit voor taken die doorbelast kunnen worden aan het bedrijfsleven. Hieraan is gestalte gegeven door aanscherping van het debiteurenbeheer en het verhogen van de tarieven.
2. Er is sprake van een sterke toeneming van de omzet bij de koopvaardij (ondermeer door nieuwe tarieven, nieuwbouwprojecten en meer invlaggende passagiersschepen).
3. Het aantal aanmonsteringen ligt beduidend hoger dan voorgaande jaren.
4. Meerontvangsten zijn deels een gevolg van extra invlaggende schepen en invloeden van de Wet Fiscaliteit Zeescheepvaart (WFZ).

Wettelijke grondslag

Aspecten kostendekking

Verwezen wordt naar de tekst die hierover is opgenomen in de begroting 1997.

Artikel 05.22 Rijksverkeersinspectie

a. Grondslag

Op dit artikel worden de ontvangsten geraamd die voortkomen uit de marktordenende taken van de RVI.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
05.22	RVI	0,0	3,6	- 3,6	<i>n.v.t.</i>

c. Onderbouwing

Ramingskengetallen

	Real.'97:		Begr.'97:		1996:		1995:	
	aantal	ontv'n	aantal	ontv'n	aantal	ontv'n	aantal	ontv'n
Wet Verv. Binnenvaart								
- aanvragen voor vergunningen	895	311	780	215	780	215	785	215
- evenredige vrachtverdeling		1 604		2 600		2 600		2 350
Wet Personenvervoer								
- aanvragen voor vergunningen	229	116	280	175	280	175	285	180
Vaartijdenwet								
- aanvragen voor vergunningen	124	20	80	10	80	10		0
Tijd.Wet Toerbeurt N/Z								
- beursbevrachtingen		1 053		1 200		1 200		0
Overig		438		250		250		222
Totaal	1 248	3 542	1 140	4 450	1 140	4 450	1 070	2 967

d. Toelichting

Vanwege de reorganisatie is ca. f 4,4 mln. overgeheveld naar dit artikel. De hierbij achtergebleven ontvangsten zijn een gevolg van het feit dat de systematiek rond vrachtverdeling via de schippersbeurzen (gefaseerd) komt te vervallen. In 1997 zijn al bepaalde categorieën hiervan vrijgesteld.

Artikel 05.31 Stimulering goederenvervoer

a. Grondslag

Dit betreft terugvorderingen van reeds uitbetaalde premies in het kader van de Investeringspremiereregeling Zeescheepvaart (IPZ), de Interimregeling Stimulering Zeescheepvaart (ISZ) en de Wet Stimulering Zeescheepvaart (WSZ).

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
05.31	Stim. goed.vervoer	mem.	2,7	- 2,7	<i>n.v.t.</i>

c. Toelichting

In het kader van de reorganisatie is f 0,4 mln. aan dit artikel toegevoegd. Het restant is verkregen overeenkomstig de grondslag van het artikel.

Artikel 05.34 Herstructurering binnenvaart

a. Grondslag

Deze ontvangsten hangen samen met de sloopregelingen onder het gelijknamige uitgavenartikelen.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
05.34	Herstructurering binnenvaart	0,0	41,5	- 41,5	<i>n.v.t.</i>

c. Toelichting

Vanwege de reorganisatie binnen V&W heeft een overheveling plaatsgevonden van ruim f 25 mln. (inclusief een EU-bijdrage van f 20 mln. in de eerste tranche van de nieuwe sloopregeling). De resterende ontvangsten betreffen een saldo van hogere en lagere bijdragen uit de verschillende Europese sloopregelingen.

1.3.2.6. Telecommunicatie en Postzaken

Artikel 06.03 Bijdragen van OPTA

a. Grondslag

Ten gunste van dit artikel komen de bijdragen van OPTA.

b. Realisatiecijfers

Tabel: Begroting versus Realisatie (in mln.)

Art.	Omschrijving	Ontvangsten:			
		Begr.	Real.	Verschil	
06.03	Bijdragen van OPTA	0,2	0,4	- 0,2	- 100%

c. Toelichting

In 1997 is aan OPTA een lening van f 1,8 mln. verstrekt voor de oprichtingskosten. De extra ontvangst bestaat uit de eerste aflossing van deze lening, die is vervroegd van 1998 naar 1997.

Bijlage 1 Budgettaire gevolgen n.a.v. de reorganisatie per 1/5/1997 van het ministerie van V&W

(Bedragen x f 1 000)		Af- /overboeking: DGP/DGG		RWS		S&C		HDTP	
		Verpl.	Uitgaven	Verpl.	Uitgaven	Verpl.	Uitgaven	Verpl.	Uitgaven
Uitgaven									
01	Algemene departementale aangelegenheden								
01	Personeel en materieel Centrale Diensten					5 823	5 823		
03	Algemene beleidsaangelegenheden					2 380	2 380		
02	Rijkswaterstaatsaangelegenheden								
01	Personeel en materieel Rijkswaterstaat			- 8 219	- 8 219				
03	Specifieke uitgaven Rijkswaterstaat			- 393	- 393				
30	Onderzoek en ontwikkeling			- 70	- 70				
60	Taakstelling verkeersveiligheidsbeleid			- 13 897	- 13 897				
61	Stimulering van en bijdragen aan derden			- 22 527	- 39 426				
03	Personenvervoer								
01	Personeel en materieel Directoraat-Generaal Personenvervoer	- 60 847	- 60 847	7 962	7 962	- 5 673	- 5 673	- 468	- 468
02	Onderzoek en ontwikkeling	- 4 829	- 5 264	70	70	- 1 048	- 1 048		
03	Specifieke uitgaven	- 3 812	- 3 812	393	393	- 376	- 376		
04	Voorlichtingsuitgaven					- 1 106	- 1 106		
18	Bereikbaarheidsbevorderende- en mobiliteitsgeleidende maatregelen	- 23 289	- 25 304					- 2 190	- 2 190
30	Rijksverkeersinspectie	- 1 944	- 1 944						
31	Taakstelling verkeersveiligheidsbeleid			13 897	13 897				
32	Stimulering van en bijdragen aan derden			22 527	39 426				
40	Sector Stimulering Goederenvervoer	- 11 547	- 19 079						
41	Uitkeringen herstructurering binnenvaart	- 62 916	- 64 584						
05	Goederenvervoer								
01	Personeel en materieel Directoraat-Generaal Goederenvervoer	61 228	61 228	257	257				
02	Informatievoorziening	3 431	3 431						
03	Onderzoek en ontwikkeling	4 829	5 264						
12	Bereikbaarheidsbevorderende- en mobiliteitsgeleidende maatregelen	23 289	25 304						
22	Rijksverkeersinspectie	1 944	1 944						
31	Stimulering goederenvervoer	11 547	19 079						
34	Uitkeringen herstructurering binnenvaart	62 916	64 584						
06	Telecommunicatie en Postzaken								
01	Personeel en materieel Hoofddirectie Telecommunicatie & Post							468	468
10	Telecommunicatie en Post							2 190	2 190
TOTAAL		0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten									
03	Personenvervoer								
15	Vervoer van gevaarlijke stoffen		- 60						
30	Rijksverkeersinspectie		- 4 450						
40	Stimulering goederenvervoer		- 400						
41	Herstructurering binnenvaart		- 25 134						
05	Goederenvervoer								
15	Vervoer van gevaarlijke stoffen		60						
22	Rijksverkeersinspectie		4 450						
31	Stimulering goederenvervoer		400						
34	Herstructurering binnenvaart		25 134						
TOTAAL			0						

Verdeling loonbijstelling 1997

(bedragen x f 1 000)

Art.	Omschrijving	Verplichtingen	Uitgaven
01	Algemene departementale aangelegenheden		
01	Personeel en materieel Centrale diensten	1 708	1 708
02	Post-aktieven	299	299
04	Personeelsbeleid	- 78	- 78
05	Onderzoek en ontwikkeling algemeen	7	7
07	Functionele kosten Koninklijk Huis	124	124
08	Crisisbeheersing	63	63
09	Raden en commissies	8	8
12	Loonbijstelling	- 132 225	- 132 225
13	Prijsbijstelling	- 3 703	- 3 703
14	Bijdragen aan het Infrastructuurfonds	23 692	23 692
18	Internationale betrekkingen	160	160
02	Rijkswaterstaatsaangelegenheden		
01	Personeel en materieel Rijkswaterstaat	31 944	31 944
17	Cultuurtechnische werken IJsselmeerpolders	155	155
30	Onderzoek en ontwikkeling	139	139
51	Bijdragen landwegen en oeververbindingen	1 604	1 604
61	Stimulering van en bijdragen aan derden	287	287
03	Personenvervoer		
01	Personeel en materieel Directoraat-Generaal Personenvervoer	2 533	2 533
10	Bijdragen Openbaar Vervoer	49 133	49 133
14	Stimulering Openbaar Vervoer	261	261
15	Schone bussen	386	386
16	Bedrijfsvervoer	418	418
19	Bijdragen aan de Nederlandse Spoorwegen	15 150	15 150
32	Stimulering van en bijdragen aan derden	571	571
04	Luchtvaartaanlegenheden		
01	Personeel en materieel Rijksluchtvaartdienst	1 916	1 916
10	Beheer en ontwikkeling luchthavens	231	231
20	Veiligheid en toezicht op het gebied van de luchtvaart	20	20
21	Bijdrage aan ZBO Luchtverkeersbeveiliging	500	500
31	Onderzoek en ontwikkeling	525	525
05	Goederenvervoer		
01	Personeel en materieel Directoraat-Generaal Goederenvervoer	1 545	1 545
21	Scheepvaartinspectie	10	10
22	Rijksverkeersinspectie	1 000	1 000
06	Telecommunicatie en postzaken		
01	Personeel en materieel Hoofddirectie Telecommunicatie en Post	298	298
07	Meteorologische aangelegenheden		
05	Bijdragen aan het agentschap KNMI	1 319	1 319
	Totaal	0	0

HOOFDSTUK 2

Saldibalans per 31 december 1997 van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII) , voorzien van toelichting

Activa

Begrotingsuitgaven	f 11 034 002 453
Begrotingsuitgaven 1996	10 613 436 830
Liquide middelen	11 460 041
Intra-comptabele vorderingen	10 431 073
Extra-comptabele vorderingen	75 435 609
Deelnemingen	5 191 734 600
Leningen u/g	2 272 197 382
Voorschotten	1 593 266 751
Tegenrekening leningen o/g	139 746 212
Tegenrekening openstaande verplichtingen	7 142 319 468
Tegenrekening garantieverplichtingen	1 312 975 603
Totaal-activa	f 39 397 006 022

Passiva:

Begrotingsontvangsten	f 2 708 706 723
Begrotingsontvangsten 1996	1 913 077 995
Rekening-courant RHB	16 635 090 116
Intra-comptabele schulden	78 419 309
Leningen o/g	139 746 212
Openstaande verplichtingen	7 142 319 468
Openstaande garantieverplichtingen	1 312 975 603
Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	75 435 609
Tegenrekening deelnemingen	5 191 734 600
Tegenrekening leningen u/g	2 272 197 382
Tegenrekening voorschotten	1 593 266 751
Sluitrekening met Infrastructuurfonds	334 036 254
Totaal-passiva	f 39 397 006 022

2.1 Inleiding

Samenstelling

Als een minister meer dan één begroting beheert, in dit geval Verkeer en Waterstaat (XII) en het Infrastructuurfonds, moet per begroting een saldibalans worden opgesteld, daarom zijn twee overzichten opgesteld. Hierbij is gebruik gemaakt van de in de verplichtingenadministratie van het Financieel Administratief Informatie Systeem (FAIS) vastgelegde gegevensstructuur, waarin voor iedere begroting afzonderlijk een hoofdstuknummer is opgenomen. Posten die niet zonder meer toewijsbaar zijn aan een bepaalde begroting, zijn opgenomen in de saldibalans van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII).

Daarmee is de saldibalans volgens het gestelde in de Regeling Departementale Begrotingsadministratie (RDB) samengesteld. Uitzonderingen daarop zijn de leningen en de openstaande garantieverplichtingen. Hoewel deze een onderdeel vormen van de extra-comptabele vorderingen en schulden, respectievelijk de openstaande verplichtingen, worden deze omwille van de inzichtelijkheid, afzonderlijk gepresenteerd.

2.2 Activa

2.2.1 Begrotingsuitgaven

Begrotingsuitgaven **f 11 034 002 452,71**

De begrotingsuitgaven van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII) komen overeen met de rekening en zijn artikelsgewijs verdeeld in kolom 2 (realisatie) van de rekening van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII), onderdeel uitgaven en verplichtingen, welke rekening als staat bij de financiële verantwoording behoort.

Begrotingsuitgaven 1996 **f 10 613 436 830,23**

De begrotingsuitgaven van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII) dienstjaar 1996 komen overeen met de rekening over dienstjaar 1996. Deze begrotingsuitgaven zijn nog niet met het ministerie van Financiën verrekend.

2.2.2 Liquide middelen **f 11 460 040,86**

Grondslag

De rekening liquide middelen is samengesteld uit de kassaldi van de kasbeheerders, de aan de kasvoorschothouders verstrekte gelden en de saldoregulatie van het betalingsverkeer, die niet meer op 31 december 1997 heeft plaats gehad, maar pas op 2 januari 1998 met het ministerie van Financiën is verrekend.

Een ontvangst op 31 december 1997 van f 10 mln., voor de geluidshinderheffing van de N.V. Luchthaven Schiphol, is de grootste post.

2.2.3 Intra-comptabele vorderingen **f 10 431 072,52**

De cijfers

Met tabel 1 wordt een nadere detaillering gegeven van de aantallen en de openstaande bedragen per 31 december 1997, verdeeld naar ouderdom.

Daarnaast is een meerjarig perspectief gegeven door de jaren 1995 en 1996 te vermelden.

Tabel 1: Intra-comptabele vorderingen (bedragen x f 1 000,00)

Openstaand	1997		1996		1995	
	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag
posten ≤ 1 jaar	480	6 990	540	11 561	650	6 203
posten > 1 jaar	20	3 441	570	7 926	300	5 461
Totaal	500	10 431	1 110	19 487	950	11 664

Toelichting

Alle intra-comptabele vorderingen kunnen als direct opeisbare vorderingen worden beschouwd.

2.2.4 Extra-comptabele vorderingen f 75 435 609,47

De cijfers

De openstaande aantallen en totaalbedragen van de extra-comptabele vorderingen zijn in tabel 2 gespecificeerd.

Tabel 2: Extra-comptabele vorderingen (bedragen x f 1 000,00)

Openstaand	1997		1996		1995	
	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag
posten ≤ 1 jaar	4 590	34 508	8 490	50 867	8 970	49 121
posten > 1 jaar	3 270	40 928	2 980	46 040	9 140	113 603
Totaal	7 860	75 436	11 470	96 907	18 110	162 724

Toelichting

De extra-comptabele vorderingen kunnen grotendeels als direct opeisbare vorderingen worden beschouwd. Daar waar sprake is van dubieuze vorderingen of op termijn opeisbare vorderingen, is dit expliciet vermeld.

Tabel 2 geeft een duidelijke afname van de aantallen en bedragen in 1997 weer ten opzichte van de jaren 1996 en 1995. Dit is mede het gevolg van de verzelfstandiging van een aantal dienstonderdelen van Verkeer en Waterstaat, zoals de RDW.

Rijkswaterstaat heeft op het gebied van personele en materiële inzet vorderingen van ruim f 7 mln.. Het betreft hier een groot aantal posten, ongeveer 3 300 stuks van veelal kleine bedragen. Voor de bestrijding van olie- en andere verontreiniging op zee geldt dat de daaraan verbonden kosten geheel door de vervuilers – voor zover deze zijn te achterhalen – moeten worden gedragen. Als gevolg daarvan staat een bedrag van circa f 15 mln. open op diverse rederijen. Deze vorderingen zijn ontstaan in de jaren 1993 tot en met 1997 en zijn in behandeling bij de stafafdeling Bestuurlijke en Juridische zaken van het directoraat-generaal Rijkswaterstaat.

Een niet onbelangrijk deel, ruim f 14 mln., bestaat uit vorderingen voor de Investeringspremieregeling Zeescheepvaart (IPZ). Dit omdat veel rederijen niet meer aan de voorwaarden voldeden om in aanmerking te komen voor

deze premies. Daarvan kan ongeveer f 5 mln. als dubieus worden aangemerkt, omdat een tweetal rederijen al lange tijd in staat van faillissement verkeert. De kans op enige uitkering uit de boedel is nihil.

Naar aanleiding van de verzelfstandiging per 1 augustus 1997 van de Onafhankelijke Post- en Telecommunicatie Autoriteit (OPTA), de voormalige directie Toezicht Netwerken en Diensten (TND) van de hoofddirectie Telecommunicatie en Post (HDTP), moet nog een definitieve afrekening plaatsvinden tussen OPTA en de HDTP. Voorsnog is het te vorderen bedrag op circa f 5 mln. geraamd. De afwikkeling zal in 1998 plaatsvinden.

2.2.5 Deelnemingen

f 5 191 734 600,00

Grondslag

De verworven aandelen door de Staat der Nederlanden in privaatrechtelijke ondernemingen en nationale instellingen zijn – conform het gestelde in de RDB – tegen de oorspronkelijke aankoop prijs extra-comptabel vastgelegd.

De cijfers

Tabel 3 geeft de deelnemingen per privaatrechtelijke onderneming of nationale instelling weer.

Tabel 3: Deelnemingen (x mln. gulden)

Naam	bedrag
Koninklijke PTT Nederland N.V.	2 656,4
N.V. Nederlandse Spoorwegen	1 989,8
N.V. Koninklijke Luchtvaart Mij.	226,7
N.V. Verenigd Streekvervoer Nederland	175,3
N.V. Luchthaven Schiphol	129,9
N.V. Groningen Airport Eelde	7,4
N.V. Maastricht Aachen Airport	5,3
Overige	0,9
Totaal	5 191,7

Toelichting

Ten opzichte van de saldbalans 1996 hebben zich drie vermeldenswaardige wijzigingen voorgedaan. Ten eerste bij het staatsbelang in de N.V. Koninklijke Luchtvaart Maatschappij (KLM). Door het beleid en de wens van de KLM om te privatiseren, is het belang van 38,2% gereduceerd tot 25%.

Het resterende belang van 25% wil de Staat der Nederlanden om luchtvaartpolitieke redenen aanhouden. Dit om de positie van de KLM als nationale maatschappij te waarborgen en onderhandelingsrechten met andere landen niet te bemoeilijken. Eventueel kan de Staat der Nederlanden haar belang vergroten tot 50,1%.

Ten tweede is de jaarlijkse uitbreiding van het geplaatste aandelenkapitaal van de N.V. Nederlandse Spoorwegen in 1997 op ruim f 173 mln. gesteld. Afgesproken is om voldoende financiële middelen ter beschikking te stellen voor de instandhouding van het reizigersbedrijf.

Ten derde is, door de uitkering van stockdividend aan particuliere beleggers in 1997, het deelnemingspercentage van de Staat der Nederlanden in het aandelenkapitaal van de Koninklijke PTT Nederland N.V. (KPN) gedaald tot 43,9%.

2.2.6 Leningen u/g

f 2 272 197 381,89

Grondslag

De door het ministerie van Verkeer en Waterstaat verstrekte geldleningen (niet zijnde voorschotten) worden afzonderlijk weergegeven. Deze leningen kunnen, gezien het specifieke karakter, zowel als op korte termijn opeisbare vorderingen, als op lange termijn opeisbare vorderingen worden beschouwd.

De cijfers

Tabel 4 geeft inzicht in de openstaande bedragen van de verstrekte geldleningen per geldnemer weer.

Tabel 4: Leningen u/g (x mln. gulden)

Naam	bedrag
Koninklijke PTT Nederland N.V.	2 136,5
Zelfstandig Bestuurs Orgaan Luchtverkeersbeveiliging (ZBO LVB)	121,6
Overige	14,1
Totaal	2 272,2

Toelichting

De aflossingen door KPN van de zogenoemde lening A verlopen eveneens volgens de overeenkomst.

Ook de aflossingen van de leningen aan het ZBO LVB en de KLM Luchtvaartschool, voor een gezamenlijk bedrag van circa f 10 mln., verlopen volgens schema.

2.2.7 Voorschotten

f 1 593 266 750,68

De cijfers

Tabel 5 geeft inzicht in de aantallen en totaalbedragen van de openstaande voorschotten, die in het dienstjaar 1997, alsmede in voorgaande jaren zijn verstrekt. Dit verdeeld in posten die korter dan een jaar openstaan en posten die langer dan een jaar openstaan.

Tabel 5: Voorschotten (bedragen x f 1 000,00)

Openstaand	1997		1996		1995	
	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag
posten ≤ 1 jaar	280	402 010	210	312 547	300	449 883
posten > 1 jaar	450	1 191 257	370	1 140 101	360	892 605
Totaal	730	1 593 267	580	1 452 648	660	1 342 488

In tabel 6 wordt, conform de gewijzigde regelgeving, met ingang van het jaar 1996 informatie verstrekt over de in 1997 afgerekende voorschotten.

Tabel 6: Afgerekende voorschotten (x mln. gulden)

Stand per 31 december 1996	1 452,6
In 1997 vastgelegde voorschotten	483,1
	<hr/>
In 1997 afgerekende voorschotten	1 935,7
	- 342,4
	<hr/>
Openstaand per 31 december 1997	1 593,3

Toelichting

De opgenomen voorschotten betreffen betalingen waarvan nog niet is vastgesteld dat aan alle relevante voorwaarden is voldaan. Het gaat met name om subsidies en bijdragen.

De hoogte van het bedrag aan voorschotten wordt mede bepaald, doordat bij Rijkswaterstaat, waaronder zeventien diensten ressorteren, een groot aantal voorschotten van geringe omvang uitstaat. Enkele belangrijke voorschotten zijn verstrekt voor de versnelling van de rivierdijkversterkingen, in verband met de extreem hoge waterstanden in 1995 in de Rijn en Maas. Voor een bedrag van f 155 mln. is een voorschot aan de provincie Limburg verstrekt, waarvan de afrekening in 1998 wordt verwacht.

Het waterschap Friesland heeft in 1997 voor de versterking van primaire waterkeringen circa f 19 mln. ontvangen. De afwikkeling wordt in het jaar 2000 verwacht.

Het waterschap Oost Veluwe heeft in 1997 een voorschot van f 12 mln. gekregen voor het Apeldoorns kanaal. In 1998 en 1999 wordt dit voorschot afgewikkeld.

Daarnaast zijn voorschotten verstrekt aan lagere publiekrechtelijke lichamen en het bedrijfsleven. Dit ter verbetering en instandhouding van de waterhuishoudkundige toestand. Hieronder bevinden zich voorschotten van in totaal f 25 mln., die verstrekt zijn in 1996 en 1997 aan de Stichting Land Water en Informatietechnologie.

De afrekening zal naar verwachting eind 1999 zijn.

In het kader van de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren (WVO) zijn voorschotten verstrekt. Waaronder in de jaren 1994 tot en met 1997 aan de Nederlandse Waterschapsbank ruim f 6 mln. voor een zuiveringsinstallatie bij Dreumel en in 1997 circa f 14 mln. aan het zuiveringschap Rivierenland. De afrekening is in 1998.

Aan het zuiveringschap Hollandse eilanden en Waarden is voor een zuiveringsinstallatie in de Dokhaven een voorschot van ongeveer f 39 mln. verstrekt.

Daarnaast is in verband met een uitkeringsregeling in 1997 aan dit zuiveringschap voor een bedrag van f 5 mln. aan voorschotten verstrekt, die naar verwachting afgerekend worden in 1998.

De werkzaamheden aan de inrichting van oevers en uiterwaarden en de maatregelen gericht op het duurzaam herstel van watersystemen, ter voorkoming van de verontreiniging van de zoete en zoute oppervlaktewateren, worden jaarlijks intensiever. Als gevolg van de Rijn- en Noordzeeconferenties is het Rijn-Zoutverdrag getekend.

Op grond daarvan zijn voorschotten verstrekt in de jaren 1993 tot en met 1997 voor een bedrag van circa f 23 mln., die in 1998 worden afgewikkeld. Op de veerdiensten, die de verbinding over het Noordzeekanaal verzorgen, staan nog voorschotten van f 9 mln. open, die in 1997 verstrekt zijn aan NACO Ferries B.V.

Voor onderzoek en ontwikkeling van de kerntaak faciliteren, beheersen en geleiden mobiliteit, zijn in de jaren 1995 tot en met 1997 voorschotten verstrekt aan het Civieltechnisch Centrum Uitvoering Research en

Regelgeving (CUR) voor een bedrag van f 30 mln.. De afwikkeling zal in 1998 zijn.

Op het gebied van de veiligheid in verkeer en vervoer zijn stimuleringsbijdragen verstrekt aan lagere overheden en particuliere organisaties. Vermeldenswaardig zijn de voorschotten verstrekt in de jaren 1994 tot en met 1997, voor circa f 5 mln. aan de Voetgangersvereniging (VBV) en voor circa f 16 mln. aan Veilig Verkeer Nederland (VVN). Ook hebben meerdere provincies in totaal ruim f 16 mln. aan voorschotten ontvangen. Voor doelsubsidie en onderzoek is in de jaren 1995 tot en met 1997 aan de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) voor f 12 mln en aan het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) voor ongeveer f 8 mln. aan voorschotten verstrekt.

Aan de stichting Mainport en Groen is een voorschot verstrekt van circa f 13 mln. voor de groenvoorziening van Schiphol. Afrekening van dit voorschot zal plaatsvinden na ontvangst van een accountantsverklaring.

In het kader van de financiering van de USZO is tot een bedrag van ruim f 91 mln. aan voorschotten verstrekt. Hiervan heeft het grootste deel betrekking op de in 1997 verstrekte wachtgeld-uitkeringen. Het overige deel betreft de apparaatskosten 1996 en 1997. De definitieve afwikkeling kan pas plaatsvinden nadat de jaarstukken van de stichting zijn goedgekeurd.

De Nederlandse organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO) heeft in verband met een doelsubsidie in de jaren 1994 en 1995 voor ruim f 8 mln. aan voorschotten gekregen.

Daarnaast zijn er voorschotten verstrekt aan het Koninklijk Huis voor een totaal van circa f 12 mln., voor de functionele kosten. Een in 1996 verstrekt voorschot van omstreeks f 6 mln. wordt in 1998 afgewikkeld.

Aan het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium (NLR) zijn voorschotten verstrekt, die in een drietal groepen zijn onder te verdelen. Ten eerste de voorschotten als bijdrage in het exploitatietekort samenhangende met het eigen basisonderzoek en een bijdrage in de exploitatiekosten van de Duits-Nederlandse Windtunnel (DNW) van f 206 mln.. Ten tweede bijdragen in de investeringen in uitbreiding en verbetering van onderzoeksfaciliteiten van f 77 mln.. Ten derde de bouw van een Europese Transsonische Windtunnel (ETW) in samenwerking met Duitsland, Frankrijk en Groot-Brittannië, voor een totaalbedrag van circa f 22 mln..

De afwikkeling van deze voorschotten hangt nauw samen met een wetswijziging van de wet op het NLR.

Voor ruim f 7 mln. is in de jaren 1996 en 1997 aan voorschotten verstrekt aan de luchthavens Eelde, Maastricht, Twente, Texel en Eindhoven, voor het verwachte tekort op de exploitatiebegroting. De afwikkeling van deze voorschotten zal naar verwachting in 1998 en 1999 plaatshebben. Voorts is onder de voorschotten opgenomen een bedrag van f 8 mln. in het kader van de voorfinanciering van de aankoop van gronden voor de uitbreiding en ontwikkeling van het zogenoemde Oost-West-areaal. Terugbetaling vindt naar verwachting uiterlijk in 2000 plaats.

Bij de verzelfstandiging van de directie Luchtverkeersbeveiliging (LVB) is bepaald dat de Staat der Nederlanden de tekorten op de dienstverlening aan de gecontroleerde regionale velden blijft dragen. Ook blijft de Staat der Nederlanden de kosten van vluchten dragen die zijn vrijgesteld op grond van de toepassingsvoorwaarden van de kostengrondslag van het en-route verkeer. In 1997 is in dit kader voor ruim f 28 mln. aan voorschotten verstrekt, die vermoedelijk in 1999 zullen worden afgewikkeld.

Een aanzienlijk bedrag van circa f 547 mln. maakt onderdeel uit van de post Voorschotten. Dit bedrag is het gevolg van verstrekte premies voor de IPZ, de Interimregeling Stimulering Zeescheepvaart (ISZ) en de daarop

aansluitende Wet Stimulering Zeescheepvaart (WSZ). Een bedrag van omstreeks f 254 mln. is echter als definitieve betaling vastgesteld en zal, zodra de fiscale activering heeft plaats gehad, in de loop van 1998 worden afgewikkeld, zodat nog circa f 293 mln. aan voorschotten resteert. Indien blijkt dat niet (meer) aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan, zal tot invordering worden overgegaan. Dit betekent echter niet dat in alle gevallen tot invordering van het volledige bedrag wordt overgegaan. Wèl wordt daarbij een zogenoemde Pro-rata-regeling toegepast, waarbij het terug te vorderen bedrag vermindert naar mate de ouderdom toeneemt. Is echter sprake van het niet (meer) voldoen aan een aantal zwaarwegende voorwaarden, of valsheid in geschrifte, dan wordt wèl tot volledige invordering overgegaan. Per 31 december 1997 zou bij het niet meer voldoen aan de gestelde voorwaarden, zwaarwegende voorwaarden buiten beschouwing gelaten, het vorderingspotentieel ruim f 189 mln. bedragen.

Omdat geen betalingen meer via deze regelingen plaatsvinden, zal het openstaande saldo aan voorschotten de komende jaren sterk afnemen. Als gevolg van de regeling Haveninterne projecten (HIP) is voor een totaalbedrag van ruim f 42 mln. aan gelden uitgekeerd. Dit om de ontwikkeling en uitvoering van havenprojecten te bespoedigen. Aan het Centrum voor Transport Technologie is een subsidie van f 6 mln. verstrekt om algemeen voorbereidend onderzoek te verrichten naar de mogelijkheden, toepasbaarheid en haalbaarheid van «Ondergronds Logistieke Systemen». In de loop van 1998 moet het onderzoek zijn afgerond, waarna deze subsidie definitief kan worden vastgesteld.

Met het oog op een zorgvuldige voorbereiding en een objectief verloop van het veilen van frequenties is in 1996 een voorschot van circa f 5 mln. verstrekt aan het agentschap Rijksdienst voor de Radiocommunicatie (RDR). De afwikkeling zal naar verwachting in 1998 plaatsvinden.

Aan het Landelijk reisinformatiecentrum openbaar vervoer is in 1996 een exploitatiesubsidie verstrekt van f 7 mln.. Hoewel de accountants-verklaring is verstrekt, moet het directoraat-generaal Personenvervoer hieraan nog haar goedkeuring verlenen. Ook van de voorschotten van circa f 37 mln. aan vervoerbedrijven en aan kaderwetgebieden voor het project Sociale Veiligheid zijn de accountants-verklaringen inmiddels ontvangen. Echter ook daarvan zijn de bijdragen nog niet definitief vastgesteld.

2.2.8 Tegenrekeningen

f 8 595 041 283,56

Grondslag

Voor de extra-comptabele rekeningen aan de passiva-zijde worden uit het oogpunt van het evenwichtsverband verschillende tegenrekeningen gehanteerd.

Deze tegenrekeningen behoeven geen nadere toelichting.

2.3 Passiva

2.3.1 Begrotingsontvangsten

Begrotingsontvangsten **f 2 708 706 723,14**

De begrotingsontvangsten van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII) komen overeen met de rekening en zijn artikelsgewijs verdeeld in kolom 2 (realisatie) van de rekening van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII), onderdeel ontvangsten, welke rekening als staat bij de financiële verantwoording behoort.

Begrotingsontvangsten 1996 **f 1 913 077 994,69**

De begrotingsontvangsten van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII) dienstjaar 1996 komen overeen met de rekening over dienstjaar 1996. Deze begrotingsontvangsten zijn nog niet met het ministerie van Financiën verrekend.

2.3.2 Rekening-courantverhouding RHB **f 16 635 090 115,66**

Grondslag

Deze rekening geeft de vordering-/schuldverhouding weer tussen het ministerie van Financiën en het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Dit saldo is gelijk aan de saldobestemming per 31 december 1997, die middels een brief van het ministerie van Financiën, d.d. 20 februari 1998, kenmerk RHB 68, aan dit ministerie kenbaar is gemaakt.

2.3.3 Intra-comptabele schulden **f 78 419 309,19**

De cijfers

De bij het ministerie voorkomende intra-comptabele schulden zijn in tabel 7 weergegeven. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de ouderdom en de totaalbedragen van de openstaande intra-comptabele schulden per 31 december 1997.

Tabel 7: Intra-comptabele schulden (bedragen x f 1 000,00)

Openstaand	1997		1996		1995	
	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag
posten ≤ 1 jaar	740	62 078	780	60 317	24 150	56 104
posten > 1 jaar	60	16 341	230	6 298	150	4 749
Totaal	800	78 419	1 010	66 615	24 300	60 853

Toelichting

Indien niet expliciet vermeld, kunnen de intra-comptabele schulden als op korte termijn opeisbare schulden worden beschouwd.

De ingehouden loonheffing op de salarissen over de maand december 1997 van f 43,6 mln., die in januari 1998 aan de Belastingdienst is afgedragen, maakt een belangrijk deel uit van deze post. Een van de Europese Commissie verkregen bedrag van circa f 12 mln., dat bestemd is voor de medefinanciering van «hoogwaterprojecten», moet nog worden doorgestort aan diverse waterschappen.

2.3.4 Leningen o/g

f 139 746 212,04

Grondslag

Zoals reeds vermeld bij de leningen u/g worden ook de door het ministerie van Verkeer en Waterstaat opgenomen geldleningen afzonderlijk als extra-comptabele schuld weergegeven.

De cijfers

Tabel 8 geeft de openstaande schulden per geldgever weer.

Tabel 8: Leningen o/g (x mln. gulden)

Naam	bedrag
Stichting Geluidsisolatie Schiphol (SGIS)	133,7 mln.
N.V. Luchthaven Schiphol	6,0 mln.
Totaal	139,7 mln.

Toelichting

Deze leningen kunnen gezien hun specifieke karakter zowel als op korte termijn opeisbare schulden, als op lange termijn opeisbare schulden worden aangemerkt.

Zij hebben grotendeels betrekking op de voorfinanciering van isolatiekosten Schiphol door de SGIS. Deze kosten worden gefinancierd uit heffingen. Het bedrag zal tot 2012 jaarlijks afnemen, omdat de inkomsten de uitgaven zullen overtreffen. De toename van deze balanspost, ten opzichte van 1996, wordt veroorzaakt doordat de door de SGIS betaalde rente van ongeveer f 51 mln. in deze post is opgenomen.

2.3.5 Openstaande verplichtingen

f 7 142 319 468,49

Grondslag

Het saldo van de openstaande betalingsverplichtingen per 31 december 1997 is opgebouwd uit de in het jaar 1997 aangegane verplichtingen, alsmede de in voorgaande jaren aangegane en nu nog lopende verplichtingen, die niet tot een kaseffect in het dienstjaar 1997 hebben geleid.

De cijfers

In tabel 9 wordt de samenstelling van de openstaande betalingsverplichtingen binnen en buiten begrotingsverband weergegeven.

Tabel 9: Openstaande verplichtingen (x mln. gulden)

Stand per 31 december 1996	6 880,1
Aangegaan in 1997	11 631,5
	18 511,6
Tot betaling gekomen in 1997	- 11 215,9
Negatieve bijstellingen op verplichtingen uit eerdere begrotingsjaren	- 153,4
Openstaand per 31 december 1997	7 142,3

2.3.6 Openstaande garantieverplichtingen **f 1 312 975 603,03**

Grondslag

In die gevallen waarbij geen bijdrage wordt verleend voor ondersteuning van op zichzelf wel wenselijk geachte activiteiten, verleent het ministerie garanties aan instellingen of particulieren. Met deze staatsgarantie achter zich, zijn deze in staat leningen af te sluiten en kunnen bepaalde zaken worden gefinancierd.

De cijfers

Tabel 10 geeft de samenstelling van het uiteindelijke risico weer, door de uitstaande garantieverplichtingen per 31 december 1997.

Tabel 10: Garantieverplichtingen (x mln. guldens)

Stand per 31 december 1996	1 404,8
Nieuw verstrekt in 1997	0,0
<hr/>	
Afname van het risico in 1997	1 404,8 - 91,8
<hr/>	
Openstaand per 31 december 1997	1 313,0

2.3.7 Tegenrekeningen **f 9 132 634 342,04**

Grondslag

Voor de extra-comptabele rekeningen aan de activa-zijde worden uit het oogpunt van het evenwichtsverband verschillende tegenrekeningen gehanteerd, zoals de tegenrekeningen extra-comptabele vorderingen, deelnemingen, leningen u/g en voorschotten. Deze tegenrekeningen behoeven geen nadere toelichting.

2.3.8 Sluitrekening met Infrastructuurfonds **f 334 036 253,64**

Grondslag

Deze rekening dient als sluitrekening met de saldibalans, behorend tot de begroting van het Infrastructuurfonds, omdat voor dit fonds géén gescheiden administratie wordt gevoerd.

BIJLAGE

Bij de Financiële Verantwoording van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII) over het jaar 1997

Deze bijlage bestaat uit:

- De financiële verantwoording van het agentschap Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI)
- De financiële verantwoording van het agentschap Rijksdienst voor Radiocommunicatie (RDR)

Inhoudsopgave	Blz.
Agentschapverantwoording KNMI	3
– Algemeen	3
– Bedrijfsvoering	4
– Winstbestemming	4
– Tarievenbeleid	5
– Balans	5
– Rekening van baten en lasten	6
– Toelichting bij:	
– Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	6
– Balans per 31 december 1997:	
* Activa	7
* Passiva	8
– Rekening van baten en lasten 1997:	
* Baten	10
* Lasten	11
– Specificatie kapitaaluitgaven- en ontvangsten	13
<i>Bijlagen:</i>	
– Kosten en opbrengsten per productgroep	14
– Toelichting per productgroep	14
– Kengetallen (incl. toelichting)	16
Agentschapsverantwoording RDR	19
– Balans 1997	19
– Rekening van baten en lasten 1997	20
– Rekening van kapitaaluitgaven- en ontvangsten 1997	20
– Kasstroomoverzicht 1997	21
– Toelichting bij:	
– Algemeen	21
– Grondslagen voor waardering activa en passiva	21
– Grondslagen voor bepaling resultaat	22
– Balans	
* Activa	23
* Passiva	24
– Niet uit de balans blijvende verplichtingen	26
– Rekening van baten en lasten	27
– Rekening van kapitaaluitgaven- en ontvangsten	28
– Overige gegevens:	
– Resultaatbestemming	29

FINANCIËLE VERANTWOORDING 1997 VAN HET KNMI

Algemeen

Het KNMI vervult haar rol als *hét nationale data- en kenniscentrum voor weer, klimaat en seismologie*, sinds 1995 als agentschap van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Dit financiële jaarverslag is daarom opgezet volgens de voor agent-schappen geldende richtlijnen en ook de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling zijn op die regels gebaseerd.

De agentschapsvorm biedt de mogelijkheid om met het zgn. moederde-partement afspraken te maken over de te leveren output en de verantwoordelijkheid over de realisatie van die output in grotere mate aan het agentschap over te laten.

In 1997 is met een evaluatie de balans opgemaakt van het functioneren van het KNMI als agentschap, en deze evaluatie bevat drie belangrijke conclusies voor ons instituut, te weten:

- De agentschapsconstructie is een passende vorm voor het KNMI gebleken en zal dus worden gehandhaafd.
- Gelet op de uitkomsten van het MDW – onderdeel «Markt en Overheid» en het daarbij behorende rapport van de Commissie Cohen, dienen de commerciële activiteiten van het KNMI te worden afgesplitst en in een, bij de commerciële weermarkt passende, vorm te worden ondergebracht.
- Tot de te verzelfstandigen activiteiten behoren niet de taken die het KNMI uitvoert ten behoeve van de luchtvaart. Deze voor de luchtverkeersveiligheid belangrijke dienstverlening zal bij wet aan het KNMI worden opgedragen.

Met name de afsplitsing van de commerciële activiteiten zal tot aanzienlijke veranderingen leiden. Er zal een nieuwe entiteit voor de commerciële activiteiten moeten komen en het KNMI zal organisatorisch aan de nieuwe situatie moeten worden aangepast. De realisatie hiervan is gepland per 1 januari 1999, zodat de voorbereidingen in hoog tempo moeten worden uitgevoerd.

Het KNMI wil deze verandering aangrijpen om de interne aansturing van het instituut aan te passen en waar nodig te verbeteren. De wezenlijke elementen van de in 1995 ingevoerde «vierpoot organisatie», zoals sturen op output en verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie, worden hierbij gehandhaafd en benadrukt.

De afsplitsing van de commerciële activiteiten heeft ook financiële gevolgen, aangezien een deel van de vaste kosten van het KNMI niet langer op de commerciële producten te verhalen is en dus ten laste van de overheid zullen komen. Het gaat hier om ongeveer 3 miljoen gulden per jaar.

De resultaten over 1997 zijn positief te noemen. Dit geldt voor het financiële resultaat van het agentschap en voor de gebleken tevredenheid van onze klanten met de geleverde diensten. Een door een extern bureau uitgevoerd onderzoek onder een deel van onze klanten bevestigt dit beeld, waarbij gemeld moet worden dat er ook nog punten ter verbetering zijn. In het afgelopen jaar is binnen het KNMI hard gewerkt aan maatregelen die er toe moeten gaan leiden, dat de structurele vermindering van onze inkomsten van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, kunnen worden opgevangen. Een voorbeeld van deze maatregelen is de toekomstige automatisering van de waarnemingen die op dit moment nog visueel worden uitgevoerd. Een andere maatregel in dit kader was de beoogde gedeeltelijke compensatie van de inkomstenderving door het verhogen van de inkomsten van derden. Door de komende afsplitsing kan dit niet worden gerealiseerd. Naar het zich nu laat aanzien zullen de overige geplande maatregelen afdoende zijn om het grootste deel van de

opgelegde bezuiniging te realiseren, al zullen er na de eeuwwisseling nog wel aanvullende efficiencymaatregelen nodig zijn.

In 1997 is het nieuwe deel van ons hoofdgebouw in De Bilt gereedgekomen. Voor de in het gebouw werkzame medewerkers en voor de uitstraling van ons instituut een heuglijk feit.

Tegenvallend in het totale huisvestingsproject is de asbestproblematiek, waarmee we bij de renovatie van de bestaande gebouwen zijn geconfronteerd. Dit heeft weliswaar nagenoeg geen financiële gevolgen voor het KNMI, maar de oplevering van onze vernieuwde huisvesting als geheel, loopt hierdoor forse vertraging op.

Bedrijfsvoering

Onze rekening van baten en lasten laat een voordelig resultaat van 2,9 miljoen zien. Een groot deel hiervan (1,5 miljoen) wordt veroorzaakt door buitengewone baten en lasten, zodat 1,4 miljoen als positief bedrijfsresultaat over 1997 mag worden gezien.

Het hoge saldo aan buitengewone baten, wordt veroorzaakt door een BTW-verrekening over 1995 en 1996 die in 1997 met de belastingdienst heeft plaatsgevonden. Dit geschiedde omdat in 1997 duidelijkheid werd verkregen over de tot dan toe bediscussieerde BTW-positie van het KNMI. Wanneer we de resultaten uit 1997 vergelijken met 1996, dan valt op dat de inkomsten van derden voor 1997 beduidend hoger zijn. De stijging geldt zowel voor de commerciële activiteiten als de onderzoeksprojecten voor derden. Het feit dat de bijbehorende kosten minder stegen heeft bijgedragen aan een positief bedrijfsresultaat. De grootste kostenstijging vinden we bij de personeelskosten. De algemene loonstijging die uit de CAO voortvloeit, de invoering van de 36-urige werkweek en de grotere activiteiten voor derden verklaren deze stijging.

De verschillen tussen de realisatie-cijfers en de begin 1996 opgestelde ontwerpbegroting, zijn groot. Veel ontwikkelingen konden op dat tijdstip nog niet worden voorzien en dus ook niet in de cijfers worden verwerkt. Vergelijken we de resultaten met de bijgesteld begrotingscijfers, die in de rijksbegroting voor 1998 werden gepresenteerd, dan zijn de verschillen beperkt.

De financiële resultaten per productgroep laten slechts geringe afwijkingen zien. Een uitzondering betreft de productgroep «overige producten» waar de buitengewone baten en lasten zijn verantwoord en de BTW-verrekening tot uiting komt.

Winstbestemming

Ten aanzien van de bestemming van het positieve resultaat zal nog nader overleg volgen tussen het moederdepartement en het agentschap. Het KNMI stelt voor de winst toe te voegen aan de algemene reserves. De reden hiervoor ligt in een aantal ontwikkelingen die momenteel gaande zijn en die grote financiële gevolgen voor de komende jaren kunnen hebben.

Het betreft o.a. de forse kostenstijging die zich voordoet ten aanzien van onze bijdrage aan het Europese centrum voor middellange termijn verwachtingen (ECMWF). Deze bijdrage is door de koersontwikkeling van het Britse pond ten opzichte van 1995 met een bedrag van meer dan 0,7 miljoen per jaar omhoog gegaan.

Ook zullen er in 1998 en latere jaren binnen het KNMI reorganisatie- en herstructurerings-gevolgen zijn van de maatregelen die worden genomen om de structurele bezuiniging te realiseren.

Deze effecten zullen tot forse financiële verplichtingen van het KNMI leiden. Toevoeging van het positieve resultaat aan de algemene reserves maakt het mogelijk deze financiële risico's enige tijd zelf op te vangen.

Tarievenbeleid

Het tarievenbeleid dat door het KNMI wordt gehanteerd, vormt de basis voor het vermijden van enige vorm van concurrentievervalsing. Om tot een goede uitvoering hiervan te kunnen komen, is binnen het KNMI een administratieve scheiding aangebracht tussen de producten die uit de rijksbegroting worden betaald en de producten die voor rekening van derden worden vervaardigd. Voor de producten van derden zijn de condities gelijk gemaakt aan producten van commerciële weerbedrijven.

Overigens is deze werkwijze ook in Europees verband van belang. In 1995 is het Europese samenwerkingsverband «Ecomet» opgericht. Doel hiervan is de nationale meteorologische diensten en particuliere weerbedrijven met elkaar te laten concurreren, zonder de noodzakelijke samenwerking in de meteorologische wereld te verstoren. Ecomet heeft ook in 1997 aan die functie voldaan.

Balans per	31-12-1997 *	31-12-1996 *
<i>Bedragen in guldens</i>		
Activa		
Materiële vaste activa	f 26 774 441	f 30 165 636
* Grond en gebouwen	f 566 250	f 573 000
* Installaties en inventaris	f 10 186 642	f 14 169 728
* Overige activa	f 13 115 728	f 10 819 545
* In ontwikkeling	f 2 905 821	f 4 603 363
Vorraden	f 613 741	f 571 349
Vorderingen	f 10 662 187	f 6 264 989
* Debiteuren	f 7 166 909	f 2 479 311
* Transitorische activa	f 3 495 278	f 3 785 678
Liquide middelen	f 19 493 458	f 16 716 482
Totaal activa	f 57 543 827	f 53 718 456
Passiva		
Agentschapsvermogen	f 43 929 131	f 42 465 038
* Algemene reserves	f 29 591 103	f 32 982 298
* Bestemmingsreserve	f 14 338 028	f 9 482 740
Saldo exploitatie boekjaar	f 2 933 723	f 964 093
Schulden op korte termijn	f 10 680 973	f 10 289 325
* Crediteuren	f 2 187 895	f 3 780 509
* Transitorische passiva	f 8 493 078	f 6 508 816
Totaal passiva	f 57 543 827	f 53 718 456

* Voor verwerking van de resultaatbestemming.

Rekening van baten en lasten		1997	1996	
1997 ten opzichte van voorgaand jaar.				
<i>Bedragen in guldens</i>				
Totale baten		f 81 375 301		f 77 139 330
opbrengst opdracht V&W		f 49 180 000		f 50 101 001
opbrengst derden		f 29 563 293		f 26 334 395
rentebaten		f 424 791		f 291 496
buitengewone baten		f 2 207 217		f 412 438
totale lasten		f 78 441 578		f 76 175 237
kosten apparaat		f 66 338 526		f 63 283 376
* personeel	f 48 836 067		f 46 399 827	
* materieel	f 17 502 459		f 16 883 549	
afschrijvingen		f 11 329 516		f 11 076 669
dotatie voorzieningen		f 40 621		f 167 659
buitengewone lasten		f 732 915		f 1 647 533
saldo van baten en lasten		f 2 933 723		f 964 093
Rekening van baten en lasten 1997		begroting	realisatie	slotwetmutaties

1997 ten opzichte van de begroting

Bedragen in guldens

Totale baten	f 73 200 000	f 81 375 301	f 8 175 301
opbrengst opdracht V&W	f 45 900 000	f 49 180 000	f 3 280 000
opbrengst derden	f 27 300 000	f 29 563 293	f 2 263 293
rentebaten	f pm	f 424 791	f 424 791
buitengewone baten	f 0	f 2 207 217	f 2 207 217
totale lasten	f 74 400 000	f 78 441 578	f 4 041 578
kosten apparaat	f 62 100 000	f 66 338 526	f 4 238 526
* personeel	f 44 800 000	f 48 836 067	f 4 036 067
* materieel	f 17 300 000	f 17 502 459	f 202 459
afschrijvingen	f 12 300 000	f 11 329 516	f - 970 484
dotatie voorzieningen	f 0	f 40 621	f 40 621
buitengewone lasten	f 0	f 732 915	f 732 915
saldo van baten en lasten	f - 1 200 000	f 2 933 723	f 4 133 723

Toelichting

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Als uitgangspunt is de handleiding agentschappen gehanteerd die is uitgegeven door het ministerie van Financiën. In dit verslag zijn de bedragen van het voorgaande jaar ter vergelijking opgenomen.

Hieronder wordt een nadere toelichting gegeven op de waarderingsgrondslagen.

Waarderingsgrondslagen van de activa en passiva.

Algemene grondslagen

Alle activa en passiva worden, voor zover niet anders is vermeld, opgenomen voor de nominale waarde, inclusief BTW.

Activa

Materiële vaste activa.

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschaffingsprijs, verminderd met de afschrijving. Onder aanschaffingsprijs wordt verstaan de investeringsuitgaven, die verband houden met het verkrijgen of het zelf vervaardigen van het actief. De afschrijvingen worden lineair berekend, gebaseerd op de geraamde economische levensduur. Afschrijving vindt plaats vanaf het moment van ingebruikname.

Onder grond en gebouwen is uitsluitend begrepen het pand Emmalaan 5 in De Bilt dat in 1993 door het ministerie van Verkeer en Waterstaat is aangekocht. De andere in gebruik zijnde gebouwen zijn eigendom van de Rijksgebouwendienst.

Onder installaties en inventaris zijn begrepen huisvestingsinstallaties, meubilair, computers en computerinfrastructuur, apparatuur en de uitrusting van de drukkerij.

Onder overige activa zijn begrepen waarneemapparatuur en -infrastructuur, software, meet en regelapparatuur, bewerkingsmachines, en communicatie-apparatuur.

Onder activa in ontwikkeling worden activa opgenomen die nog niet bedrijfsklaar zijn. Deze activa worden gewaardeerd tegen de directe kosten.

De gehanteerde afschrijvingspercentages per jaar zijn als volgt:	
terreinen en activa in ontwikkeling	0%
gebouwen	2,5%
installaties en inventaris	tussen 10 en 33,3%
overige activa	tussen 10 en 33,3%

Binnen de bovengenoemde activa groepen wordt per activa categorie een vast afschrijvingspercentage gehanteerd.

Vorraden

Onder de voorraden zijn opgenomen onderhouds- en kantoorartikelen, alsmede de voorraad radiosondes.

Deze voorraden zijn gewaardeerd tegen de gemiddelde inkoopprijs, inclusief btw en voorzover van toepassing, onder aftrek van een voorziening voor incourantheid.

Bovendien is het onderhanden-werk onder voorraden opgenomen. Dit wordt gewaardeerd tegen directe kosten en voorzover nodig onder aftrek van een voorziening voor verwacht verlies.

Vorderingen

De debiteuren zijn opgenomen tegen de nominale waarde, verminderd met de noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid.

Passiva

Agentschapsvermogen

Het agentschapsvermogen is het saldo van bezittingen en schulden. Onderdelen van het agentschapsvermogen zijn de algemene reserve en de bestemmingsreserve. De algemene reserve dient voor het opvangen van algemene bedrijfsrisico's. De bestemmingsreserve is bestemd voor het doen van uitgaven voor materiële en immateriële vaste activa in latere jaren, voornamelijk voor investeringen in de meteorologische infrastructuur.

Schulden op korte termijn

Onder transitorische passiva zijn ondermeer de gedeclareerde termijnen opgenomen.

Grondslagen voor resultaatbepaling.

Bedrijfsresultaat.

De resultaten zijn berekend op basis van historische kostprijzen, waarbij de baten en lasten zijn toegerekend aan de perioden waarop zij betrekking hebben. De transacties in vreemde valuta zijn omgerekend in Nederlandse guldens, tegen de middenkoers aan het begin van de betreffende maand.

Buitengewone baten en lasten

De buitengewone baten en lasten betreffen resultaten welke geen betrekking hebben op de gewone bedrijfsuitoefening.

Toelichting op de balans per 31 december 1997

ACTIVA	31-dec-97				
Materiële vaste activa	f 26 774 441				
	gebouwen terreinen f	installaties inventaris f	overig f	in ontwikkeling f	totaal f
Aanschaffingsprijs	600 000	50 608 497	33 723 042	4 603 363	89 534 902
Cumulatieve afschrijvingen	27 000	36 438 769	22 903 497	0	59 369 266
Boekwaarde 31/12/96	573 000	14 169 728	10 819 545	4 603 363	30 165 636
Mutaties boekjaar:					
Investeringen	0	4 860 016	5 025 999	- 1 697 542	8 188 473
Afschrijvingen	6 750	8 774 135	2 548 630	0	11 329 516
Des-investeringen	0	3 920 546	2 619 097	0	6 539 643
Afschr. des-investeringen	0	3 851 579	2 437 911	0	6 289 490
Totaal mutaties	- 6 750	- 3 983 086	2 296 183	- 1 697 542	- 3 391 195
Aanschaffingsprijs	600 000	51 547 967	36 129 944	2 905 821	91 183 732
Cumulatieve afschrijvingen	33 750	41 361 325	23 014 216	0	64 409 292
Boekwaarde per 31/12/97	566 250	10 186 642	13 115 728	2 905 821	26 774 441

	31-dec-97	31-dec-96
Vorraden	f 613 741	f 571 349
Kantoor-/magazijnvoorraad	f 348 665	f 329 371
Voorziening incourant	f 0	f - 23 924
Onderhanden-werk	f 265 076	f 265 902
Totaal	f 613 741	f 571 349
ACTIVA	31-dec-97	31-dec-96
Debiteuren	f 7 166 909	f 2 479 311
Debiteuren	f 8 309 991	f 2 997 311
Voorziening	f - 1 143 082	f - 518 000
Totaal	f 7 166 909	f 2 479 311
Transitorische activa	f 3 495 278	f 3 785 678
Vooruitbetaald	f 1 348 946	f 1 507 830
Overige vorderingen	f 2 146 332	f 2 277 848
Totaal	f 3 495 278	f 3 785 678
Liquide middelen	f 19 493 458	f 16 716 482
Kas	f 5 346	f 6 062
Rabobank	f 9 153	f 284
Weekstaat Financiën	f 19 478 959	f 16 710 136
Totaal	f 19 493 458	f 16 716 482
PASSIVA	31-dec-97	31-dec-96
Agentschapsvermogen	f 43 929 131	f 42 465 038
Algemene reserve		
Stand per 1/1	f 32 982 298	f 33 523 753
Aanpassing per 1/1/96	f 0	f 311 852
Winstbestemming 1995	f 0	f 1 558 092
Ten gunste van bestemmingsreserve	f - 3 391 195	f - 2 411 399
Stand per 31/12	29 591 103	32 982 298
Bestemmingsreserve		
Stand per 1/1	f 9 482 740	f 2 625 145
Aanpassing afschrijvingen 1995	f 0	f 2 171 970
Winstbestemming voorgaande jaren	f 964 093	f 1 774 226
Investeringsbijdrage moederdepartement	f 500 000	f 2 500 000
Ten gunste van bestemmingsreserve	f 3 391 195	f 411 399
Stand per 31/12	f 14 338 028	f 9 482 740
<i>Verklaring mutaties in de bestemmingsreserve:</i>		
Bij: toevoeging aan bestemmingsreserve agv.		
* Afschrijvingen	f 11 329 516	f 11 076 669
* Desinvesteringen	f 6 539 643	f 8 564 219
Af: onttrekkingen aan bestemmingsreserve agv.		
* Investerings in vaste activa	f 8 188 473	f 12 188 963
* Afschrijvingen desinvesteringen	f 6 289 490	f 7 040 526

In 1997 is het laatste deel ad dfl 500 000 van de overeengekomen investeringsbijdrage van het moeder departement ontvangen.

Crediteuren	f 2 187 895	f 3 780 509
Het betreft schulden met een looptijd korter dan een jaar.		
Transitorische passiva	f 8 493 078	f 6 508 816
Dit saldo bestaat uit:		
* Gedeclareerde termijnen	f 2 385 626	f 2 483 204
* Te betalen aan Verkeer & Waterstaat	f 2 380 381	
* Te betalen vakantiegeld	f 1 811 767	f 1 648 932
* Overige nog te betalen bedragen	f 927 661	f 1 403 116
* Nog te betalen interim-regeling ziektekosten	f 521 206	f 566 426
* Af te dragen belastingen	f 448 247	f 246 750
* Vooruit ontvangen bedragen	f 18 190	f 160 388
Totaal	f 8 493 078	f 6 508 816

Passiva 31-dec-97

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

* ECMWF

(European Centre for Medium Range Weather Forecasts) Dit betreft de conventie aangegaan door de Staat der Nederlanden, welke gedelegeerd is aan het K.N.M.I.

Deelname aan de conventie kan opgezegd worden. De opzegtermijn is twee jaar. Aansprakelijkheid voor een aantal kosten blijft echter bestaan. In 1997 is door het ECMWF aan het Agentschap £ 831 700 (dfl 2,6 miljoen) in rekening gebracht.

* Wachtgelden

Eventuele wachtgelduitkeringen worden volgens de afspraken bij het tot stand komen van het Agentschap gefinancierd door het moederdepartement

Toelichting op de rekening van baten en lasten 1997

BATEN	1997	1996
opbrengst opdracht V&W	f 49 180 000	f 50 101 001

Deze opbrengsten betreffen de producten die het ministerie van V&W jaarlijks vaststelt. Het KNMI krijgt op grond van haar overheidstaak de opdracht deze producten te leveren.

opbrengsten derden	f 29 563 293	f 26 334 395
--------------------	--------------	--------------

De opbrengsten betreffen de in het betreffende jaar geleverde prestaties.

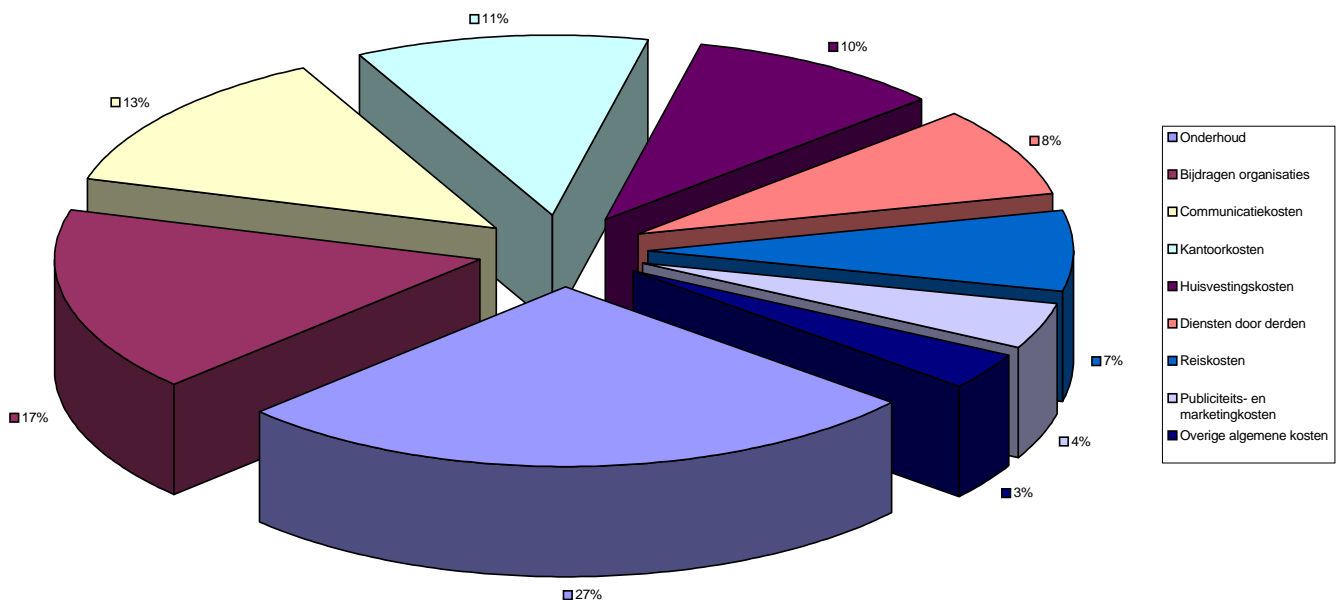
rente baten	f 424 791	f 291 496
-------------	-----------	-----------

Deze post bestaat uit rente-opbrengsten van de uitstaande bedragen in de rekening courant met het ministerie van Financiën. Het rente percentage is gebaseerd op de voorschotrente en varieerde in 1997 evenals in 1996 van van 2,0% tot 2,75%.

buitengewone baten	f 2 207 217	f 412 438
Dit bedrag bestaat uit:		
* verrekenende btw over inkoop 1995 t/m 1996	f 1 882 185	
* verkoop activa	f 0	f 350 000
* overige buitengewone baten	f 325 032	f 62 438
Totaal	f 2 207 217	f 412 438

LASTEN	1997	1996
personeel	f 48 836 067	f 46 399 827
Lonen en salarissen		
regulier personeel	f 45 314 761	f 42 956 259
niet-regulier personeel	f 2 595 005	f 2 164 307
Overige personele kosten	f 926 301	f 1 279 261
Totaal	f 48 836 067	f 46 399 827
materieel	f 17 502 459	f 16 883 549
Onderhoud	f 4 605 316	f 5 089 066
Bijdragen organisaties	f 3 110 765	f 2 621 144
Communicatiekosten	f 2 241 631	f 2 532 738
Kantoorkosten	f 1 921 706	f 1 358 505
Huisvestingskosten	f 1 714 905	f 1 769 237
Diensten door derden	f 1 353 647	f 366 488
Reiskosten	f 1 279 850	f 1 303 361
Publiciteits- en marketingkosten	f 685 694	f 262 678
Overige algemene kosten	f 588 945	f 1 580 332
Totaal	f 17 502 459	f 16 883 549

materiële lasten in % van totaal

LASTEN	1997	1996
afschrijvingen	f 11 329 516	f 11 076 669
De afschrijvingskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:		
onderdeel gebouwen	f 6 750	f 6 750
installaties/inventaris	f 8 774 135	f 8 377 353
overig	f 2 548 630	f 2 692 566
Totaal	f 11 329 516	f 11 076 669
dotatie voorzieningen	f 40 621	f 167 659

Het betreft de toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren en incurante voorraden.

Dubieuze debiteuren:			
Saldo voorziening per 1/1	f 518 000		f 468 000
Afgeboekt tlv voorziening	f 93 872		f 25 856
Saldo voorziening	<u>f 424 128</u>		<u>f 442 144</u>
Benodigde voorziening per 31/12	f 1 143 082		f 518 000
Mutatie voorziening	f 718 954		
Kosten voorgaande jaren	<u>f 657 663</u>		
Dotatie aan voorziening		f 61 291	f 75 856
Incurante voorraden:			
Saldo voorziening per 1/1	f 23 924		f 64 000
Afgeboekt tlv voorziening	f 23 924		f 131 879
Saldo voorziening	<u>f 0</u>		<u>f - 67 879</u>
Benodigde voorziening per 31/12	f 0		f 23 924
Mutatie voorziening	f 0		
Toevoeging voorraad	<u>f - 20 670</u>		
Dotatie aan voorziening		f - 20 670	f 91 803
Totaal		<u>f 40 621</u>	<u>f 167 659</u>
buitengewone lasten		f 732 915	f 1 647 533
Specificatie afboeking kosten voorgaande jaren:			
* afwaardering projecten		f 442 527	f 0
* boekverlies deactivering		f 234 217	f 1 512 194
* kosten voorgaande jaren		<u>f 56 171</u>	<u>f 135 339</u>
Totaal		<u>f 732 915</u>	<u>f 1 647 533</u>
SALDO BATEN EN LASTEN		f 2 933 723	f 964 093

winstbestemming:

Voorgesteld wordt om het batig saldo over 1997 ad dfl 2 933 723 toe te voegen aan de algemene reserves. Deze winstbestemming is niet in de jaarrekening verwerkt.

De specificatie van de rekening van kapitaaluitgaven en kapitaalontvangsten van agentschap KNMI.

(bedragen x f 1000)	(1)	(2)	(3)	(4) = (1) + (2) + (3)	(5)	(6) = (5) - (4)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties op grond van eerste supplementaire begroting	Mutaties op grond van tweede supplementaire begroting	Totaal beschikbaar	Realisatie	Slotwetmutaties
Totale kapitaaluitgaven	15 600			15 600	8 188	- 7 412
uitgaven onroerende goederen						
uitgaven overige kapitaalgoederen	15 600			15 600	8 188	- 7 412
Totale kapitaalontvangsten	15 600			15 600	13 044	- 3 056
investeringsbijdragen van het departement	500			500	500	0
onttrekkingen aan reserves	15 100			15 100	12 544	- 2 556
Saldo kapitaaluitgaven en -ontvangsten				0	4 855	4 855

Het saldo kapitaaluitgaven/-ontvangsten is gelijk aan de mutatie 1997 in de bestemmingsreserves

BIJLAGEN

Begroting en realisatie van kosten en opbrengsten per productgroep.

Afk.	Productgroep	Kosten		
		begroot	realisatie	verschil
awo	Algemeen met. wetenschappelijk onderzoek	4,2	3,8	- 0,4
ka	Klimaatonderzoek en -advies	12,6	13,0	0,4
sa	Seismologische adviezen	2,6	3,0	0,4
pv	Publieksvoorlichting	0,2	0,4	0,2
avw	Algemene verwachtingen incl. waarsch./cal.	18,3	20,3	2,0
mvw	Maritieme verwachtingen incl. waarsch./cal.	9,8	10,1	0,3
lvw	Luchtvaartverwachtingen incl. waarsch./cal.	17,8	15,9	- 1,9
da	Data, adv. v. wetenschap en maatschappij	7,7	9,9	2,2
ba	Beleidsadviezen	1,0	1,2	0,2
ovr	Overige producten en resultaten	0,2	0,9	0,7
	Totaal kosten	74,4	78,4	4,0

Afk.	Productgroep	Opbrengsten		
		begroot	realisatie	verschil
awo	Algemeen met. wetenschappelijk onderzoek	3,7	4,4	0,7
ka	Klimaatonderzoek en -advies	12,2	13,3	1,1
sa	Seismologische adviezen	2,5	3,0	0,5
pv	Publieksvoorlichting	0,2	0,3	0,1
avw	Algemene verwachtingen incl. waarsch./cal.	18,0	19,3	1,3
mvw	Maritieme verwachtingen incl. waarsch./cal.	9,7	10,4	0,7
lvw	Luchtvaartverwachtingen incl. waarsch./cal.	18,2	17,7	- 0,5
da	Data, adv. v. wetenschap en maatschappij	7,5	8,6	1,1
ba	Beleidsadviezen	0,9	0,8	- 0,1
ovr	Overige producten en resultaten	0,3	3,6	3,3
	Totaal opbrengsten	73,2	81,4	8,2

Afk.	Productgroep	Financieel resultaat		
		begroot	realisatie	verschil
awo	Algemeen met. wetenschappelijk onderzoek	- 0,5	0,6	1,1
ka	Klimaatonderzoek en -advies	- 0,4	0,3	0,7
sa	Seismologische adviezen	- 0,1	- 0,1	0,0
pv	Publieksvoorlichting	0,0	0,0	0,0
avw	Algemene verwachtingen incl. waarsch./cal.	- 0,3	- 1,0	- 0,7
mvw	Maritieme verwachtingen incl. waarsch./cal.	- 0,1	0,3	0,4
lvw	Luchtvaartverwachtingen incl. waarsch./cal.	0,4	1,8	1,4
da	Data, adv. v. wetenschap en maatschappij	- 0,2	- 1,3	- 1,1
ba	Beleidsadviezen	- 0,1	- 0,4	- 0,3
ovr	Overige producten en resultaten	0,1	2,7	2,6
	Totaal resultaat	- 1,2	2,9	4,1

Toelichting per productgroep agentschap KNMI 1997

Algemeen

De opbrengsten van V&W zijn f 3,3 mln. hoger uitgevallen dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een compensatie voor de

invoering van de 36-urige werkweek per 1 januari 1997 en de jaarlijkse loon- en prijscompensatie.

Algemeen met. wetenschappelijk onderzoek

De kosten zijn f 0,4 mln. lager dan begroot als gevolg van lagere afschrijvingskosten.

De opbrengsten van V&W zijn f 0,6 mln. hoger dan begroot, de opbrengsten van derden zijn f 0,1 mln. hoger dan begroot als gevolg van het uitvoeren van meer gesubsidieerde projecten voor derden.

Klimaatonderzoek en -advies

De kosten zijn f 0,4 mln. hoger dan begroot, voornamelijk als gevolg van het uitvoeren van gesubsidieerde projecten voor derden, hier stonden echter ook f 0,4 mln. extra opbrengsten tegenover.

De opbrengsten van V&W zijn f 0,7 mln. hoger dan begroot.

Seismologische adviezen

De opbrengsten van derden zijn conform de begroting, de opbrengsten van V&W zijn f 0,5 mln. begroot. De kosten zijn echter f 0,4 mln. hoger dan begroot, voornamelijk als gevolg van hogere kosten van inzet van eigen personeel.

Publieksvoorlichting

Zowel de kosten als de opbrengsten V&W zijn hoger dan begroot.

De kosten zijn f 0,2 mln. hoger als gevolg van een hogere personele inzet.

Algemene verwachtingen incl. waarsch./cal.

De kosten zijn f 2,0 mln. hoger dan begroot als gevolg van een hogere kosten van de inzet van eigen personeel. De opbrengsten van derden namen echter met f 1,0 mln. toe als gevolg van een intensievere benadering van de markt. De opbrengsten van V&W namen toe met f 0,3 mln.

Maritieme verwachtingen incl. waarsch./cal.

De opbrengsten van derden zijn f 0,3 mln. hoger dan begroot. De kosten zijn echter ook f 0,3 mln. hoger dan begroot, voornamelijk als gevolg van hogere kosten van personele inzet.

De opbrengsten van V&W zijn f 0,4 mln. hoger dan begroot.

Luchtvaartverwachtingen incl. waarsch./cal.

De kosten zijn ongeveer f 1,9 mln. lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een forse besparing op de kosten en een hogere btw-teruggave dan geraamd.

De opbrengsten van derden (met name LVB) zijn f 0,5 mln. lager dan begroot.

Data, adv. v. wetenschap en maatschappij

De kosten zijn f 2,2 mln. hoger dan begroot, hiervan wordt ongeveer de helft veroorzaakt door het uitvoeren van extra (gesubsidieerde) projecten voor derden. De opbrengsten van derden zijn vooral daarom f 0,6 mln. hoger dan begroot. Verder zijn de kosten van het eigen personeel gestegen.

De opbrengsten van V&W zijn f 0,5 mln. hoger dan begroot.

Beleidsadviezen

Door een hogere personele inzet zijn de kosten ongeveer f 0,2 mln. hoger dan begroot.

Overige producten en resultaten

De toename van de opbrengsten wordt grotendeels veroorzaakt door bijzondere baten (niet voorzien in de begroting). Het betreft vooral de teruggave van betaalde btw op inkopen uit voorgaande boekjaren conform de afspraken die daarover met de Belastingdienst zijn gemaakt (f 1,9 mln.). De overige stijging wordt veroorzaakt door rente (f 0,4 mln.), flankerend beleid en andere opbrengsten die niet zijn gerelateerd aan productclusters. De kostenstijging wordt o.a. veroorzaakt door flankerend beleid en andere niet aan productclusters gerelateerde kosten.

kengetallen

	Eenheid	realisatie 1997	begroot 1997
1- extractie producten -			
Gereviewde publicaties	aantal	76	51
Populair wetenschappelijke publicaties	aantal	22	28
BIAS t.a.v. gebiedsgemiddelde neerslag	mm	0,5	1,0
STD t.a.v. gebiedsgemiddelde neerslag	mm	2,3	2,5
Beschikbare/betrouwbare waarnemingen	%	98%	96%
Tijdigheid weerbericht	%	85%	95%
BIAS minimum temperatuur	graden Celsius	- 0,5	- 0,5
BIAS maximum temperatuur	graden Celsius	- 0,4	0,3
STD minimum temperatuur	graden Celsius	1,6	2,0
STD maximum temperatuur	graden Celsius	1,5	2,0
Missers t.a.v. neerslag	%	4,5%	5,0%
Missers zonneschijn/bewolking	%	6,3%	5,0%
BIAS windverwachting	meters / sec.	0,1	1,0
BIAS wateropzetverwachting	meters	0,0	0,0
STD windverwachting	meters / sec.	2,1	2,5
STD wateropzetverwachting	meters	0,10	0,15
Missers windverwachting	%	3%	3%
Missers wateropzetverwachting	%	7%	3%
Tijdigheid TAF (Terminal Area Forecast)	%	95%	97%
Tijdigheid TREND	%	95%	97%
Tijdigheid LLFC (Low Level ForeCast)	%	97%	97%
Missers TAF	%	9%	-
Missers TREND	%	6%	-

		realisatie 1997	realisatie 1996
2 Bezetting in fte's per 31-12	fte's	468	464
	realisatie 1997	begroot 1997	
3 omzet per medewerker	F 1 000	174,6	160,2
4 kosten per medewerker	F 1 000	168,3	162,8
5 investering per medewerker	F 1 000	26,6	34,1
6 loonkosten per medewerker	F 1 000	96,5	93,1
7 personeelskosten in % van totaal	%	62,3%	60,2%
8 materiële kosten in % van totaal	%	22,3%	23,3%
9 afschrijvingskosten in % van totaal	%	14,4%	16,5%
10 opbrengsten v&w	f mln.	49,0	45,9
11 opbrengsten derden	f mln.	29,5	27,3
12 debiteuren % omzet derden	%	24,3%	10,1%
13 crediteuren % mat.+inv.	%	8,5%	9,3%
14 productgroepkosten in % van totaal	%		
Productgroep		begroot	realisatie
Algemeen met. wetenschappelijk onderzoek	awo	5,6	4,8
Klimaatonderzoek en -advies	ka	16,9	16,6
Seismologische adviezen	sa	3,5	3,9
Publieksvoorlichting	pv	0,3	0,5
Algemene verwachtingen incl. waarsch./cal.	avw	24,7	25,9
Maritieme verwachtingen incl. waarsch./cal.	mvw	13,2	12,8
Luchtvaartverwachtingen incl. waarsch./cal.	lvw	23,9	20,3
Data, adv. voor wetenschap en maatschappij	da	10,3	12,6
Beleidsadviezen	ba	1,3	1,6
Overige producten en resultaten	ovr	0,3	1,2
Totale kosten		100,0	100,0

Toelichting grote afwijkingen kengetallen.

3 omzet per medewerker

De omzet van derden en de omzet van V&W zijn beide sterk gestegen als gevolg van loon- en prijsbijstelling, compensatie in het kader van de invoering van de 36-urige werkweek, teruggave BTW-afrachten van de Belastingdienst, intensieve marktwerking e.d.

4 kosten per medewerker

De afwijking wordt vooral veroorzaakt door een stijging van de salarissen en buitengewone lasten.

5 investering per medewerker

De investeringsprojecten lopen achter bij de planning, waardoor de uitgaven doorschuiven naar latere jaren.

7-9 personeelskosten in % van totaal, materiële kosten in % van totaal en afschrijvingskosten in % van totaal

De verschuiving wordt veroorzaakt doordat de personeelskosten in absolute zin stijgen.

10 opbrengsten v&w

De opbrengsten van V&W zijn f 3,3 mln. hoger uitgevallen dan begroot, dit werd veroorzaakt door de loon- en prijscompensatie van f 1,2 mln. en een compensatie voor het ingaan van de 36-urige werkweek per 1 januari 1997.

11 opbrengsten derden

De stijging wordt veroorzaakt door een intensieve marktwerking en het uitvoeren van meer gesubsidieerde projecten voor derden.

FINANCIËLE VERANTWOORDING 1997 VAN HET AGENTSCHAP RDR

Balans per 31 december 1997 (voor bestemming van het resultaat)
bedragen in duizenden guldens

ACTIVA	31.12.97	31.12.96
<i>Vaste activa</i>		
Materiële vaste activa		
– Inrichtingen en verbouwingen	4 567	1 435
– Apparatuur	12 635	10 753
– Kantoorinventaris	1 339	1 281
– Hard- en software	6 330	4 907
– Vervoermiddelen	2 293	2 707
– Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	28	2 052
Totaal vaste activa	27 192	23 135
<i>Vlottende activa</i>		
Vorderingen		
– Debiteuren	3 971	2 244
– Overige vorderingen	498	758
– Vooruitbetaalde bedragen	2 876	1 427
Totaal vorderingen	7 345	4 429
Liquide middelen	15 722	17 454
Totaal vlottende activa	23 067	22 063
Totaal activa	50 259	45 018
<i>PASSIVA</i>		
<i>Agentschapsvermogen</i>		
Algemene reserves	10 289	2 211
Bestemmingsreserves	23 343	27 332
Saldo exploitatie boekjaar	1 152	4 089
Totaal agentschapsvermogen	34 784	33 632
<i>Langlopende schulden</i>		
Lening moederdepartement	3 450	4 600
Totaal langlopende schulden	3 450	4 600
<i>Voorzieningen</i>		
Garantieverplichtingen	174	149
Assurantie eigen risico	344	244
Totaal voorzieningen	518	393
<i>Kortlopende schulden</i>		
Leveranciers en handelskredieten	7 271	3 889
Overige schulden	2 970	1 137
Overlopende passiva	1 266	1 367
Totaal kortlopende schulden	11 507	6 393
Totaal passiva	50 259	45 018

Rekening van baten en lasten over 1997

bedragen in duizenden guldens

	begroting		
BATEN	1997	1997	1996
Opbrengst productgroepen	48 984	53 400	47 310
Opbrengst moederdepartement	3 000	1 000	865
Diversen	962	250	689
Som bedrijfsopbrengsten	52 946	54 650	48 864
LASTEN			
Salarissen en pensioenlasten	27 987	27 800	24 615
Materiële kosten	11 229	12 150	9 405
Externe diensten	5 539	5 950	4 112
Afschrijvingen	7 258	8 300	6 661
Dotaties voorzieningen	436	600	412
Som bedrijfslasten	52 449	54 800	45 205
Bruto bedrijfsresultaat	497	-/- 150	3 659
Rente	655	500	430
Resultaat	1 152	350	4 089

Rekening van kapitaaluitgaven en -ontvangsten 1997

bedragen in duizenden guldens

TOTALE KAPITAALUITGAVEN	1997	1996
Uitgaven overige kapitaalgoederen	11 315	5 329
Totaal kapitaaluitgaven	11 315	5 329
TOTALE KAPITAALONTVANGSTEN		
Lening moederdepartement	-	4 600
Toevoeging aan liquide middelen	7 258	6 661
Bestemming van een gedeelte van de winst	68	-
Totaal kapitaalontvangsten	7 326	11 261
Saldo kapitaaluitgaven en -ontvangsten	3 989	-/- 5 932

Het saldo kapitaaluitgaven en -ontvangsten is gelijk aan de mutaties in de bestemmingsreserves.

Kasstroomoverzicht 1997 (bedragen in duizenden guldens)

	1997	1996
<i>Netto kasstroom uit operationele activiteiten</i>		
Resultaat	1 152	4 089
Afschrijvingen	7 258	6 661
Mutaties voorzieningen	125	112
Afname vorderingen en vooruitbetaalde bedragen	-/- 2 916	3 585
Toename kortlopende schulden en overlopende passiva	5 114	3 714
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	10 733	18 161
<i>Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>		
Investerings in materiële vaste activa	11 333	5 550
Desinvesteringen in materiële vaste activa	18	221
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	-/-11 315	-/-5 329
<i>Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>		
Afname langlopende schulden	-/- 1 150	-/- 4 600
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	-/- 1 150	-/- 4 600
Netto kasstroom	-/- 1 732	17 432
Saldo liquide middelen 1 januari	17 454	22
Saldo liquide middelen 31 december	15 722	17 454
Mutatie liquide middelen	-/- 1 732	17 432

Algemeen

De jaarrekening van de RDR is opgesteld volgens de methodiek van het baten- en lastenstelsel. Als uitgangspunt is de handleiding agentschappen gehanteerd die is uitgegeven door het Ministerie van Financiën.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva*Algemeen*

Het vermogen wordt bepaald op basis van historische verkrijgingsprijzen. De activa en de passiva zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Materiële vaste activa

De waardering is gebaseerd op de aanschafwaarde onder aftrek van de verrichte afschrijvingen. Afschrijving gebeurt lineair op basis van de geschatte economische levensduur die varieert van drie tot tien jaar. Hierbij wordt rekening gehouden met een eventuele restwaarde.

Afschrijvingstermijnen:

Inrichtingen en verbouwingen	10 jaar
Apparatuur	4 tot 10 jaar
Kantoorinventaris	5 tot 10 jaar
Hard- en software	3 tot 4 jaar
Vervoermiddelen	4 jaar
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	na ingebruikname

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde verminderd met de noodzakelijk geachte voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gevormd voor verplichtingen en risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

In de rekening van baten en lasten worden opbrengsten en kosten verantwoord die betrekking hebben op de bedrijfsactiviteiten die tijdens het boekjaar zijn verricht. Omdat alle kostencomponenten inzichtelijk worden gemaakt, is een administratie op basis van baten en lasten bij uitstek geschikt voor het bepalen van kostendeekkende tarieven. Bij het agentschap RDR worden de integrale kosten in principe doorberekend aan de afnemers.

Als vergelijkende cijfers zijn tevens de cijfers uit de begroting voor 1997 opgenomen. De agentschapsbegroting RDR is opgenomen in de begroting van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Opbrengst productgroepen

De basis voor het in rekening brengen van tarieven voor onder andere machtigingen en vergunningen is te vinden in de Wet op de Telecommunicatievoorzieningen (Wtv) en de Vergunningenwet kabelgebonden telecommunicatie-infrastructuur. De in rekening gebrachte tarieven vloeien voort uit de jaarlijks door de Minister van Verkeer en Waterstaat goedgekeurde «Regeling vergoedingen telecommunicatie-inrichtingen RDR» welke gepubliceerd wordt in de Staatscourant.

Toelichting op de balans in duizenden gulden

Activa

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is:

	Inrichtingen en verbou- wingen	apparatuur	Kantoor- inventaris	Harden software
Boekwaarde per 1 januari 1997	1 435	10 753	1 281	4 907
Investerings 1997	3 735	4 727	541	3 597
Desinvesteringen 1997	—	—	—	—
	5 170	15 480	1 822	8 504
Afschrijvingen 1997	603	2 845	483	2 174
Boekwaarde per 31 december 1997	4 567	12 635	1 339	6 330
Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 1997	5 476	35 023	3 411	16 299
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 1997	909	22 388	2 072	9 969
Boekwaarde per 31 december 1997	4 567	12 635	1 339	6 330

	Vervoer- middelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 1997	2 707	2 052	23 135
Investerings 1997	757	-/- 2 024	11 333
Desinvesteringen 1997	18	—	18
	3 446	28	34 450
Afschrijvingen 1997	1 153	—	7 258
Boekwaarde per 31 december 1997	2 293	28	27 192
Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 1997	6 383	28	66 620
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 1997	4 090	—	39 428
Boekwaarde per 31 december 1997	2 293	28	27 192

Inrichtingen en verbouwingen

Dit zijn de investeringen die onlosmakelijk met het gebouw zijn verbonden.

Apparatuur

De apparatuur is belangrijk voor het primaire proces bij de RDR. Hierbij moet worden gedacht aan beveiligingsapparatuur, communicatie-apparatuur, elektronische meetapparatuur, masten en antennes alsmede materialen, werktuigen en gereedschappen.

Kantoorinventaris

Een groot deel van het meubilair is aangeschaft in 1989 en zal over een aantal jaren moeten worden vervangen. Onder deze post vallen ook de kantoormachines zoals bijvoorbeeld een frankeermachine.

Hard- en software

Hard- en software zijn onder één noemer opgenomen gezien de duidelijke onderlinge relatie die er bestaat. Veel software wordt in eigen beheer ontwikkeld waarbij consultants worden ingeschakeld. De geactiveerde bedragen van zelfgebouwde applicaties betreffen betaalde bedragen aan derden.

Vervoermiddelen

Het wagenpark van de RDR omvat circa 88 auto's. Het beheer van het wagenpark is uitbesteed aan een leasemaatschappij. Via een mantelovereenkomst is daar eveneens de aan- en verkoop geregeld.

Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering

Hieronder valt voornamelijk de ontwikkeling van vaste bedrijfsmiddelen zoals het vaste meetnet. Zodra de ontwikkeling is afgerond vindt overheveling naar een andere categorie plaats.

Vlottende activa

	31.12.97	31.12.96
Vorderingen		
• Debiteuren		
Vorderingen op afnemers	5 497	3 766
Nog te factureren diensten	722	449
Overige debiteuren	–	1
	6 219	4 216
Af: voorziening dubieuze debiteuren	2 248	1 972
	3 971	2 244
• Overige vorderingen		
Vorderingen op moederdepartement	–	155
Vorderingen project veiling DCS1800	–	600
Vorderingen op personeel	451	–
Diversen	47	3
	498	758
• Vooruitbetaalde bedragen		
Vooruitbetaling onderhoudscontract hardware	473	946
Overige vooruitbetaalde bedragen	2 403	481
	2 876	1 427
Liquide middelen		
Rekening-courant Ministerie van Financiën	15 707	17 444
Kas	9	8
Kruisposten	6	2
	15 722	17 454

Over het positieve saldo bij het Ministerie van Financiën wordt een rentevergoeding ontvangen.

Passiva

Agentschapsvermogen

	31.12.97	31.12.96
Algemene reserves	10 289	2 211
Bestemmingsreserves	23 343	27 332
Saldo exploitatie boekjaar	1 152	4 089
	34 784	33 632

Algemene reserves

De algemene reserves zijn bedoeld om algemene bedrijfsrisico's op te kunnen vangen. In 1997 is een bedrag van f 8 078 000 ten gunste van de algemene reserves gebracht. Het betreft het positieve resultaat over 1996 ad f 4 089 000 en het saldo van de (des)investeringen en afschrijvingen over 1997 (per saldo: f 3 989 000)

Bestemmingsreserves	1997	1996
Stand per 1 januari	27 332	21 400
bij: afschrijvingen	7 258	6 661
desinvesteringen	18	221
lening moederdepartement	-	4 600
bestemming uit resultaat 1996	68	-
	<u>34 676</u>	<u>32 882</u>
af: investeringen in vaste activa	11 333	5 550
Stand per 31 december	23 343	27 332

De investeringsbehoeften bepalen het bedrag dat onder de bestemmingsreserves wordt gereserveerd. De bestemmingsreserves worden gevormd via een afzonderlijke boeking ten laste van de algemene reserves en zijn opgebouwd uit de geplande kapitaaluitgaven voor de komende twee jaren. De achtergrond van deze beslissing is, dat binnen het meerjarrenplan de kapitaaluitgaven voor de eerstkomende twee jaren concreet worden ingevuld.

De L-ratio (voor winstbestemming) bedraagt per 31 december 1997 f 4 099 000 (per 31 januari 1996 f 4 008 000). De L-ratio is een bruikbaar kengetal dat aangeeft hoe de liquiditeit is op de middellange termijn.

$$\text{L-ratio} = \frac{\text{netto werkkapitaal} - \text{bestemmingsreserves} + \text{afschrijving komende twee jaar} + \text{resultaat komende twee jaar} - \text{aflossingen komende twee jaar}}{\text{netto werkkapitaal}}$$

Langlopende schulden

Door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat is bij de aanvang van het agentschap een renteloze lening verstrekt ter grootte van f 4,6 miljoen. De aflossing zal plaatsvinden in gelijke jaarlijkse termijnen ad f 1,15 miljoen, te beginnen in het jaar 1998. De eerste termijn is verantwoord onder kortlopende schulden.

Voorzieningen

Voorziening garantieverplichtingen:

Bij het toedelen van frequenties aan derden kan het voorkomen dat zendapparatuur moet worden omgesteld in het belang van een beter etherbeheer. In een aantal gevallen dient de RDR de daarmee gepaard gaande omstemmingskosten (en eventuele extra kosten) te vergoeden. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag aan de voorziening toegevoegd van f 25 000 tot een maximum van f 200 000.

Voorziening assurance eigen risico:

Deze voorziening is gevormd voor het onverzekerde risico van diefstal, verlies en breuk van activa. De dotatie aan deze voorziening komt overeen met marktconforme premies. Jaarlijks wordt aan deze voorziening een bedrag toegevoegd gelijk aan 0,15 % van de aanschafwaarde van de activa per ultimo boekjaar.

Het verloop van de voorzieningen (exclusief voorziening dubieuze debiteuren) is:

	Garantie- verplichtingen	Assurantie eigen risico	Totaal
Stand per 1 januari 1997	149	244	393
Onttrekkingen 1997	–	–	–
	149	244	393
Dotaties 1997	25	100	125
Stand per 31 december 1997	174	344	518

Kortlopende schulden

Leveranciers en handelskredieten

Het betreft hier schulden ad 7 271 000 uit hoofde van leveringen en diensten. De schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

Overige schulden

	31.12.97	31.12.96
Moederdepartement	1 442	794
Schulden project veiling DCS1800	1 032	–
Schulden aan personeel	29	–
Belastingen en premies sociale verzekeringen	349	317
Diversen	118	26
	2 970	1 137

De schuld aan het moederdepartement betreft de eerste termijn die in 1998 afgelost gaat worden op de lening ad f 1 150 000 en een openstaand bedrag ad f 292 000 in verband met commerciële omroep.

De schuld vanuit het project veilingen is een resultante van de gemaakte kosten en het ontvangen voorschot. Deze kosten worden in mindering gebracht op de veilingopbrengsten.

Overlopende passiva

	31.12.97	31.12.96
Opgebouwd vakantiegeld personeel	922	911
Opgebouwd IRZK-regeling personeel	344	319
Arbo Management Groep	–	137
	1 266	1 367

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De belangrijkste niet uit de balans blijvende verplichtingen met een materieel financieel belang zijn:

Huurcontracten

Hoofdkantoor te Groningen

Het hoofdkantoor te Groningen is een onderdeel van het Cascade-complex. Dit complex ligt op loopafstand van het NS-hoofdstation en is gehuurd per 1 november 1997. De huurperiode bedraagt 15 jaar tot 2012 voor een bedrag van f 1 720 178 per jaar.

Districtskantoren

Het districtskantoor in Zwolle aan de Emmastraat 16 is gehuurd tot het jaar 2006 voor een jaarlijks bedrag van f 287 844. In Eindhoven wordt het kantoor aan de Insulindelaan 120–122 gehuurd tot 2001 voor een jaarlijks bedrag van f 192 981. Het derde districtskantoor in eveneens gehuurd tot 2001 en staat in Capelle aan den IJssel aan de Barbizonlaan 1 met een jaarlijkse huur van f 218 642. Het district Noordwest, het Monitoringstation en de afdeling Technische Zaken zijn gehuisvest aan de Radioweg 3 te Nederhorst den Berg. Dit pand en de omliggende terreinen zijn eigendom van de Staat der Nederlanden (Dienst der Domeinen). Het Ministerie van Financiën heeft de terreinen formeel in materieel beheer overgedragen aan het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Het onderhoud van de gebouwen komt voor rekening van de RDR. De RDR betaalt voor het gebruik van de terreinen en de gebouwen te Nederhorst den Berg geen vergoeding aan de Domeinen.

Wachtgeld

Wachtgeldregelingen worden centraal betaald en verantwoord binnen het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. In de jaarrekening van de RDR is zodoende geen verplichting opgenomen voor wachtgeld.

Vakantierechten

De verplichting uit hoofde van vakantierechten bedraagt per 31 december 1997 gemiddeld 6 dagen per personeelslid (per 31 december 1996 gemiddeld ook 6 dagen per personeelslid). Deze verplichting is niet in de balans tot uitdrukking gebracht.

Toelichting op de rekening van baten en lasten (in duizenden guldens)

Opbrengst productgroepen	begroting		
	1997	1997	1996
Vaste verbindingen	977	4 200	893
Mobiele communicatie	33 976	32 900	32 406
Radiodeterminatie	1 067	1 100	1 041
Amateurs	1 501	1 600	1 501
Omroep	9 966	9 800	10 046
Rand- en radio-apparatuur	784	3 000	702
Overige producten	713	800	721
Totaal productgroepen	48 984	53 400	47 310

De grootste absolute afwijking tussen begroting en realisatie is te vinden in de productgroepen Vaste verbindingen en Rand- en radio-apparatuur. Bij vaste verbindingen wordt dit deels veroorzaakt door een verkeerde inschatting van de vraag en deels door het niet tijdig gereed zijn van de noodzakelijke wet- en regelgeving. Bij de productgroep Rand- en radio-apparatuur is de veel lagere opbrengst volledig te wijten aan het te laat gereed komen van wet- en regelgeving. De HDTP heeft voor deze specifieke situatie een compensatie verleend ter grootte van f 2 miljoen.

Opbrengst moederdepartement

De opbrengst van het moederdepartement heeft betrekking op kosten die volgens het vigerende V&W-tarievenbeleid niet aan derden mogen worden doorberekend zoals bezwaar- en beroepsprocedures, kosten buitenlandse ambassades en afboekingen in verband met faillissementen.

Zoals hiervoor al is aangegeven heeft er daarnaast een eenmalige compensatie plaatsgevonden ad f 2 miljoen door het moederdepartement omdat inkomsten zijn misgelopen vanwege het niet tijdig gereed zijn van noodzakelijke wet- en regelgeving.

Salarissen en pensioenlasten	begroting		
	1997	1997	1996
Salarissen	25 961	25 800	22 639
Pensioenlasten	2 026	2 000	1 976
Totaal salarissen en pensioenlasten	27 987	27 800	24 615
Materiële kosten			
Vorming en opleiding	1 202	700	399
Algemene kosten	1 020	900	713
Reis- en verblijfkosten	1 562	2 000	1 711
Bureaunkosten	1 701	2 000	1 750
Huisvestingskosten	2 826	2 450	2 142
Onderhoud/exploitatie/lease	2 918	4 100	2 690
Totaal materiële kosten	11 229	12 150	9 405

Externe diensten

Onder de kosten van externe diensten zijn onder andere de volgende posten opgenomen:

- advies- en proceskosten (primair proces en bedrijfsvoering)
- werving en selectie, kinderopvang
- drukwerk, schoonmaak, bewaking, catering

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn lager dan begroot. De oorzaak is dat een aantal grote investeringen later plaatsvindt dan begroot. Tevens speelt een rol dat relatief veel activa volledig zijn afgeschreven. Indien deze activa worden vervangen, heeft dit tot gevolg dat de afschrijvingskosten zullen toenemen. Hiermee is in de meerjarenramingen rekening gehouden.

Dotaties voorzieningen

De dotaties voorzieningen bestaan uit toevoegingen aan de voorziening dubieuze debiteuren (f 311 000), de voorziening garantieverplichtingen (f 25 000) en de voorziening assurantie eigen risico (f 100 000).

Toelichting bij de rekening van kapitaaluitgaven en -ontvangsten

Algemeen

Het overzicht van kapitaaluitgaven en -ontvangsten geeft aan welke kapitaaluitgaven in het boekjaar zijn gedaan en op welke wijze deze kapitaaluitgaven zijn gefinancierd. Met dit overzicht is de Staten-Generaal in staat alle uitgaven en ontvangsten te autoriseren.

Kapitaaluitgaven

Kapitaaluitgaven omvatten de uitgaven die worden gedaan ten behoeve van de aanschaf van kapitaalgoederen met een gebruiksduur van meer dan een jaar. Ook aflossingen van leningen van het moederdepartement worden aangemerkt als kapitaaluitgaven.

Kapitaalontvangsten

De kapitaalontvangsten bestaan uit ontvangen investeringsbijdragen van het moederdepartement, leningen van het moederdepartement, de toevoeging aan liquide middelen en de bestemming van een gedeelte van de winst.

Toevoeging aan liquide middelen

De toevoeging aan liquide middelen betreft de (gespaarde) liquide middelen uit afschrijvingen.

Overige gegevens

Resultaatbestemming

Voorgesteld wordt om het positieve resultaat ad f 1 152 000 toe te voegen aan de algemene reserves.